

• SAVAITNIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must
be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS | LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE IR "LIETUVOS VYČIŲ"

Metai [Vol.] VII.

CHICAGO, ILL. KETVIRTADIENIS 4 D. VASARIO (FEBRUARY) 1915 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 22, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

No. 6

LIETUVIŲ DIENA AME- RIKOJE.

Istoriškuoju žvilgsniu tėmiant Lietuvį Politiškojo Seimo pripažintoji Lietuvių Diena Amerikoje, reiškia mūsų tautos žemiausių sluoksnių tautiškąjį pabudimą. Nuo šių metų prasidės pilnėnis mūsų dvasinis gyvenimas. Tasai mūsų tautos vieningas atgimimas remiasi ant artimo meilės pamato.

Sis faktas pažymi lietuvų dvasios prakilimą: mūsų iš-eiviai nors patys vargo blaškomai po visas valstijas, be-darbiš metu, siūnia atstovus seimam, idant tvarkiai šelpti savo Tėvynę. — kurių mūsų tautos naikintojai pavertė ka-rės lauką.

Sudrebėjo lietuvų širdys, visi gailėsties apimti, pašven-čia vieną dieną lietuvų dvasios sustiprinimui — t. y. Sv. Kazimiero dieną, kovo 4 die-ną, 1915 m.

Kaip tik tautiškoje dvasioje būsimie tvirti, tuomet pagaminsime ir me-diagiską pašalpą. Be dvasios kūnas — tai lavonas. Tai-gi stengkimės, kad Lietuvį Dienoje, mūsų tautiškoji dvasia būtų įvairiausiais būdais gaivinama. Lai visi lietuviai atjaučia tokį prisirišimą prie mūsų tėvynės Lietuvos, kokią prancūzai jaučia prie Prancūzijos, čekiai prie Čekijos, suomai prie Suomijos ir tt. Savo vieningumą nelaimėje paskendusių užuojauta, išauklės visuose prakilnybės dvasi-... Tuomet mes lietuviai gyven-sime tarsi kitokiame pa-saulyje, nes visi atjausime gerų darbų palaimą. Galima tikėtis, kad viener rasis išsi-gimėlių, kurie patys save nu-žemins ir stengsis mažai nu-manančius kitus lietuvius su-klaidinti. (Tai yra piktos dvasios tarnų ypatybė). Visi gi prakilnybę ir Lietuvos var-dą gerbiantieji stos kaip mū-ras prakilniųjų darbų pusėje.

Kiekvienam lietuviui lai rū-pi ką nors, prakilnaus pada-ryti tą dieną, kuri atvaizdins lietuvų dvasinį stovį. Lietu-vių Diena tai mūsų šventė. Negana savus kūnus gražiai apdėyti; būtina reikia mūsų dvasinį gražumą nušviesti. Tai-gi reikia visiems, kad tik ką gero gali padaryti, tai ir veikti. Lai visi rūpinas Lie-tuvų Dienoje išduoti savo są-žiningumo atskaitą: dainas, deklamacijas, dorus teatrali-škus vaidinimus, prakalbas ir gausų aukų rinkimą — lai mū-sų geri darbai už mus kalba.

Draugijos, įvykinančios Lie-tuvų Dienoje susirinkimus, neprivalo daryti sau pelną, bet visą, kas Lietuvų Dienoje uždirbama, turi būti Tautos Fondui atiduodama.

Lai kiekvienas lietuvis vie-nos dienos uždarbį veikiai in-teikia artimiausiam susitvėru-sio Tautos Fondo Komiteto ingaliotiniui, aukų rinkėjui.

A. K. R.

LIETUVIAMS AMERIKIE- ČIAMS ĮSIDOMĖTI.

Nepersenai Rusijos ministe-rių taryba savo posėdyje nu-sprendė visas žemes Vokietijos pavaldinių įgytas Rusijoje po 1870 m. (kada buvo išleis-tas dvilypės pavaldinybės įstatymas) įsisavinti, įsakant jiems parduoti geruoju, sa-varankiai, paskirtu laiku. Pra-ėjus gi tam laikui parduoti jas priverstinai arba patiemis, arba vyriausybei.

Jei šis projektas, kaip rei-kia tikėtis, praeis per Vals-tybės Dūmą ir Tarybą, bus priimtas, tai atsiras ir Lietu-voje devynios galybės mažes-nio ir didesnio ploto žemių, kurias mūsų žmonės galės įgy-ti nebrangia kaina. O kaip ži-noma vokiečių ūkiai pas mus gerai pastatyti, jų žemė gerai įžiūrėta, jų sodybos geromis trobomis apstatydintos.

Reikia tad lietuviams supra-sti šios minutės svarbą ir ga-mintis šiek-tiek skatiko, kad laikui atėjus galima būtų įsi-gyti žemes, prie kurios šiaip ar taip lietuviai visgi yra pri-sirišę ir kurios trokšta.

Ypatinai šio momento svarbą turėtų suprasti mūsų lietuviai-kapitalistai, kurie šiuo atveju turėtų atstoti lietuviams, kaip ir koki žemės banką. Čia tad atsiranda puikus reikalas mūsų lietu-viams amerikiečiams-kapita-listams.

Jei tad jie turi savo gim-tosios šalies jausmus, jei jiems brangi tėvynė, jei jie pasiilgę savo giminių, savo žmonių ir tautos, kurie jaučia žemės badą, tai turėtų ruoš-tis didelin darban.

Jie privalėtų į taji reikalą kibti, kogeriausiai jį apsva-ryti ir organizuoti, kad lai-kui atėjus ar tai kaip atsikiri-asmens, ar kuopomis galėtų pirkti įvairius žemes sklypus mažesnius ir didesnius, par-celuoti juos ir duoti pinigines pašalpos apdraudžiant ją žeme, ir tuo būdu kuodangiau-siai padėti mūsų žmonėms kiekvienam norimą ir galimą žemės sklypą įsigyti.

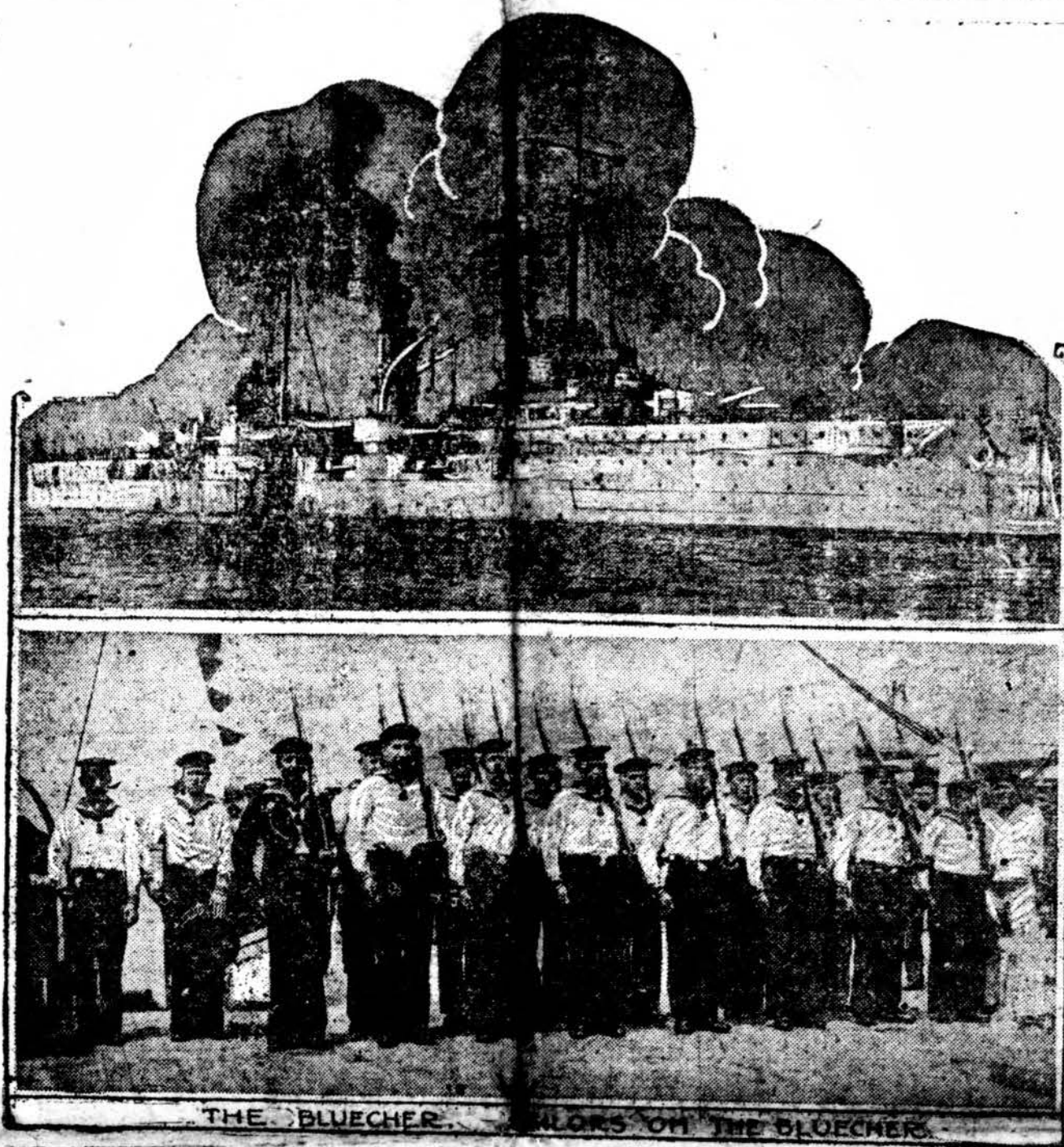
Tada nereiktų metus visa bėgioti ir kaž-kokias pabulkes. Laimingai gi mums didžiajam karui pasibaigus amerikiečių kapitalu pakiltų pramonė, ūkis, išdygtų fabrikai.

Šie keli žodžiai tai tik labai svarbaus klausimo pajudini-mas, kurį mūsų broliai ameri-kiečiai privalėtų visaiškai ap-svarstyti jau dabar, neatidė-liojant. Paskui, kuomet kita-taučiai pamatę šio intereso pelningumą puls su savo ka-pitalais ir pradės įsigyti mū-sų žemes savo ypatingais tik-slais, — tuomet bus jau per-vėlu.

Man matos, kad Rusijos vy-riausybė netik nedarys čia kliūčių, bet matydama, kaip Lietuva yra aukentėjusi ir lie-ja kraują už bendrą mūsų tė-vynę, visiškai tam reikalui pritar.

Geistina, kad ir visa mūsų laikraštija jau dabar dėl šio reikalo pagalvotų ir kibti jį svarstyti.

"Viltis".

Paveikslas skandinto vokiečių laivo Bluecher ir jūrininkų kurie buvo ant to laivo.

IŠ KARĖS.

Turkai atakuoja Suez'o ka-nalą. Turkų kariuomenė su-sirėmė su anglų kareivių pul-kais, ginančiais Suez'o kana-lą. Mūšis įvyko ties El Kan-tora, žiemuose nuo Ismailo. Turkai pradėjo šaudyti iš sun-kių kanonių, anglų kariuome-nė susidedanti iš egiptiečių atsakė šūvais iš šautuvų, bet jau po kiek laiko turėjo pasit-raukti.

Turkija siunčia Aigiptan 120,000 savo kareivių po Dže-mal Paša vadovystę, kuris bū-tinai mano užimti Aigiptą. Iki šiol prie Suez'o kanalo da-sigavo vien tikrai priešakiniai pulkai turkų armijos, didžioji armija randasi dar tyruose, per kuriuos negali sparčiai maršuoti, nes trūksta kare-i-viams vandens.

Suez'o kanalą gina nuo sau-sumos kariuomenė, nuo van-dens kariškieji laivai. Vargiai galės turkai paimti kanalą, bet jų mėginimai ten prasi-muši sukelė daug neramumo anglams, net ir Italijai, kuri nelabai būtų patenkinta tur-kams užviešpatavus Suez'o kanale.

Italijos santykiai su Vokie-tija baigia irti. Austrija ir Vokietija pradeda nerimauti, Italijai skubiai rengiantis ka-rėn. Iš Šveicarijos praneša, jog Austrija siunčia kareivius Italijos parubežin, o Vokiet-ja transportuoja kariuomenę per Tyrolį.

Vokiečių pasiuntinys Romo-ne kunigaikštis Buelow prane-šė Italijos valdžiai, kad, jei-gu Italija nenustos mobiliza-vusi, tai Austrija ir Vokiet-ja pertrauks su ja visus ry-šius ir pasiųs jai ultimatum, reikalaujant užlaikyti pilnai

kaip galėdami keršija Rusijai neutralę poziciją, kitaip vir-tus pradėsi ją laikyti už sa-vo priešą.

Italija nelabai nusigąsta tų grumojimų ir toliaus mobili-zuojasi. Italijos gyventojai ir dauguma valdininkų prisi-laiko Prancūzijos ir jos talti-ninkų pusės.

2,000,000 Italijos kareivių, gerai pasisengusių į karę, lau-kia tik paliepimo, bet dabar dar šalčiams ir pūgoms vieš-pataujančios Italijos valdžia sten-giasi savo užmanymus slėp-ti.

Iš susirėmimų Lietuvoj. Pė-trograde oficialiai paskelbta, kad rusai pradėjo smarkiau veikti Prūsų Lietuvoj. Nenu-mažino rusų kariuomenės nar-sumo 4 mėnesiai karės prie Varšavos ir jie stengiasi vi-suose karės laukuose neduoti priešui ramumo. Smarkūs mūšiai eina tarp rusų ir vo-kiečių ties Pilekalniu, kuris randasi 30 mylių nuo Gumbi-nės. Rusams pasisekė užim-ti keletą svarbių pozicijų a-pielinkėse Lazdynų.

Austriečiai atsėmė Užok. Austriečių valdiškas prane-šimas skelbia, kad Užok tvir-tovės, gulinčios Karpatuose, pateko į austriečių rankas. Šit kaip skamba austriečių pranešimas: "Rusai atmuši-ties Ungu kalnais ir Užokos, vien-a iš svarbiausių Karpa-tuose tvirtovių pateko į mūs rankas.

Rusai apgynė Kielcus. Lon-done gauta žinių, kad genero-lo Ruzskio armiją pasisekė apginti nuo vokiečių Lenkijos miestą Kielcus. Tos žinios skamba nelabai pertikrinan-čiai ir sunku kol kas joms ti-kėti.

Vokietijos sosto įpėdinis sunkiai susirgo. Kronprincas Friderikas Vilius smarkiai su-sirgo ir randasi po priežiū-ra daktarų savo kariškoje bū-veinėje.

Prancūzų prezidentas Lon-done. Prancūzų spauda gar-sina apie slapta apsilankymą Prancūzijos prezidento Poin-care Anglijoje. Šiomis dienomis jis turėjo būti Londone, kur įvyks tarp jo ir Anglijos karaliaus pasitarimai. Spėja-ma, tuose pasikalbėjimuose bus aptarta daug svarbių rei-kalų.

Austriečių orlaiviai bom-bardavo Cetinje. Austriečių orlaivis neseniai bombardavo Juodkalnijos sostinę Cetinje. Numesta ant miesto bombos, 3 moterys užmušta.

Pasikėsėjimas ant Graikijos karaliaus. Kopenhagoje gau-ta žinių iš Konstantinopolio apie pasikėsėjimą ant Grai-kijos karaliaus Konstantino Patras mieste. Karalius išli-ko gyvas ir nesužeistas.

Prancūzų laivas nuskandin-tas. Berline paskelbta apie nuskandinimą prancūzų laivo ties Nieuportu. Vokiečių lai-vai susitikę su juo pradėjo ugnį ir netrukus prancūzų lai-vas atsidūrė po vandeniu.

Vokiečiai skelbia didelių laimėjimus. Vokiečių kariu-menė bombardavo Flandrijos miestus Middlekerke ir Slype. Pasisekė vokiečiams ties Cra-oane, kur jie užėmė daug nau-jų pozicijų. Prancūzų užpuo-limai visur atmušti. Laikė dviejų dienų vokiečiai paėmė

VOKIEČIAI UŽĖMĖ KIELCUS LENKIJOS.
SUSIRĖMIMAI PRŪSŲ LIETUVOJ.
TURKAI ATAKUOJA SUEZO KANALĄ.
VOKIEČIŲ LAIVYNAS BOMBARDAVO LIEPOJŲ.
DIDELĖS RIAUSĖS AUSTRIJOJ.
HOLANDIJA NERIMAUJA.
ANGLAI ATSIIMA SAVO POZICIJAS.
RUSAI IŠNAUJO VERŽIASI VOKIETIJON.
SMARKŲS MŪŠIAI KARPATUOSE.
RUSAI ATKUOJA KARALIAUČIŲ — RUSŲ KARIUOMENĖ
TIES KLAIPĖDA IR TILŽE.

1,500 prancūzų nelaisvėn, Vo-gezy kalnuose prancūzai su-muši ties Senones ir Ban de Sapt, prancūzų nuostoliai di-deli, vokiečiai nustojo tik ke-lis žmonės.

Augštojo Alzacijoje ant že-mojo Aspach ir Heidweiler linjos t aipgi Worzbacher mūškuose prancūzų kariuome-nė atakavo vokiečių pozicijas ties Aspach, Ammertzweiler ir Heidweiler, bet visur ata-kos buvo atmuštos.

Prancūzų pasikėsėjimai — žy-mūs. Prancūzų oficialiai pranešimai skelbia, kad vokiečių atakos visur atmuštos ir prancūzams pasisekė užimti nema-žai svarbių vietų.

Belgijoje prieš pozicijos bepaliovos bombarduojamos ir jis priverstas yra pasitrau-kti atgal.

Ties Lys anglų artilerija privertė vokiečius susikoncen-truoti tolimesnėse jų pozicijo-se.

Prie Arras, Albert, Roye, Noyen ir Soisson eina smar-kūs susirėmimai. Kai-kurio-se vietose vokiečiai nustojo daug žmonių. Ant linijos nuo Rheims'o iki Argonijos įvyko didesnių susirėmimų; vokie-čių žuvo apie 6,000 kareivių.

Vokiečių užpuolimai ant Pontaine Madame Argonijoje atmušti.

Vogezų kalnuose prancū-zams pasisekė nuo Senones ties Signal de la Mère Henri. Prancūzai šioje apyelinkėje užėmė daug naujų pozicijų.

Ir turkams sekasi neblogiau-siai. Konstantinopolį ofici-aliai paskelbta, kad turkų kariuomenė ant Kaukazo at-mušė rusus ties Olta. Rusai pasitraukdami iš savo pozici-jų degina vietinių gyventojų kaimus, kad tik jie nepakliutų į turkų rankas.

Prieškarinės riaušės Aust-rijoje. Šveicarijos laikraščiu-se paskelbta, kad Austrijoj kyla tarp žmonių nepasitenki-nimas kare ir daugelyje vietų įvyksta demonstracijos prieš karę.

Laibache 35 myl. nuo Trie-to subruzdavo slavokai. Baž-nyčiose kunigai šaukia žmo-nes prie pasipriešinimo. Ant gatvių vaikština pulkai žmo-nių ir reikalauja: "Šalin karė!" "Šalin su vokiečiais!"

Policija daug darbo turi, kol numalšina žmones. Sude-ginta daug namų laike suiru-čių.

Vokiečiai užėmė Kielcus. Berline gauta žinių iš Kroku-vos, kad vokiečiams pasisekė užimti Lenkijos miestą Kiel-cus, kurie yra labai svarbiu strategijos žvilgsniu punktu.

Kielcai, jeigu tas praneši-mas pasirodys teisingu, jau antrąsyk pakliūs į vokiečių rankas.

Vokiečių orlaivis bombar-davo Liepoją. Vienas vokie-čių zepelinų bombardavo Lie-pojaus miestą. Didelių nu-stolių nepadarė. Pasirodžius vokiečių orlaivui ant miesto, tuojaus pradėjo jį šaudyti iš tvirtovės ir kairurie šūviai taip buvo taikūs, kad orlai-vis nupuolė į Baltijos jures. Orlaivininkai išgelbėti ir ran-dasi nelaisvėje.

Serbija išgelbėta. Vokiečiai ir austriečiai bijodamies, kad rusai per daug giliai ne-įsiveržtų Vengrijon, susilaikė nuo pasiuntimo naujų pulkų prieš serbus, kurie tuo tarpu spėjo sustiprinti savo kariuomenės praretėjusias eiles ir prisirengė atsispirti priešui.

Rusija nemano apie taiką. Rusijos ministerijos pirminin kas Serg. Sazonovas posėdyje užkė komiteto, atsakydā-mas į klausimus Valstybės Dūmos narių, pažymėjo, kad Rusijos valdžia stengiasi kaip išgalėdama išpildyti caro ma-nifestą, išleistą karės pradžio-je.

Rūsija iki tol nekalbės apie taiką, pakol bent vienas prie-šo kareivis rasis ant jos žemių.

Holandija nerimauja. Su-lyg nuomonės Holandijos mi-nistrijų pirmininko, Holan-dija gali paklikti karės suku-ryn. Ministrų pirmininkas Van der Linden šaukia holan-dus prie mobilizacijos ir apsi-ginklavimo, nes kiekvienoje valandoje Holandijai gali grumoti pavojus nuo kariau-jančių valstijų. Ypač holan-dai bijosi vokiečių, kurie gali sulaužyti Holandijos neutra-lę poziciją dėl savo plėnų įvy-kdinimo.

Nauja anglų armija karės laukuose. Paryžiuje gauta ži-nių iš Londono, kad Lordo Kitchenerio armija yra jau pil-nai pasirengusi ir 80,000 ka-reivių tos armijos jau pervež-ta į Prancūziją.

Rusai sumušė vokiečius Prū-sų Lietuvoje. Iš Petrogrado praneša, kad rusų kariuome-nė sumušė vokiečius ties Pi-lekalniais, ir nuėjo vokiečius nuo Lazdynų, Malviškių. Mū-šis tose apylinkėse buvęs smarkus. Iš abiejų pusių žu-vo daug kareivių.

KARĖS APŽVALGA.

Vasario pirmą dieną suka-ko lygiai šeši mėnesiai nuo pradžios karės. Prabėgo pu-sė metų kruvinos kovos, ku-riose žuvo begalybės žmonių, prabėgo taip rodomi skubiai, kad žmogus žiūrintis iš šalies, nespėjo gerai apriepiti visų at-sitikimų, negalėjo sau išsi-dirbti tikrą pažūrį, kas link tos karės ir nedaug žino apie karę. Susirėmimai, mūšiai be jokių pasekmių negalėjo su-teikti mums aiškaus dalykų stovio ir šiandieną prabėgo šešiams mėnesiams karės nieko tikro negalime pasakyti, nes nieko tikro nežinome. Ka-rės laukuose dalykai įsigijo ir šiek tiek persikeitė, bet taip nežymiai, kad jų negalima skaityti karės keliarodžiais.

Šiandieną, kaip ir karės pradžioje, visos iš kariaujan-čių valstijų tvirtai laikosi, vi-sų spėkos tebėra lygios. Tie-sa, kai kurios iš mažesnių smarkiau nukentėjo, pav. Bel-gija, Serbija, bet jų nukentė-jimas ir sunaikinimas dar ne-suteikia kam nors pergalės.

Daugiausiai vilties, greitai užbaigti karę, turėjo vokie-čiai, jų pasiekimai Prancūzi-joj, Rusijoje pilnai jiems užtik-rino pergalę ir net kai kurie vokiečių diplomatai paskelbė, kad karė užsibaigianti 1914 metais, pilnu vokiečių laimėji-mu. Nepasisekęs vokiečiams mūšis ties Marne visų daly-kų stovį perkeitė, jie buvo su-laikyti, jų planai suardyti ir dabar pažvelgus į karės stovį, gali patėmyti, kad Vokietija taip toli yra nuo išlaimėjimo, kaip ir jos priešai.

Rytinėse karės laukuose įvy-ko daug permainų. Prūsų Lietuva, Lenkija ir Galicija pavirto bene aršiausia karės arena. Šių kraštų apylinkėse kaip rusai, taip ir vokiečiai su austrijiečiais gali pasigir-ti nemažais laimėjimais. Po šešių mėnesių karės vokie-čiams pasisekė sulaukyti rusų armijos centrą 30 mylių nuo Varšavos šiaurinėj Lenkijoje ir 40 mylių nuo Krakovo Pietinėj Lenkijoje ir Galicijoje. Bet jos padėjimas pasidarė visai nemaloniu, kad rusai pa-siekė Tilžę ir paskiaus pradė-jo veržtis prie Rumunijos ru-bėžių. Vokietijos kariuomenė dėdama visas pastangas su-laikyti rusų armijos centrą, negalėjo tinkamai apginti sa-vo pozicijas kituose karės laukuose ir šiandieną matome, kad Rytprūsiai ir Bukovina randasi rusų rankose, ir vo-kiečiams prisiėma skaldyti sa-vo kariuomenės spėkas, kad nenustojus savo provincijų.

Tas skaldymasis labai blogai atsiliepia ant viso veikimo. Laikė šešių mėnesių karės vokiečiams pasisekė paimti Antverpą vakaruose ir Lod-zių rytuose. Austrija užėmė Serbijos sostinę Bielgradą ir vėl jį apleido. Rusai buvo ap-gulę Krokuvą, bet po kiek lai-ko nuo jos pasitraukė.

Įvyko daug permainų tarpe diplomatų ir karės viršininkų. Rusų gen. Rennenkampf at-šauktas valdžios iš Rytprūsio; Vokietijos generalio štabo vir-šininkas gen. von Moltke pa-mainė gen. von Falkenhayn; Admirolas John Fisher užė-mė vietą kunigaikščio L. Bat-tenbergo Anglijos laivyno va-dovavime; Austrijos užrubeži-nių reikalų ministeris Ber-cthold atsistatydino.

Paėmė dalyvumą karėje ir Turkija, žinoma inkalbėta vo-kiečių, ir tuomi atsidurė labai nesmagiame padėjime, nes jos spėkos negali suldyti spėkoms prieš, ir labai yra galimu dalyku, kad Turkijos ir karę įsikišimas bus jai labai blė-dingas.

Ant jurių įvyko nemažai su-sirėmimų tarp laivynų. Vokie-čių laivynui išsiskyrė pasisekė Chili uoste nuskandinti anglų tris laivus, paskiaus anglai sumušė vokiečių laivyną ties Folklando salomis. Trečias didelis susirėmimas įvyko Šiaurinėse jūrose ir abi ka-riaujančių valstijų: Vokie-tija ir Prancūzija skelbia apie savo laimėjimus. Kiek teko patirti iš laikraščių telegramų šiam mėnesiui vokiečiai nu-stojo vieno kreiserio, o anglų du laivų lengvai nukentėjo.

SKANDINAVŲ ATEITIS.

Vokiškoji spauda visokiais būdais stengiasi surasti sau užuojautą tarp neutralių val-stijų, ir prie kiekvienos pro-gos nurodo toms valstijoms naudą, kokią jos galėtų ingy-ti palaikydamos jos pusę. Pa-staruoju laiku Vokietija di-delę atydą atkreipė į Skandi-navus. Kai kurie vokiškųjų laikraščių tiesiog lenktinuoja tarp savęs, išrasdami naujus būdus, pagal kurių galima bū-tų Skandinavų viešpatijos pa-traukti prie savės ir paskiaus panaudoti jos savo tikslams.

Kopenhagos laikraštis "Mor-gen Bladet" paduoda nemažai žinių apie šiuos vokiečių pa-sirijimus. Vokietijai ypač rūpi sudaryti Skandinavų vieš-patijų federaciją, kurion be Danijos, Žuvėdijos, ir Norve-gijos ineitų dar Holandiją ir Suomiją. Kiekviena iš šių penkių valstijų įstodama į propozuojamą vokiečiais fe-deraciją užlaikytų savo savi-stovumą, savo kalbą, armiją, atstovybę ir valdžią. Viešuo-se gi dalykuose šioji federa-cija pasirodytų kaip viena-ta. Galingiausias Skandinavų viešpatijų valdonas, būtent, Žuvėdijos karalius būtų Skan-dinavų federacijos cesoriumi, Stockholmą — sostine. Susi-dėjusios, į federaciją viešpa-tijos, vargiai panorėtų priim-ti kaip oficialę kalbą — žu-vėdų kalbą tai vokiečiai ma-čoniai pataria joms įvesti vokie-čių kalbą, ypač, kad kultū-ringesnioji Skandinavų visuo-menė gerai pažįsta vokiečių kalbą ir čia nebūtų jokio var-go su jos įvedimu.

Šioji federacija susivienijus su Vokietija arba Austrija su-darytų tokią tvirtovę, prieš kurią turėtų nusileisti visas pasaulis.

Vokietijos publicistai tą su-manyką labai gilia ir tvirti-na, kad, jeigu panaši federa-cija būtų įsikūrus ankščiau, ir dabartinės karės visai nebūtų buvę. Bet tas dalykas dar nėra žuvs. Karė ir dabar galetų greit užsibaigti, jeigu Žuvėdija ir Norvegija priim-tų joje dalyvumą. arba nors pasiųstų Rusijai ultimatum, reikalaujamos tuojaus pa-

traukti kariuomenę iš Suomi-jos ir Baltijos provincijų. Ta-da beabėjonės Rusija negalė-tų ilgai spirties ir turėtų pa-siduoti, dabar gi dar nežinia, kas gali atsitikti.

Vokietijos spauda prirodo, kad kiekvienas skandinavas truputį tik plačiau žiūrįs ir daugiaus suprantas gali aiš-čiai matyti, kad Rusijos per-galėjimai neatneš nieko gero Žuvėdijai ir Norvegijai, bet būtinai joms reikės persiskir-ti su dalimi savo žemių šiau-rėje, nes Rusija senai svajo-jai pramušti sau kelią prie At-lantiko.

Koks gi šiandieną padėji-mas Žuvėdijos, Norvegijos ir Danijos? Griaudžiai klausia Vokietijos patrijotai. Jos y-ra tokiam padėjime, kokia-me galėjo atsidurti Bavarija, Virtenburgas ir Saksonija, jeigu nebūtų prisidėję prie Vokietijos. Niekas jų ne-skiatytų už galybę ir su jų nuomone nesiruošytų. Dabargi Bavarija, Virtenburgas ir Sak-sionija yra garbingais nariais galingos vienatos. To pačio galetų pasiekti ir Skandina-vų viešpatijos, susirijus tarp savės politikos ryšiu. Galė-tų šios valstijos ir toliaus pla-tinti savo ribas. Norvegija galetų pasiskirti sau Lapani-ją, net ir Spitzbergą, Žuvėdi-ją paimtų po savo globa Suo-mijai iki Baltųjų jurių, Suo-mijai lengvai pasisektų užimti Kareliją, Danija atgautų da-lį Šlezvigo. Visoms vienu žo-džiū būtų neišpasakytai didė-lė nauda, paklausius Vokiet-ijos vienytojų ir pasidavus po jų globa, galetų sudaryti to-kią galingą spėką, prieš kurią nebeegalėtų pakelti rankos Ru-sija, Anglija ir Prancūzija.

Tokius tai sumanymus iš-kelia vokiečiai, ir kaip matyti vokiečių troškimai atrodę pageidaujama iš Skandina-vų. Nežinia, tikrai, kaip pa-tinka tie planai Žuvėdijai, Suomijai, Norvegijai ir ki-toms, ypač kad vokiečiai labai atvirai pasisako noria jas su-vokietinti.

Be to dar "Morgen Bladet" priduria, kad Vokietija tame dalyke veda smarkią agitaci-ją ir platina Skandinavijoje, ypatingai tam parengtas kny-gas, kuriose nurodoma. Skan-dinavų federacijos didelis už-davinis. Knygos antgalvis kaip ir atsako tam dalykui, nes jį pavadinta: "Skandina-vų ateitis".

PATAISYMAS.

No. 51 "Draugas" praneša, būk Rusijos valdžia nemalo-niai sutikusi ir keistai atsisa-

kiusi sustabdyti karės opera-cijas Kalėdų pirmą dieną. Šitoji žinia klaidinga ir reika-lauja pataisymo. Ištikrųjų va kaip būta:

Vatikanui pasiūlijus ka-riaujančioms valstijoms su-stabdyti mūšius Kalėdų pir-mutinėje dienoje, Rusija prin-cipijaliai sutiko, pareikala-vus, kad josios priešai, ap-vaikšiojantieji Kalėdų šventę pagal naująjį kalendorių, su-tiktų taip pat pertraukti mū-šius 25 gruodžio senojo skai-čiaus (7 dieną Sausio) kuomet Rusijos gyventojai švenčia Viešpaties užgimimą.

Vatikanas pasižadėjo pasi-rūpinti. Kaip toliau tarybų eita, tai jau diplomatų paslap-tis. Tik galūtinai iš strategi-gios priežasčių, Rusija pasisa-kė negalinti sutikti, nesa ji-nai negalinti pasitiekiti tokiu neištikimu prieš (kovarnų vrag), kokių yra ir visuomet buvo prūsai. Taip tat daly-kas suiro, tik ne iš tikybės, bet iš strategijos atžvilgio.

Imant žinias iš Italijos lai-kraščių, reikia labai atsargiai jomis naudotis — nės tūlos iš jų, o labiausia "Il Bastone", laikosi nuomonės Galicijos len-kių, kurie eina už Austriją ir kaip galėdami kersija Rusijai ir Rusijos bei Prūsų savo tautiečiams, einantiems draug su rusų valdžia. Savaitraštis "Il Bastone", tai brolis Var-šavinio "Polak-Katolik", tik kur kas biauresnis.

Kun. K. Prapuolenis.

IŠ AMERIKOS.

118,911 bedarbių randasi Chicagoje. Sulgys raporto svei-katos departamento komiso-rės p-nios L. Z. Meder, Chi-cagoje 10% darbininkų randa-si be darbo. Išviso Chicagoj darbininkų prisakytoma apie 1,119,484, bedarbių-gi šiuo lai-ku Chicago mieste randasi 118,911, iš kurių 22,875 mote-rys.

Roporte pažymėta, kad 32% bedarbių neturi užsiėmimo nuo dviejų mėnesių. Sunkes-ni darbininkams laikai prasi-dėję nuo karės laiko, o taipo-gi įvedus naujas teises.

40,000 automobilių kare. Fordo kompanija, Detroit, Mich. gavo nuo vienos iš ka-riaujančių valstijų užsaka-ymą ant 40,000 automobilių. Visas darbas apsiėsis 19,000,000 dolerių. Kuri iš ka-riaujančių valstijų užsakė tuos automobilius, Fordo kom-panija nesako.

Straiķierių reikalavimai ne-išpildyta. New Yorko valsti-jos mieste Gloversville su-straiķavo 1,600- darbininkų, dirbančių pirštinių dirbtuvė-se. Laikė penkių mėnesių streikas pridirbo daug nuosto-lių, visgi savininkai nenusilei-do ir reikalavimo darbininkų, padidinti algą, neišpildė.

Nieko nelaimėję darbinin-kai sugrįžo prie darbo.

Vokiečiai ir vėl protestuo-ja. Vokietijos pasiuntinis Amerikoje Bernstorff'as, savo valdžios vardu užprotestavo prieš išsiuntimą iš Amerikos orlaivų kariaujančioms vieš-patijoms Europoj. Vokiečiai savo protestą pamatuoja tuo-mi, kad orlaiviai yra karės vedimo įrankiais.

Atlyginimas Jungt. Valst. ūkininkams. Federalis se-natas priėmė projektą, sulgys kurio skiriama 2,500,000 do-lerių ūkininkams, kurių galvi-jai buvo užmušti valdžios prisakymais, kad išnaikinus lim-pamas snukių ir naų ligas.

Negalima smulkėse vaišinti. Delaware miesto Taryba išlei-do prisakymą, kad salūnuose (smulkėse) negali kitų vaišin-ti svaiginančiais gėrimais. Už peržengimą šio prisakymo, kaltininkai užmokės baudmės nuo 50 iki 200 dolerių. Ir salūnininkai neprivalo už-dengti salūnų langų, kad nuo gatvės kiekvienas galetų ma-tyti kas salūne dedasi.

Pavogė daug pinigų. Iš biūro kompanijų "The Cres-cent Life Insurance Co." In-dianopolis, Ind. vagiliai išvo-gė pinigų ir šiaip jau visokių dokumentų ant 76,000 dolerių. Piktadariai nesusekti.

Suareštuota I. W. W. orga-nizatorius. St. Clairsville, O. suareštuotas I. W. W. organi-zacijos garsus agitatorius J. Ettor. Jisai norėjo važiuoti agitacijos tikslu į streikų ap-imtas Ohio valstijos vietas ir pasistengti suorganizuoti dar-bininkus, bet policija sužino-jus apie jo mierius suarešta-vo, ir tik uždėjęs 5,000 dole-rių, paleido. Ettoras prižadė-jęs prakalbų ten nebelaikyti.

Vaikų pasisventimas. Grand Rapids mieste, Michigan val-stijoje 50 vaikų iš miesto mo-kyklos pasidavė operacijai iš-pianti po šmotuką odos, kad išgelbėjus nuo mirties savo drauga, kurį pervaziavo au-tomobilius ir nubrankė nuo vienos kojos odą. Ačiū vai-

EMPEROR WILLIAM

Vokietijos cesorius Vilius.

kučių pasisventimui mažutis jų draugas Pell, pasekmingai daktarams įskiepijus naują odą, pasveiko.

16 centų dienai algos. Ma-joras miestelio Mendola, Ill., Charles Rogers, kuris už sa-vo pareigų pildymą gauna vos 16 centų dienai, stengiasi ir šiais metais palikti majoru.

Washingtonas, D. C. Kontr-admirolas Fletcher, generalis komendantas Atlantiko laivy-no raporte, paduotame laivy-no komitetui, pranešė, kad Jungt. Valstijų laivynas bai-čia jaučia nedateklių oficie-rių ir kareivių. Kad tinkamai pakeltus laivyno reikalus, rei-kia būtinai 10,000 žmonių pri-dėti prie to skaičiaus, kuris dabar randasi.

Tardymai delei kviečių pa-brangimo. Washingtono ge-neralis prokuratorius Grego-ry pradėjo tardymą del kvie-čių ir miltų pabrangimo. Ūkės departamentas yra pakviestas suteikti informaciją iš pasku-tinių dviejų metų savo veiki-mo.

Burnetto bilių prezidentas Wilsonas atmeta. Jungtinių Valstijų prezidentas Wilsonas pasiuntė savo protestą del Burnettio imigracijos biliaus, kuris pasunkina ateivių atke-liavimą iš Europos, ypač ne-mokantiems skaityti ir raš-tyti. Sykiu su protestu prezi-dentas pasiuntė ir savo pasi-škinimą delko jis turėjo šį bi-lių užvetuoti.

Kongresmanas Burnett'as, biliaus prieš ateivius tvėrė-jas baisiai nerimauja ir grie-biasi visokių priemonių, kad būtų bilių pervariūs. Viena-me iš posėdžių imigracijos komi-sijos Burnettas pasakė, kad, nežiūrint prezidento veto, bi-lius pereiš tokioje formoje, kokiaje jis buvo priimtas kon-greso. Jis turi viltį, kad bal-suojant bilių išnaūjo atsiras du trečdaliai balsų kongrese ir prezidento veto neturės reikšmės.

Kongresmanas Sabbath, bi-liaus karštas priešas norėjo, kad balsavimas atsibūtų tuo-jaus arba vėliausiai 2 dieną vasario, bet Burnettui pasise-kė išgauti nuo komisijos, kad balsavimas atsibus ketverge 4 d. vasario. Tur-damas daug

laiko Burnettas tikisi pava-ryti agitaciją kongresmanų tarpe.

Nenustoja vilties ir priešai biliaus, ypač prezidentui Wil-sonui bilių užvetavus.

Kada kongrese buvo atsikai-tyta prezidento Wilsono pro-testas ir paaiškintas daug ir biliaus salūnininkų garsiai plojo rankomis.

Smarkią agitaciją už bilių varo ir Amerikos Darbo Fe-deracijos sekretorius Frank Morrison.

Prisiėma dabar laukti 4 d. vasario, tuomet sužinosime, kurie gaus viršų. Galima ti-kėtis, kad tas ateivius paže-minantis bilius ir nepereis, dauguma Amerikos organiza-cijų, pavienių žmonių griežtai pasisako esą to biliaus prie-šininkais ir siunčia savo pro-testus.

"Lenkų diena" Amerikoje. 23 ir 24 d. sausio š. m. Ame-rikos lenkai paskyrė "Lenkų Dienomis" ir rinko po visą Ameriką aukas nukentėju-siems nuo karės lenkams. Kaip teko patėmyti iš lenkų laikraščių aukų bus surinkta daug. Kai kurios iš koloni-jų surinkta apie 8,000-9,000 dolerių. Aukavusių po šimti-nes anglų ir kitataučių ap-šėiai. Surandame tarpe au-kotojų ir vardus mūsų tautie-čių, kurie lenkų reikalams skiria nemažiau 50 dolerių.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

(Iš laikraščių)
VILNIUS. Lietuvių Drau-gijoje nukentėjusiems del ka-rės šelpiti. Sekmadienį, gruodžio 7 dieną didžioje Pranciš-konų salėje įvyko Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karės lenkams. Kaip teko patėmyti iš lenkų laikraščių aukų bus surinkta daug. Kai kurios iš koloni-jų surinkta apie 8,000-9,000 dolerių. Aukavusių po šimti-nes anglų ir kitataučių ap-šėiai. Surandame tarpe au-kotojų ir vardus mūsų tautie-čių, kurie lenkų reikalams skiria nemažiau 50 dolerių.

1. GERMAN CRUISER BLUECHER, THAT WAS SUNK. 2. DECK SCENE ON BLUECHER. 3. Rear Admiral BEATTY.

Vokietijos laivas Bluecher, kurį nuskandino anglai karėje ant jurių. 1. Laivas Bluecher. 2. Scena ant laivo. 3. Anglų vice-admirolas D. Beatty.

Vilniuje atidaryta visos Rusijos miestų sąjungos valgyklų pabėgėlių šapeno gatvė. Atidarymo iškilmėje dalyvavo miesto, galva p. Venslavskis, atstovas M. Yčas, organizatorius Ivanovas, P. Mašiotienė ir kiti. Valgyklai užlaikyti miestų sąjunga kas mėnuo skiria 2,000 rublių.

"Liet. Žinių" byla. Vilniaus teismo rūmai svarstė "Liet. Žinių" atsakomosios redaktorės p. Julijos Žymantienės bylą. P. Žymantienė buvo kaltinama kam padėjusi platinti tikslu "L. Žinių" 90 num. straipsnį "Balandžio 22 d. Valst. Dūmoje ir kadeitai", kuriame prokuratūra įjūrejo šaukiamą kovoti su vyriausybe ir jos teisėtai išsakymais. Kadangi 1000 egz. to numerio buvo laiku konfiskuoti spaustuvėje, tai tik dėl to tas straipsnis nebuvo išplatintas. P. Žymantienė kaltė esanti neprisipažino, remdamasi tuo, jog tojo straipsnio turinys jau pirma buvęs kitų laikraščių papasakotas. Tačiau teismas p. Žymantienę pripažino kalta ir nuteisė ją dviem savaitėm tvirtovėn.

Vilnius atvažiavo 6 Pirogo draugijos ingolintiniai, pasiūstieji inkurti Alvitė maitinamąjį-gydomąjį punktą. Taisi punktą būsiąs Vilniaus gydomosios ir maitinamosios draugijos globoje.

Tarpe pasiūstųjų yra viena moteris — gydytoja. Iš lietuvių jų tarpan inėis advokatas J. Brazaitis ir lietuvių feldšerė. Punktui bus skiriama 2,000 rublių, kurių namoma užteksią 600 žmonių aprūpinti.

PANEVŽIS. Realės mokyklos VII klesoje turėjo būti tiktybos lekcija vieniems lietuviams, vadinas lenkai galėjo eiti namon. Apie tai mokiniams mokytojas K. Štai kaip pranešė: katalikai, girdi, galį eiti namo. Lietuviai nuėjo klausiti direktoriaus kam dalykas. Galų gale išsiaiškino, kad gerb. mokytojas neatskiria tautos nuo tiktybos, pas jį žodžiai "lenkas" ir "katalikas" sinonimai, lietuvių, jo nuomone, turbūt, kokio sekta ar šiaip jau kas.

LAIZUVA, Šiaulių ap. Atsisveikino su parapijonais klebonas kun. J. Tumas.

Neperilgi jis čia pagyveno — vos keletą metų, bet jo vardas žmonių atmintyje pasiliks ilgai. Buvo tai žmogus geros širdies, buvo tai klebonas, kuris mylėjo žmones ir visus reikalus su parapijonais atlikdavo ne per virtuvę, bet per klebonijos stiklines gonkas, kurios buvo menkiausias žmogui visumet atviras ir klebonas visumet prieinamas. Neskyrė jis nė žydo, nė latvio liuteronon...

SIMNAS, Suv. gub. Būdamas Simne komendantas spalio 27 d. paskelbė šitokį pranešimą: "Sužinojau, kad vokiečiai, būdami Simne ir jo apylinkėse, mokojo už produktus vietos gyventojų daiktus, todėl reikalauju, kad Simn ir apylinkių gyventojai, turintieji svetimų daiktus, pristatytų juos į etapo komendantų raštinę per 3 dienas, skaitant 12 valandos dieną spalio 30 d. Neišpildžiusieji reikalavimo bus nubausti karės metu įstatymais". Žmonės reikalavimą išpildė: kas ką turėjo (ligotus arklius, šautuvus, kirvius, lopetas ir kitus daiktus) sunėšė ir atidavė į etapo raštinę.

ŠILALĖ, Ras. apskr. Valstiaus vyria nutarė, kad jiems po karės reikalingas monopolis. "Blaiybės" skyrius čia nėra.

Varnių valstiaus tą patį padarė. "Blaiybės" skyrius yra. Jo veikimas labai men-

kas. Agitacijos pasisekimui paleista kalba, kad monopolis užsidarius reiks mokėti ar po 30 kap. nuo dešimtinės ar po 5 rublius nuo galvos. Pirmieji agitatoriai už monopolį — monopolio tarnaujantieji.

Vilnius žada keltis Lodziaus fabrikantai. Kai kurie Lodziaus rajono fabrikantai ir pramonininkai, kuriems pavyko išvėžti iš karės žygių rajono svarbesnius savo fabriko įrankius, kaip rašo "B. V." ketiną perkelti savo veikimą Vilniui ir atidaryti čia savo skyrius ir naujas savitas įstaigas. Dėl to jau vedamos tarybos su Vilniaus ir Petrogrado kreditinėmis įstaigomis dėl šia sumanymo palaikymo. Vilniaus miestui ir iš viso Lietuvos pramonei būtų tai, žinoma, ytin svarbu.

PANEVŽIS. Ekselencija Žemaičių vyskupas Pranciškus Karevičius pakėlė garbės kanaaninkais: savo sekretorių, kun. Kaz. Šaulį, Žemaičių seminarijos profesorius, kun. Liaušą, D. seminarijos kapelioną kun. J. Valavičių ir kun. Balvočių (žinomąjį mūsų rašytoją Gerutį).

KUPIŠKIS, Ukmerg. apskr. Netekus monopolio ir smulkų pas mus kai kurie žmonės, turėdami per daug liuso laiko ir nemokėdami jo sunaudoti, pradėjo kortuoti iš pinigų. Tokiam prie miestelio esančiame Račiūpėnų sodžiuje jau net keturios ūkininkų grėšios pašaliečių "kliubais" pavadinta. Iš to gi kortavimo ir vagyčių atsirado. Vagystės priskaitoma prasišiosiems pramonininkams, kuriuos lošimas spiria grašio ieškoti.

ŠIAULIAI. 3-ojo skyriaus žemiečių viršininkas yra surinkęs savo apygardoje (Triščių, Užvenčio ir Luokės valstijų) tarp vietos žmonių apie 1,200 rubl. nukentėjusiųjų dėl karės reikalavimų. Be pinigų surinkta taip pat nemažai ir šiaip įvairių daiktų, drabužių, pirštinių ir tt.

PILVIŠKIAI, Marijampol. apskr. Pora savičių atgal pasklydo gandas, jog prisakyta iš augtėsnės valdžios yra žmonėms, įsakymas, kad, pradėjus rusų kariuomenei trauktis, palikę jė savą gyvenamąsias vietas, trauktis pirma jos. Trobesiai visi būsią sudeginti, gyvuliai paimti. Žmonės išsigandę laukė tokio skelbimo, nežinodami kas darė. Paskiauos paaiškėjo, kad šaltysiai gavo iš valstiaus raštinių apgarsinimus, kad negalima pirkti bei parduoti degtinės be recepto. Mažamoksliai šaltysiai, gal koks vienas jų gerai neperskaitė ir nesupratęs įsakymo, paleido aną kalbą.

KAZLŲ RUDA, Marijampol. apskr. Nors aplinkui siautė priešr viesusla didžiausias, bet mūsų kampelis buvo visai nekludytas. Žmonės išpraždi buvo truputį nusigandę, bet dabar vėl sau gyvena po senovei. Daugumas jau pradeda išsirašinėti ir laikraščius.

VEIVERIAI, Marijam. ap. Nors niekas čionai vokiečių nematė, nes ligi Veiverių net ir žvalgai nebuvo atėję, bet žmonių baimė buvo didesnė, negu kur kitur. Pamatę rusų abazą begrižtantį, kai kurie pabėgo užnemunė, kiti gi drąsesnieji, savo daiktus užkasė žemėn.

Žemaičių seminarija Varskiaus. Karei prasidėjus Žemaičių seminarijai iš Kauno prisiėjo išsitraukti. Manyt, kad jau šie metai seminarijai žlugs. Seminarijos valdžia kreipėsi į kelius Kauno gub. dvarininkus — lenkus,

ar negalėtų jie savo dvaruose užleisti vietos — visi atsilaikė. Tuomet atsirado trys lietuvių: p. Vileniškis nuo Jankavos, p. Juodviršis nuo Švedasų ir p. Braždžius Vaškėnų dvaro savininkas, netoli nuo Traskūnų. Seminarijos valdžia pripažino patogiausia vieta p. Braždžio dvarą. Šiam dvarė galėjo sutilpti 112 klėrikų, rektorius, inspektorius ir profesorai. Mokslas jau pradėtas.

KAUNAS. Vidaus dalykų ministerija davė leidimą Kauno katedros filioruose intaisyti dvi tolyti su paveikslais žemaičių vyskupų: Merklio kunigaikščio Giedraičio, valdžiusio vyskupiją 1575—1609 metais, ir Mecislovo Paliiulio, valdžiusio vyskupiją 1883—1908 metais.

SEINAI. Miesto valdyba nutarė po Naujų Metų atidaryti porą gerimų sandelių ir restauraciją su gerimais. Vietinis "Blaiybės" skyrius ir kitos draugijos žada rūpintis, kad tasai putarimas nevyktų. Noriną prašyti, kad visai būtų uždarytos svalgiamųjų gerimų pardavinėjimo įstaigos.

LAISKAI IŠ LIETUVOS.

Iš Suvalkų gub., Vilkaviškio pav. rašo tėvai V. Lukoševičiai į Minersville, Pa.

Vokiečiai lankėse ir mūsų apylinkėse, bet mūsų nekludė, taip, kad visi tebegyvename ant savo vietų ir niekas nenukentėjo.

Zinoma, rusų kariuomenė eina pro mūsų kaimą sušėrė visą pašarą arkliams, o tovaras ir sausius medžius sudegino. Galvijus, avis, žąsis ir kitus valgomus daiktus pasiėmė, pradžėdami už juos užmokėti veliaus, bet kada tas bus tikrai negalima pasakyti. Likomė be gyvulių ir bė skatiko — gyvenimas sunkus.

Meldžiame jus, vaikeliai, prištiti kokią nors pašalpą. Petras kariuomenė, nežinome, kas su juo dedasi. Pasilikit sveiki. Su pagarba.

Tėvai Lukoševičiai.

Iš Suvalkų gub., Naumiesčio apskr., Svirgalų sodž. Barb. Pui-ni rašo savo broliui F. J. J. į Bostoną.

Mylimas Brolis: — Sveiki nu jus su šv. Kalėdoms, mums šiais metais Kalėdos neramios, — Vincelio neturime namie, o ir mes patys nežinome, kur Kalėdas prisieis švesti. Valstiaus raštines paskelbė, kad, jeigu Vokietijos kariuomenė eis ant Serežiaus arba ant Kauno, tai mūsų kariuomenė mus varys iš apgyventų vietų. Vasarą, kada mūsų padangėje iškilo karės audra, buvome priversti visi pasitraukti užnemunė, kurie nepėjo išvažiuoti, turėjo slapstyti po šulinius ir duobes. Mūsų kariuomenės vyriausieji sakė, kad mūsų galės užsitęsi ilgai, bet ištikrųjų neperilgi tęsėsi kova. Vokiečiams pasitraukiant, rusų kariuomenė nesivijo paskui.

Žmonėms vokiečiai nieko blogo nedarė, bet arklių daug išsivarė. Nemažai ir jaunų vyrų pasiėmė su savimi. Šveičių Antano irgi nepaiko, iškisio nieko apie jį nežino, ar jis tebėra gyvas, ar ne.

Nuostolių vokiečiai pridarė nemažai. Vokiečių armos buvo sustatytos Gegužių lauke, Juškaičio kolonijoj. Bulves visas ten buvusias ir doobilus sėklinius sulygino su žeme. Kai-kurias armotas sustatė visai arti mūsų kiemo, tik laimė iš jų nekaždė. Tikrai laimingi jus esate, kad nereikia klausytis jums

armotų gaudimo. Mūsų ir ausys apkurto nuo to baisaus užesio.

Išvijos vokiečius iš Suvalkų gub., daugybės žmonių nebegalima visai suieškoti. Kas žin kur žuvo.

Girdėjome, kad rusai dusyk atmušė vokiečius nuo Varsavos, dabar vokiečiai nori dar trečią syk pamėginti paimti Varsavą.

Pas mus vokiečiai daug bažnyčių sunaikino. Alyto bažnyčią sugriovė, už daugybės žmonių subėgusių bažnyčion pasimelsti. Nau-miesčio bažnyčią gero-leiškais, kaip būtinai, ta-syk į mano rankas, pateko "Programas Koncerto, Pittston, Wilkes Barre ir Scranton Bažnytinių chorų." Tris chorai rengia koncertą, tai naujiena, manau sau ir, jogei tik vieną dieną reikia palaukti (Koncertas buvo 14 d. sausio) apsiliku. Ant rytjaus 8 val. vakare nuvykau į Keystone Hall, Pittston, Pa., vietą kur turėjo būti koncertas. Sveitinė gana didelė ir graži, bet ne koncertams tik šokiams, nusistėjau tat, kad į koncertui parinko ir jau nieko gero nespėdžiau apie visą vakarą.

Iš Suvalkų gub., Garliavos par., Karkazų kaimo Juozapas Rindeika rašo Antanui Rindeikai į Puritan, Pa.

Jau prūsai toli nuvyti iš mūsų krašto, mes tebegyvename ant tos pačios vietos. Dabai pas mus gerai eina, — viskas po senovei. Švogėris mūsų išsuktas į karę. Antanas Kirnevičius buvo net kelis sykius apsilankęs namie.

Suvalkų gub. baisiai nukentėjo nuo karės. Daug kaimų sunaikinta. Daug gyventojų neteko pastogės. Sunkūs laikai užėina.

Iš Kauno gub. Raseinių pavieto Jonas Baršketis rašo pas savo dukterį Oną į Newark, N. J.

Esame sveiki ir to pačio tamstai linkime. Rašai, kad nuo mūsų negali sulaukti jokios žinios, bet pas mus buvome didelė betvarkė. Nebuvo per kiek laiko nei valdžios, nei policijos, nei pašto, tai laiškų turėjome nešti net į Kvėdarną. Pas mus Naumiesty labai liūdnas padėjimas. Visas miestelis apdegęs, bažnyčia armotų sudaužyta, negali nei pamaldų laikyti, turime važiuoti į Degučių bažnyčią ant pamaldų. Nebegaudžia daugiau Naumiesčio bažnyčios varpai.

Daugybė žydų paliko be pastogės, miestelyj vieni degėsi liko... Jonas Baršketis

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

IS PITTSTONO PADANGES.

Reikalai mano perkėlė mane iš augstųjų New Yorko valstijos kalnų į Pensylvanijos kasyklas. Atsiduriau Pittston, Pa. At-lankęs visas ypatus, kurių var-tin ant savo plano turėjau, jau rengiausi į tolimesnę kelionę leigtis, kaip būtinai, ta-syk į mano rankas, pateko "Programas Koncerto, Pittston, Wilkes Barre ir Scranton Bažnytinių chorų." Tris chorai rengia koncertą, tai naujiena, manau sau ir, jogei tik vieną dieną reikia palaukti (Koncertas buvo 14 d. sausio) apsiliku. Ant rytjaus 8 val. vakare nuvykau į Keystone Hall, Pittston, Pa., vietą kur turėjo būti koncertas. Sveitinė gana didelė ir graži, bet ne koncertams tik šokiams, nusistėjau tat, kad į koncertui parinko ir jau nieko gero nespėdžiau apie visą vakarą.

Štai jau ir publikos daug prisirinko ir koncerto valanda, 8:30 atėjo ir vakaras prasidėjo. Pirmiausia, kaip programą gar-sino, Pittstono choras sudainavo M. Petrausko "Po kalneli" pas-kui p. Aleksandravičiaus, Vyčių gimn ir galutinai, tikiai vyrų choras, "Kaip gi gražus Rutelių Darželis". J. Naujalis. Išklau-sęs, savo pirmutinį nusprendimą pra-mūs išsuktas į karę. Dainavo gražiai. Savo pirmąjį apren-dimą dar labiau pradėjau keisti.

Toliaus dainavo vedėjas pagar-sino, kad dainuos Scranton choras. Pirmiausia p. A. Sodeika padainavo iš Operos Rigoletė, "La donna è mobile", lietuviš-kai užvardintą "Motery Sirdelė". Teisybė sakant, aš buvau papratęs girdėti šią dainą tenoro dainuojamą, bet malonaus p. So-deikos baritono galima buvo noriai paklausyti. Toliaus mergi-nų choras dainavo "Sesutėlės Lelijėlės" iš "Birutės" M. Pet-rausko ir pagalios visas choras sudainavo to paties M. Petraus-ko, "Kur namas mus". Dainavo gražiai. Savo pirmąjį apren-dimą dar labiau pradėjau keisti.

Galutinai išėjo Wilkes Barre choras ir sudainavo "Santa Lu-cia" "Mergyte mano" ir "Ber-nažėli nesvalik", o po to visko suvienyti chorai sudainavo "Lietuviais esame mes gimę" ir "Lietuvos Himn". Turia pripa-zinti, kad chorai neapleido vie-nas kitam. Visi dainavo gražiai ir savo pirmutinį sprendimą vi-siškai perkėlė.

Po koncerto prasidėjo šokiai, tačiau aš jų nelaukiau, ypač kad norėjau sužinoti šio vaka-ro siekį. Ir šitai kas man papasakota: Čionykščiai bažnytiniai chorai, matydami savo silpnumą pavieniais esant, sutvėrė sąjun-gą, ydant darbuotis iš vieno. Jų užduotis yra lavintis muzikoje ir giedojime ir gabenius net leisti į augtėsnį mokslą, kam, žinoma, reikalingi pinigai, taigi jie ir rengia tam tikslui koncer-tus. Kaipgi gražūs jų siekis, tai gi smagu man pažymėti, kad no-rint tai dar buvo pirmutinis koncertas, ir publika dar nėra gerai apsipažinus, visgi jau kon-certas atnešė Sąjungai \$50 gry-no pelno.

Labai tai gražu kad mūsų jaunuo-menė tokių siekių grie-biasi. Dieve jiems padėk.

Geistina, kad Pittston, Wil-kes Barre ir Scranton bažnyti-nių chorų pavyzdį ir kiti chorai sekty.

Man apie koncertą beklau-sinėjant, apspito mane merginos ir užkvietė mane į savo vakarą, kurį jos rengia 21 d. sausio, baž-nytinėje svetainėje. Bažnyčios labui. Jos, mat, sutvėrė savo draugiją, ydant drangė lavin-ties visame tame kas moterims reikalinga. Neparanku man buvo taip ilgai laukti, tačiau gra-žiai kviečiančioms merginoms negalėjau atsisakyti ir priza-dėjau dalyvauti, pavaižinęs tat po Pittstono apylinkę, 21 d. agu-sio atvykau vakarą, na... ir džiaugiuosi, kad to vakaro neap-leidau. Atėjau į svetainę apie 7:30 ir radau jau gana apščiui prisirinkusios publikos. Tuojaus prasidėjo ir vakaras. Pirmiausia vietinio, t. y. lietuviško Muzika-liško Klubo, orkestra gražiai sugrojo maršą, o paskui vietinis klebonas, kun. J. Kasakaitis pa-garsino vakaro programą, sulyg kurio toliaus ejo dainos solo ir choro. Iš dainininkų ypač atsi-žymėjo plė M. Kižiūtė. Malonus jos balselis, jei ji labiau lavina, gali jai daug, netik smagumo, bet ir naudos atnešti. Iš vyrų solistų patėmytinas buvo L. Kun-drota.

Dainų tarpe, viešiantis pas vie-tinį kun. kleboną, kun. V. Var-nagiris, trumpoje prakalboje pa-gyrė vakarą, ragindamas, kad knodaugiausia merginų prie to taip prakilnos draugystės prisidėtų.

Ineiga buvo veltui, o pelnas buvo siekiamas vien iš pardavi-nėjimo saldumynų ir kitokių už-kandžių drauge su pienu, kava ir kitokiais nesvaiginamais geri-mais.

Publikos buvo gana apščiui ir užsilaikė labai gražiai, taip kad avėtimtaučių, kurių svetainėje taipgi nemaža buvo, akys užsi-pelnė pagyra.

Kiek vakaras atnešė pelno man sužinoti neteko.

Gražiai Pittstono Padangės jaunuo-menės elgiaisi.

Keliauninkas.

CICERO, ILL.

Šis miestelis yra mažas, bet įvairus. Turi įvairios rūšies gy-ventojų ir tarp jų yra įvairūs judėjimai: tvėrimas klubų, kny-gynų ir kitokių organizacijų.

Tarp tų gyventojų yra nema-žas būrelis ir lietuvių, lietuvių yra pasiskirstę į kelius skyrius, kaip tai katalikus, tautininkus, laisvamanus ir cecilistus; jie turi savo atskirus judėjimus ir veikimus. Neminėsiu čia kitų, bet turiu paminėti, kad tarp ka-taliku yra nemažas judėjimas. Jie turi kelias pašalines draugi-jas, P. Blaivininkų kuopą, L. R. K. Moterų sąjungą ir kitokių organizacijų. Be to sausio 11, likos sudaryta ir Vyčių kno-ku-pa. Ši kuopa savo pirmame regu-leriskame susirinkime nutarė plačiai veikti, mokinies ir la-tvinties literatūroj, žaidime ir tt. Matomai tie "Vyčių" susirinki-mai nebus praleidžiami be nau-dos.

Laikė susirinkimų bus maži programėli, skaitomi refera-tai, eilės, monologai ir tt. Velytina geros pasekmės jau-nai kuopai.

Cicero Vytis.

CLEVELAND, OHIO.

Sausio 19, 20 ir 21 d. šv. Jur-gio lietuvių bažnyčioje atsisuvo 40 v. atlaidai. Pamokslus pasa-kė kunigai: S. J. Čepanonis iš Homestead, Pa. J. Vainoras, A.

Šimkevičia, Abromaitis iš Pit-tsburgh, Pa., A. Jurgutis iš Ex-port, Pa. J. Misius iš Ellsworth, Pa. Trupučių buvo pasirodęs ir kun. Alinskas, lietuvis, bet vikarijaus airių parapijoje Cleveland'e. Jau mes turime net keletą jaunų kunigų, čia gimū-sių, čia mokslus išėjusių, puikiai sugebančių angliskai kalbėti, tik nelaimė lietuvių tautos reikalai jiems yra beveik svetimi. Gaila ir labai gaila. Čia išauklėti in-teligentai, kaip svietiskiai, taip ir dvasiškai gelėtų lengvai gar-sinti lietuvių tautos reikalus "merikečių spaudoje, tik ne-laimė, kad retas tųjų inteligentų sugeba taisykliškai nors vieną žodį lietuviškai pabrėžti, retas jųjų temoka lietuviškai mąstyti ir jausti... Lietuvių troškimai, idealai, vargai ir rūpesniai jiems ne galvoj... Turėtumėme savo kolegiją bei augtėsnę mokyklą, kitokios rūšies inteligentų susi-lauktumėme... Bet grįžkime prie atlaidų. Per visas tris dienas žmonės taip buvo susispaudę bažnyčioje, kaip nelyginant sil-kės statinėje. Cleveland'o lietu-viams yra būtinai reikalinga nanja erdvesnė bažnyčia, tam tikslui ir pinigų parapijos ka-soje randasi apie 22,000.00, taigi reikia tikėtis, kad visos kliutys bus pergalėtos ir bažnytelė atsis-tos.

L. Jonas.

BALTIMORE, MD.

Amerikonai katalikai turi lab-daringą draugystę po vardu šv. Vincento ir Povilo prie kurios, beveik visos Baltimorės katalikų parapijos priguli. Rūpėsių ir pastangomis vietinio klebono kun. J. Lietuvniko ir kitų ge-ry žmonių, tapo ir mūsų parapi-jų, tos draugystės šaka sutver-ta. Pirmą metų gyvuosime vieni, o po metų laiko mus priimsi į centrą.

Draugystės tikslas, — šelpti pavargusius visus Baltimorės lietuvių be jokio išėmimo, kiek tik draugystė įstengs; 2) liku-sius vaikučius be tėvų arba tu-rinčius tėvą ar motiną, bet pa-tiems negalint išauginti ir išauk-lėti, jiems norint, dr-stė rūpin-tis juos priglausti šv. Vincento ir Povilo prieglaudoje ir steng-sis juos globoti; 3) lankyti ligo-nius ir reikalui esant parpinti jiems vietą ligonbutyje ir juos prižiūrėti. Nes ikišioliai be gi-minių ir pažįstamų patekė žmo-nės, be kunigo, beveik niekieno nebuvo lankomi; 4) jei bus gali-ma, neturintiems darbo žmo-nėms padėti jo surasti; 5) ka-dangi čia prieplauka ir jon ne-mažai mūsikių atkeliavų ir dažnai pasitaiko visokių klūčių ir lieka sulaukyti ir tt. tai dr-stė ir čia turės savo akį atkreip-ti. Nes ikišioliai, taip gi niekas nesirūpino, jei bent sužinoję pranešdavo kunigui, ar kas kitas pasirūpindavo.

Abelnai dr-stė rūpintis mie-lasirdystės darbas, kiek jį išga-lės. Bus po priežiūra vietinio klebono. Valdybon liko paskir-ti: pirmininku — J. Grebliaus-kas, jo pad. — J. Miliauskas, ka-sininku — M. Būnis, rašti-ninku — J. Pautienius, pinigų raštininku — J. Veberyis ir kny-gių A. Ramoška, kurio tikslas pasirūpinti sėrgantiems knygų pasiskaityti ir kad jos visados rastūsi ligonbučio knygynuose, nes lenkai, čekai ir kiti senai jau turi.

I dr-stė moterys, bei merginos tik praktikuojanti R. katalikų tikė-jimą. Posėdžiūose gali lygiai dalyvauti kitų draugysčių atsto-vai, nors jie ir nepraktikuoja ti-kėjimo.

Aukas dr-stė priima pinigais, rūbais ir visokiais daiktais, ku-rinos išdalina reikalaujantiems. Aukas priima dr-stės pirminin-kas: Jonas Grebliauskas, 500 S. Paca str. Knygas-gi kas kokias turite, nanjas ar senas, tikybi-nio ir šiaip morališko turinio, tinkančias ligoniams pasiskai-tyti, meldžiamos labai gražiai vi-sų gerų žmonių, arba redakcijų, siųsti dr-stės knygynui: Ant. Ra-moška, 654 W. Saratoga str.

Pirmutinę auką dr-stė gavo nuo šv. Jono Nepamajono dr-tės \$5.00, kun. J. Lietuvniko \$5.00, Am. Laukaitis pažadėjo \$5.00, kiti sumetė kiek mažiau. Dieve padėk!

A. Ramoška.

REDUKCIJOS PASTABOS.

SVARBUS STRAIPSNIS.

Visiems žinomame rimtame anglų žurnale "The British Review", einančiame Londono, išspausdintas p. J. Gabrio ilgas straipsnis, užvardytas "Lithuania and The Independence of Poland" (Lietuva ir Lenkų nepriklausomybė). Tame straipsnyje istoriškai faktais nurodomas silpnumas unijos pamatų tarp Lietuvos ir Lenkijos, lietuvių pastangos nusikratyti lenkų intekne ir globa ir dabartinė kova lietuvių su endekais. Protestuojama prieš lenkų norus priekirti Lietuvą prie autonomiškos Lenkijos ir pagaliaus išveda mintis, kad Europoje taika tik tuomet bus užtikrinta, kuomet ir mažesnių, bet gyvų ir susipratusių tautų reikalai — k. a. lietuvių tautų — nebus nuskriausti. Straipsnis parašytas rimtai ir akylai.

Sekančiame "Draugo" numerioje padėsimė tą straipsnį išsiai.

LIETUVIŲ REIKALAI RYME.

Iš pilnai ištikimų šaltinių esame sužinoję, jog Ryme paskutiniaisiais laikais lenkai labai suskato šmeižti lietuvių. Ypatingoje neapykantojie jie laiko ir spaudoje užpildinėja mūsų atstovą Ryme kun. pralotą Prapuolenį. Mat tas mūsų rašytojas ir veikėjas yra iškėles aikštėn nemažą juodų darbėlių, kuriuos nuveikė lenkai Lietuvoje, beplatinami "polską viarą". Ypač endekams akis graužė kun. Prapuolenio veikalas "Polskie Apostolstwo w Litwie" išverstas ir į pranešų kalbą. Tad nebeužteko jiems leisti paškvylius ant kun. Prapuolenio italų laikraščiuose; užsiplūta visu smarkumu ir ant to jo veikalo. (Neseniai vienam italų laikraštyje pasirodė straipsnis "L'apostolato del clero polacco in Lithuania", kuriame stengiamasi ta knyga diskredituoti).

Be to panaudota ir kiti keliai. Lietuvių priešas pralotas Skirmuntas, turįs iš senų laikų gerą pažintį su šv. Teovu, pasirūpinęs ir gyvų žodžiu mesti blogą šviesą ant kun. Prapuolenio veikalo. Kaip pasekme to viso šventasis Tevas paliepęs peržiūrėti tą knygą Indekso kongregacijai.

Ar šiaip ar taip pasibaigęs tos knygos teismas, iš tos visos istorijos galės būti lietuviams nemaža ir naudos, nes bent sykį Vatikane lietuvių klausimas turės iškilti visoje aikštėje. Kun. Prapuolenis, begindamas savo veiklą, gaus progą dar labiau lietuvių pagarsinti ir jų skriaudas nurodyti. Tačiau lietuvių visuomenės priedermė dabar padėti kun. Prapuoleniui tame darbe, siunčiant kuodaugiausiai prašymų su parašais ir skundų ant nežmoniškų lenkų pasielgimų Lietuvoje (ypač Vilniaus gub.). Būtų taip pat labai pageidaujama, kad Lietuvos vyskupijų (Kauno, o ypač Seinų) dvasiškoji vyriausybė nusiųstų popiežiui žinią (kartu su protestais) apie prūsų žygius Lietuvoje, kurie, kaip žinome, išgriovė, ir sudegino Lietuvoje keletą bažnyčių, nes jei mūsų vyskupai to nepadarys, tai Lenkai paduos Suvalkijos sągriautas bažnyčias, kaip "Polonijai" padarytą blėdį. Juk štai mūsų žuvusį kun. Pesį (Slavikų vikarą) lenkai jau pasiekubino visuose savo laikraščiuose paskelbti, kaip lenkų kankinį.

Be to mums amerikiečiams užtektų pagreitinti savo žings-

nus—išgavimui Lietuvos Vyskupo Amerikos lietuviams. Savo gi kaimynams lenkams galėtume patarti, kad jie, užuot juodinę mūsų veikėjas akyse kitataučių, pažūrėtų savo žaizdų. Štai pas juos religija vis dar tebevarojama, kaip įrankis tautos politikos, kartais net ir labai negudrios.

Esame gavę indomią fotografiją nuo paveikslėlio, kurio viduryje Čenstakavos Pan. Šv. paveikslas; iš dešinės pusės — Kaizeris Vilius, iš kairės popiežius Leonas XIII; apačioje gi parašas: "Ks. Arcebiskup Gnieznienski i Poznanski ks. Dr. Edward Likowski orędzien areypasterskiem, danem w Poznaniu 9 sierpnia 1914 wzywam wszystkich swoich dyceezjan do swiętej walki przeciwko schizmatykom moskiewskim". (J. M. Gniezno ir Poznaniaus antvyskupis kun. Dr. Edvardas Likovskis, savo ganytojiškų raštu, išleistu Poznaniuje 9 rugpjūčio 1914 šaukia visus savo vyskupijos katalikus į šventą karę prieš maskolius schizmatikus). Žinoma, šitas vokiečių išleistas paveikslėlis—atsiduoda žema provokacija. Tačiau faktas pasilieka faktui, jog antv. Likovskis panaudojo savo augstą autoritetą Vilniaus kariškiams tikslams, padarydamas tuo nemažą skriaudą ir Bažnyčiai, kurios ugdymui yra taikinti, o ne į kovą stumti žmones — ir pagaliaus savo tautai, nes vokiečių laimėjimas anaipol negalės teikti Lenkams laimingos gaidynės.

PONAI LENKAI IR PONAS LIETUVIS.

Lietuvos laikraščiai praneša mums indomį žinią apie mūsų ponų pasielgimą su Žemaičių Seminarija.

Užėjus karės valdžiai seminarijos mūrus Kaune, seminarijos dvasiškoji vyresnybė, nenorėdama gaisrinti velnių visų metų, kreipėsi į katekizmo Lietuvos lenkus didikus su prašymu, kad priimtų už pinigus ir savo dvarą seminarijos auklėtinius ir profesorius. Nei vienas nesutiko, aiškindamies įvairiomis priežastimis. Tuomet atsiminta, kad esama ir savųjų didikų — lietuvių dvarininkų ir kuomet pradėta ieškoti — pasisilė patys net trys lietuviai dvarininkai — priimti seminariją dykai. Išrinkta patogiausia vieta p. Brazdžio, Vaškėnų dvare Troškūnų parapijoje. P. Brazdys net savo arkliais atgabenęs iš Kauno klierikų daiktus.

Kuomet visas tas dalykas iškilo spaudoje, del lenkų dvarininku (p. Gecevičius ir kitas) indėjo "Kurjere Lit." paaiškinimą viso to dalyko. Anot jų lenkai ponai turėję labai svarbias priežastis, del kurių seminarijos nepriėmė. Gi p. Brazdžius visai nėsąs vertas tų pagyrimų, kurie jo adresu pasipylę lietuvių spaudoje. Mat Vaškėnų dvaro rūmai, kai būsią kurinami ir gyvenami — negesią, gi p. Brazdžius, vienas būdamas vis tiek visų kambarių nebūtų šildęs. Antra p. Brazdžius turėjęs gerus pirkikus savo ūkio produktų. Tad jam būvęs grynas išrokaivimas priimti seminariją net ir dykai. Keista vis del to, kad šitą apskaičius tie ponai suprato tik tuomet, kuomet tas pelnas peteko kitam. Vadinasi — mądry polak po szkodzi.

Tečiau mes manome, kad buvo gilesnė priežastis, del kurios lenkai dvarininkai bijojo priimti Žemaičių seminarijos. Tik lenkui ponui nepatogu ją išreikšti. Jie bijojo žys lietuviškos dvasios, kuri yra Lietuvos visiems gerai

žinoma. Palaikyk savo dvare tik vienus metus šimtą susipratusių lietuvių inteligentų — tai žinok išanksto, kad su lietuviu jie tau visą dvarą. Taigi tuščia jo ir to pelno: lenkystė už viską brangesnė. Na, nieko nepadarysi — kas kam patinka. Tuo tarpu gi lietuvis dvarininkas pasinaudojo gera proga: ir sau padarė gerą biznį ir visuomenei gražiai patarnavo.

Paskutinais laikais atsirado naujas humas—lietuvių dvarininkų. Jei seniau koks valstietis prasimušdavo ir benuomadamas svetimus dvarus, ingaudavo pagaliaus savo stengdavos pamegdžioti lenkų dvarininkus: sekdamo jų kalbą ir papročius. Bet dabartinieji lietuviai dvarininkai — tai visai naujas tipas mūsų visuomenėje ir, reikia pripažinti, naudingas tipas: jie geri, susipratę lietuviai, skaito ir platina lietuviškus laikraščius, veikia lietuvių draugijose, kai kurie net mokyklas steigia savo dvaruose (Graužinis, Sabaliauskas ir k.). Jie ir ūkininkai pavyzdingi. Kada jo kaimynas lenkas dvarininkas valdo dvarą per visokius "akamonus" — lietuvis dvarininkas patsai viską prižiūri, prireikus nesidrovi ir pats padirbėti. Lenkui reikia kelių sykių į metus į Varšavą nuvažiuoti, bent sykį į metus Paryžiūn nuskristi — mūsiškis gi sėdi ramiai visus metus namie. Taigi ir įvairūs ūkio krizius mūsiškis daug lengviau išlaiko.

Daug ausveria, ypač ateityje nusvers mūsų dvarininkai ir politikoje. Atėjus Dūmos rinkimams, lenkų didikų kurioje netikėtai atsirado ir lietuvių dvarininkų ir tie jau sugadino ligšiol viešpatavusių lenkų dvarininkų tarpe endekiską vienybę ir harmoniją. Jie stengsis visuomet bevelv tarties su smulkiais savyžemiais, negu su stambiais žemvaldžiais lenkais.

Lietuviai dvarininkai būtų didelė jėga mūsų krašto kultūros kilime ir mūsų politikoje. Tik visa bėda, kad jų šiandien vis dar permaža.

Ar negalėtų jų skaičiaus padidinti tūli amerikiečiai? Turime mes čia nemažą tokių biznierių, kurie supinigė savo biznį, lengvai padarytų keliasdešimt tūkstančių rublių (kiti gal ir šimtus tūkstančių). Ar gi neatsirastų jų tarpe tokių, kurie būtų netik gerais biznieriais Amerikoje, bet ir gerais dvarininkais Lietuvoje. Gal daugelis mūsų biznierių ir ilgisi Lietuvos gamtos ir gyvenimo ant ūkio. Karei pasibaigus, ypač būtų pageidaujami Lietuvoje amerikiečiai su šviežiais pinigais. Viena, rusų vyriausybė davinė vokiečių dvarus, ant lenkai dvarininkai, kaip ligšiol bankrutijosi, taip bankrutysis ir toliau. Ar gi nereiktų amerikiečiams apie tai pagalvoti?

Ką sakėmė apie didesnius dvarus, tą pat galėtume pasakyti ir apie mažesnes vietas. Turime mes nemažą ir pasiturinčių darbininkų, turinčių savo namus, susitauusių ir gražaus skatiko. Ar nepraverstų visiems tiems atsiminti Lietuvą ir joje ramų, gražų ir gausų gyvenimą ant ūkio.

Būtų labai pageidaujama, kad šį klausimą pasvarstytų mūsų visuomenė spaudoje.

"MOKSLEIVIŲ" PASKAIČIUS.

Jeigu seniau "Moksleivis" buvo pakylus, dailus ir interesingas, tai prie naujosios redakcijos jis, nenustojęs senųjų gerų privalumų — patalio labiau aktuališkas. Naujas "Moksleivio" redaktorius

nepraleidžia nei vieno svarbesnio visuomenės klausimo ar apsiirškimo, kad jį šiaip ar tai neatsilieptų. Mūsų vargū būsimieji paveldėtojai ir blogumų taisytojai — jaunoji lietuvių inteligentų karta — rimtai ruošiasi ir gyvenimui. Štai paskutiniame (26-27) "Moksleivio" numerioje redakcijos pastabose rimtai gvildenamas reikalas studijuoti moksleiviams apologetiką. (Tikiėjimo apgynimo mokslą). Patariama tvirti apologetų kuopelę. Ištikrųjų, kas nepripažins, jog čia atitiktų opiausioji gieslė, paliesta skaudi žaizda mūsų gyvenimo. Lietuvoje tikėjimo niekintojų ir užpuolikų nei dešimtos dalies tiek nėra, kaip čia Amerikoje. Čia bedievybė wstiprų sau lizdą susuko ir užpylė knygų rinką savo raštais. Legijonai kalbėtojų bedievių gyvų žodžiu dagaigia tai, ko nepadaro spaudintais žodis. Taigi reikia mums išmintingų ir mokytų tikėjimo gynėjų ir nurodintų, kaip niekingi ir tušti yra visi užmetinėjamai prieš tikėjimą. Malonu patirti, kad mūsų moksleiviams šis dalykas rimtai parpū. Svetiškis inteligentas, stojąs savo tikėjimo apgynimui, kartais net geresnių pasekmių gali atsiekti, negu kunigas, su kuriuo aiškinimais visi jau yra apsipratę.

Keliamas aikštėn "Moksleivio" redakcijos ir antras be galo svarbus reikalas — tirti visuomenės mokslus — sociologiją.

Žodžiu sakant iš mūsų katalikų moksleivių, duos Dievas, sulauksime tikrai naudingų tautos darbininkų ir vadų.

Čia skaudžiai prisimena mūsų visuomenės ne visai teisingas atsinešimas ir savo mokslus. Turėtume labiau rūpintis jų likimu, paremti juos jų materialiuose varguose. Mūsiškis "Motynėlė" ne visų tų šelpiam, kurie ję galėtų šelpiti. Ateina moksleivių liudais: jie grįžta į žmones, pilni gerų norų: ir vakarus rengtų, ir prakalbas darytų ir paagentautų sveikajai spaudai — bet kai visuomenė maža teparemia jų pastangas, tai ir vakarai jų duoda deficitus, ir agentavimas nei kelionės lėšų nesugrąžina.

Imkime arčiau į širdį besimokinančios jaunūmenės reikalus.

DAR AIŠKIAU.

Gal nieko nėra lengvesnio, kaip kitą kritikuoti ir savo nuomonėn augščiau statyti. Kritikuoja viens kitą iš meilės, kritikuoja iš priedermės, iš reikalo ir tt... Bet už vis dažniausiai kritikuoja ne iš asmeniškios naudos; k. a. socialistai kritikuoja katalikiškus kunigus, katalikiškus raštus ir net visą Kristaus mokslą ne delto, kad jis būtų netobulas ar neišganingas, bet vien delto, kad tas mokslas apskviečia ir tobulina žmogų, kurį paskui sunaikia, arba visai socialistas negali apkvaišinti ir išnaudoti. Panasiai ir salūnininkai kritikuoja mano mažą brošūrėlę "Saliūną", kurį nemeliarindgai nuteisia ugnies mirtimi. Gerb. kun. P. Lapelis "Draugo" 4 N. š. m., rašydamas "Saliūno" kritiką, nieko savo nepridėjo, bet tik ant popieriaus išdėstė salūnininko veidmainingas nuomones, kurias man salūnininkai aiškina prie kiekvienos progos. Išrodo, lyg kun. P. Lapelis nesuprastų, kas apie jį dedasi; todėl nenuostabu, kad teoriją gražiai barškina: "kam kaltinti salūną ir salūnininką? Apšviesk žmones, sustiprink jų valią, išanklėk juos dorioje,

supažindink su krikščioniškojo gyvenimo dėsniais ir tt... Malonu girdėti, kad mano kritikas gražiai žino teoriją, o bus dar maloniau ir naudingiau, kaip jis teoriją prie praktikos pritaikins; tuomet gal nesakys bernui: "eik ir ark lauką, pilną didžiųjų akmenų ir kelmų", bet pasakys "eik pirmiau išritinėk akmenis ir iškask kelmus, o paskui ark, akėk ir sėk". Nelieps vežėjui sėsti ir vėžimą ir važiuoti, bet pirmiau prisakys atidaryti kiemo vartus, o paskui važiuoti. Neišmintingas būtų gydytojas, jeigu pirmiau stengtųsi kūną išgyti, o paskiau karbonką (! Red.) išpiau, bet pirmu išpiau ir išmeta kenksmingiausią karbonką, o paskiau gydo tos žaizdos vietą ir tokiu būdu apsaugoja visą kūną.

Lengvu pasakyti: "atšviesk! sustiprink!" ir tt... Kunigas pamokslą sako tik šventadieniais, o salūnininkas kožną dieną ir naktį šviečia ir stiprina. Kaip gi apšviesi, jeigu kunigo pamokslas sausas ir girtuokliui nemalonus, o salūnininkas savo pamokslumų su degine patvirtina ir su alumi užpėčėti? Juk negalima sakyti, kad visi salūnė sėdžia ir daugiau nieko neveikiama: juk matome, kad kunigai, inteligentai ir šiaip jau susipratę žmonės steigia įvairias draugijas, mokyklėles ir tt... Bet kas iš to? Tas viskas mažiau reikią, negu ant ledo namus statyti: juk kiekviena parapija, kiekviena draugija nuo pat savo užmegimo pradeda vysti nuo salūnų kvapo. Kiekvienas salūnininkas noriai prisideda ir palaiko parapiją ir draugijas, kurios neturi tvirto pamato. Kur gi tas tvirtas pamatas? Ogi blaivybė ir blaivybės draugijos. Kolei salūnininkas savo globoj laikys parapijas ir draugijas, tolei darbas apie parapijų ir draugijų pletojimą ir augimą — tai tuščia svajonė.

Būdamas klebonu vienoj parapijoje, netoli Wilkes-Barre, Pa., turėjau keliasdešimt salūnininkų. Vyskupijos ir draugijų įstatymai teorijoj labai gražiai skamba. Pažiūrėkim į praktiką: ir parapijinį susirinkimą (mitingą) būtinai susirenka keliosdešimtys salūnininkų ir kiekvienas atsiaveda bent po kelioliką savo "kostumerių", tai jau padaro visą parapiją ir draugijas. Ką tik vienas salūnininkas pasako, tai tuojau visi rankomis ploja ir salūnininko nuomonė, nuomonė visuomenės. Vienas salūnininkas lieka išrinktas parapijos prezidentu (pagal vyskupijos Serantono primininku ex officio yra klebonas), kitas kasininku, trečias sekretoriumi dar dvylika komitetų ir tt... O klebonas stovėk kaip šlota kerčioje ir tyli! Viskas gražiai nutarta: parapiją valdys salūnininkas, knygas ves salūnininkas, bažnytinis pinigus ims salūnininkas, klebonui alga (jeigu pagal salūnininko nuomonę) salūnininkas mokės salūnininkas, velykines korteles pardavinės už baro salūnininkas ir tt.

Aš, ačiū Dievui, mokėjau kaip su jais padaryti, bet norėčiau žinoti, ką tokiam atsitiktame darytų mano "Saliūno" kritikas? Kurs salūnininkų nuomonę rašo ant popieriaus ir su ja pilnai sutinka! Čia mūsų nuomone, per daug yra pasakytą, kiek mes žinome, popieriaus išdėstė salūnininko veidmainingas nuomones, kurias man salūnininkai aiškina prie kiekvienos progos. Išrodo, lyg kun. P. Lapelis nesuprastų, kas apie jį dedasi; todėl nenuostabu, kad teoriją gražiai barškina: "kam kaltinti salūną ir salūnininką? Apšviesk žmones, sustiprink jų valią, išanklėk juos dorioje,

privertė parašyti "Saliūną" su tuo tikslu, kad gabesni už mane plačiau apsvastytų ir daugiau šiame dalyke parašytų; aš tik norėjau paduoti impulsą. Kada parašiau "Saliūną" be jokių rankvedžių ir pagelbininkų, tai atsiminiau, kad "nemo iudex in propria causa", (niekas negali būti teisėju savo reikale) todėl pirmą knygutę nusiunčiau gerb. "Draugo" redaktoriui su klausimu, ar ši knygutė bus naudinga, ar verta spausdinti, ir gavęs atsakymą, kad "knygutė" "Saliūnas" parašyta vaizdžiai, gambiai ir populiariškai" ir dar pasitaręs su keliais draugais kunigais, kad išties ši brošūrėlė bus naudinga, tada tik atspausdinau "Saliūnas" ir paskiau, kada nuo kun. Jakaičio, kun. Šiupšinskio ir kitų gavau palidūjimą, kad "Saliūnas" vertas praplatinimo, paskelbiau ir plačiai "Saliūną" išleiau.

Tokiu būdu "Saliūnas" visų pripažintas naudingą ir reikalingu veikaleliu, yra platinamas šimtais ir tūkstančiais egzempliorių, kuriuos žmonės labai noriai skaito. Tolesnės gerb. kritikas rašo: "baramasi ant salūnų, keikiama ant salūnininkų..." Patariu gerb. kritikui dar kartą perskaityti "Saliūną", o aiškiau pamatys, kad aš nesibaru ant salūnų ir nerus jokių keiksmų ant salūnininkų. Nejaugi gerb. kritikas nežino, kad ne valia neapkęsti ypato, bet reikia kariauti su blogais darbais; todėl ir aš nuosirdžiai myliu salūnininkus, kaip savo brolius, bet amžinai neužkenčiu jų amato, t. y. platinimo girtuoklystės. Nepridera kariauti ir neuzkėsti ypato, bet turime kariauti su blogais darbais. Pav. Mes turime mylėti vagį (žmogų), bet neapkęsti ir bausti vagystę.

Kas link kitų naudingų ir reikalingų įstaigų, tai jos gali būti tik salūnininko salėje, o kituose namuose jos ir savaitės neišlaikytų... Tolesniai gerb. kun. Lapelis giria Amerikos vaikus... Kiekvienam suprantama, kad aš rašau apie salūno lankytojų girtuoklių vaikus. Juk ir Lietuvos girtuoklių nėra sveiki vaikai, bet turime atminti, kad Lietuvoje, norėdamas pagirtuokliauti turi keliauti kartais 1-2 arba 3 rusiškas mylias, o jeigu ir arti galėtų gauti išgeriti, tai visgi kožną dieną negali girtuokliuoti: nes daug įvairių aplinkybių prie to nedaleidžia. Lengviau gali išgeriti turgaus dienomis (maždaug kartą į savaitę) arba kai kada ir šventadieniais. Tokiu būdu skaitas girtuoklių Lietuvoje yra daug mažesnis ir jų organizmas daug mažiau perimtas (persunktas) alkoholiu, negu lankytojų Amerikos salūnų, kurie kas dieną taip geria salūno skystimus, kaip Lietuvos versiai putrą. Iš to aišku, kad dauguma Amerikos vaikų turi daugiau defektų, negu Lietuvos vaikai.

Apie išlavinimą mokyklose, kad penkiolikos metų berniukas gali net "Saliūno" auklėtojų Amerikos salūnų, kurie kas dieną taip geria salūno skystimus, kaip Lietuvos versiai putrą. Iš to aišku, kad dauguma Amerikos vaikų turi daugiau defektų, negu Lietuvos vaikai.

Kas link Amerikos vaikų grūdumo, tai visiškai su gerb. kritiku sutinku: Lietuvos 15 metų berniukas nedrąsiai lenčia ir svetimus žirnius, o Amerikos 7 metų vaikas puikiai iškrausto ne tik tai tėvų, bet ir burdingierių kišenes... Tolesnei, kad Amerikoj kūdikis gema iš alaus bačkos, tai aišku: ne visų gimdytojų, o tik girtuoklių. Tolesnei, gerb. kritikas man užmeta, delko nenurodau, "kur ir koks mies-

telis, kad ant 4 lietuvių šeimynų išpuola vienas salūnas. Dar labiau netikėti, kad iš 4 šeimynų salūnininkas labai puikiai laikytų". Kur tas miestelis, tai viešai nurodyti nepridera: nes būtų didis pažeminimas to miestelio lietuvių ir vietinio klebono. Bet aš žinau ne vieną tokį miestelį.

Trečias mėnuo atgal buvau klebonu apie Wilkes-Barre, Pa. ir į mano parapiją prigulėjo lietuviai iš 14 mažų miestelių.

Vienas iš tų miestelių M. M. Pa., kur lietuviškų šeimynų yra 28, o lietuviškų salūnų yra 7, o kur dar salūnai, airių, italų žydų ir tt? Na ir linkėčiau sau ir gerb. kritikui, kad mūsų bankinės knygutės taip gražiai išrodytų, kaip tų 7 salūnininkų! (Jeigu gerb. kritikas dar abejoja, tai meldžiu prisistūti man savo adresą, o aš prisisiūsiu to miestelio ir tų visų salūnininkų vardus ir pavardes). Stebėtinai dalykas! kaip 4 šeimynos gali gerai užlaikyti salūną? Bet kad gerb. kritikas nelaikytų manę melagiu, tai parodysiu jam dar kelius salūnus, kuriuos užlaiko vienas slavokas ir keli airiai tarp zukių, vilkų ir gyvačių. Prašau kanti: 1914 m. birželio mėnesyje važiuoju Pensylvanijos miškais, o-gi žiūriu miške, kur nei gelžinkelio, nei karo, nei plento, bet taip sau mažutis arklis važiuoti keletis, už 5 mylių salūnas, už 1/2 mylios salūnas už 1/4 ir vėl salūnas. "Nu gi kas čia? klausiau savo (kelionės) draugo salūnininko.

"O-gi salūnai", atsako. Klasiu, "kas juos užlaiko?" "Oho klebonėli", atsako man salūnininkas: "čion vasaros šventomis dienomis pilni krūmai svečių. Wilkes-Barre tuomet salūnai uždaryti, o jei gi ir atdaryti, tai tie visi, kurie nedrįsta salūnuose gerti (suprantama: mainų bosai ir kiti inteligentai) suvažiuoja čionai, ir per kelias vasaras mėnesius padaro salūnininkams biamį visiems metams... Nusistebėjo gerb. kritikas, kad 4 šeimynos gali užlaikyti salūną! bet kaip jis dabar nusistebės, kad miško zukių, vilkai ir gyvatės užlaiko salūną?...

Šiame klausime galima daug tomy prirašyti, bet tam kartui užteks ir šio trumpo išrodymo.

Kun. Albinas Janušas.

ATVIRAS LAIŠKAS.

"Draugo" Redaktoriai.

Gerbiamasai Redaktoriai! Prie progos paminėsiu, kad buvo privatiškai kalbėta, del straipsnio "Draugo" 3 num. "Kas daroma Tėvynėje", kur netinkamai apibūdinta katalikų veikimas Lietuvoje — būtent "Kairesnieji gaivalai žadins politiską sąmonę. Katalikai tuo tarpu glostys rusų biurokratiją. Savo lojaliskų veikimu jie nukreips rusų valdžios domą nuo politiskųjų Lietuvos siekimų" etc.

Vis tai atrodo, lyg katalikai yra pataikūnai lyg rusų valdžios čėbatliaiziai, o kairesnieji gaivalai — tai didvyriai, skelbėjai naujos aušros, skynejai naujų kelių į geresnę ateitį: "žadins politiską sąmonę."

Mūsų, kalbėjusių apie tą dalyką yra šita nuomonė: Lietuvos katalikų veikimas yra tai ne glostymas rusų biurokratijos, bet rimtas kėlimas lietuvių tautos evoliucijos keliu, katalikų reikalaujama iš rusų valdžios, kas Lietuvai, kaip tautai prigulėjo li-apšvietimas, o apšvietus tautą, jau savaimi aišku, pati nuosekliai vis reikalaus sau platesnių bei patogesnių savo

TĖVYNĖS AIDAS

KĄ KITI, O KĄ MES?—

Tas ginkluose mato gyvybę tautos.
Kits tikisi jog kareivija,
Mikliai išauklėta, nuo priešų užstos
Ir meile pripildys žmoniją.

Tretysis sau mano, jog aukso krūva
Tai' turi pasaulį valdyti.
Toks augsui vergautų, it žmogui šuva,
Kad tik jo malonę įginti. —

Jie trys susitarę, iš vieno nūnai,
Užmanė sau jėgas saikėti.
Ir trankia didžiudamos it milžinai,
Kas gal sulaukyti juos? — sviete.

Kad jų beidreikiškas kanksminga sriovė
Vien ardo, naikina žmoniją.
Po jais praeikimo tik lieka griovė.
O jie! alksta viską suriše. —

Tai ką mes darysim? vaikučiai lietos,
Juk sekti mums juos neišpuola?
Mes kibkim už ginklo tikros apšviatos.
Tenai rasim tautinę uolą. —

Tai tuojau prie darbo, kas gyvas visi—
Už knygų! — Ten šviesa atrasi. —
Bet žiaurus pavojau! kodel taip gresi?
Ką sakai, mums knygų nerasi? —

Štai va tau! Lietuvis šaipytis neduos!
Suprask, kad mes esam atgiję,
O krutam Tėvynei ir sau ant naudos,
Uždėdami Spaudos Draugiją.

Tu žvaigždė aušrinė, mūs čia išstremtų,
Tu gyvojo vandens šaltini,
Plėtok savo spindulius knygų rimtų.
Suvilyk mūs sausą krutinę.

Tu būk mums tamsybėje stulpu šviesos,
Dorybėmis nušviestas kelią.
It magnitas nuolat mus trauk prie tiesos.
Lai tiesa mus džiugin, negelia. —

O kiek mes tavyje pramatom vilties;
Tik kartais ar mus neužvilsi? —
Jei veiksi, prirengsi mūs prie ateities;
Jei ne — mūs tik gėda užpils. —

Be! ką aš čia girdžiu ir ką tu sakai? —
Kad tu kaip draugija tai niekas? —
Jei čia nesusetels veikėjo pulkai
Ir nesumės visiškai spėkas? —

Mat, broliai sesutės, prie darbo visiems
Reik kibti ir netingėti;
Jei norime tapti mes lygūs kitiems
Ir motiai varguose padėti.

Pranas.

KARĖS METU

VAIZDELIS IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO.

(Parašė P. A.)

Tąsa

ANTRAS AKTAS.

Ta pati ūkininko grūda. Joje, vėgri išvažiavus,
didelė betvarkė.

Scena I.

Ona, Mariutė, Saltyšius.

ONA... Bėgk, Mariutė, pažiūrėk mamos, ar da
nepabudo. Kaip ji per visą naktį klejo-
jo! Iš išgąsčio gavo karštį. O tas, ne-
labasis, saltyšius nors būtų žmoniškai pa-
sakęs. Reikėjo jam taip labai mūs gar-
dinti... Tėvą paėmė su arkliais ir kaze,
motina iš išgąsčio apsigro... Ir aš vos
ant-kojų stoviu... galva sukasi... ausyse
ūžia... širdis kraujujasi aptekus... akys mer-
kiasi... Rengiau per visą naktį tėvą į ke-
lionę, saugojau mamą... taip per visą nak-
tį blaskėsi, tik švintant pradėjo lyg mig-
dintis. Eisiu pati pažiūrėsiu ką čion vie-
na su vaikais pradėti... (Eina prie durų ir
susitinka su Mariute... grįžta).

MARIUTĖ... Mama miega... neik...
ONA... Būk pas mamą, o kaip ko reiks tai
man pasakyk... Nebijok pasveiks mama,
ji nemirs... ji mudviegi nepaliks, ji mud-
vi labai myli... Ji visados už mudvi užtar-
davo, kaip tėvelis bardavosi...

MARIUTĖ... Aš viena bijau... mama kažinką
šneka...
ONA... pasižauksi mane... (Mariutė išbėga)...

Scena II.

ONA... O, taip man nesmagu, taip neramu...
taip nenoriu nieko matyti... tik bėgt ro-
dos nuo žmonių... Ramybės... ramybės...
taip širdis trokšta ramybės!... (Žiūri vis
pro langą). Kur tas vaikas taip ilgai ne-
parbėga? Kas gi kvailam daiktui galvoj...
man kiekviena minutė atrodo metais...
(Žiūri). Vis jo da nematyti... neturiu jau
daug vilties jį kada nors pamatyti... bet
skęstantis ir šiaudlo griebiasi... kad nors
kokią žinėlę apie jį... Nebereikalo aną
dieną višta taip giedoj! ir išgiedoj
mums didelę nelaimę... man tokia nelai-
mė... Dievalėliau mano, Dievalėliau ma-
no! kur aš dabar pasidėsiu! Tėvas iš-
važiavo ir kasžin ar grįš, nors tas salty-
šius užtikrino, kad grįšias... mama neži-
nia vėl ar kels... Jonas ir turėjo išvažiuo-

ti karėn... ar-gi jis būtų neatėjęs atsisvei-
kinti su manim? (raminasi) Kur gi da-
bar tas Jurgutis žuvo Juodžiuos! O gal
Jonas liko? gal jis pasislėpė; jis toks gud-
rus, jisai nesąky ištruko nuo kareivių, ka-
da anais metais jį buvo užklupę už lietu-
vių knygas... (linksma)... O ne!... šalin nuo
manes tokios mintys! Jis nebuvo niekad
bailus... jeigu jis matys šioje karėje Lie-
tuvos naudą, jis drąsiai statys priešui sa-
vo tvirtą krutinę... Jis mirs, kad mes gy-
ventume... O ne!... kaip aš be jojo... O ko-
kia aš da silpna... aš tik save matau... už-
mirštu tėvyne... Bet aš jį taip myliu, kas
jis man geras būdavo... Nemokytų tėvų
mergaitė, ką-gi aš žinoju, neturėjau jo-
kių prakilnesių minčių, buvau kaip ir vi-
sos sodžiaus mergaitės... rūpėjo tik pasi-
dabinti, kad jį manę žiūrėtu, kad girtų,
kad patikti vaikinams... Zodis, tėvyne,
man visai buvo svetimas, skaitymo, ap-
švietimo reikalo visai nesupratau... Jisai
mane padarė žmogum, sužadino tėvynės
meilės jausmus, pasišventimo kitiems, su-
pratau apšvietimo naudą, ir didžiausia
man būdavo šiandien dovana, kada jis
man atnešdavo lietuviškų knygų, į kurias
pirmiau nei pažūrėt nenorėjau... Kur
jis dabar? Ar grįš? Gal jojo niekad ne-
matysiu? O! koks skaudus mano liki-
mas!... Delko gi aš negalėjau drauge su
jau darbuotis tėvynės, visuomenės labui?
Delko ant jojo galingo peties pasirėmęs
negalėjau žengti prie bendro mums
idealo?... Delko-gi man turėtų būt atimta
žadinti jame prakilnesius jojo jausmus...
Gal skirta vienai kariauti... bet, ar pane-
ši sunkią gyvenimo našta!... Gal krisiu ir
žūsiu pirminutėje kovoje... Delko-gi da
nors paskutinį kartą negalėjau jojo ma-
tyti... išgirsti atsisveikinimo sustiprinantį
žodį... Delko!... delko!... O, kad nors bū-
tų atsiveikinęs!... (vaikščioja lauždoma
rankas po grūdą... tuo tarpu prisiverčia
durus ir ineina Jurgutį...)

Scena III.

JURGUTIS... Aš maniau, kad rasiu bever-
daat pietus, o tu čia viena svajoji, kaip
ir Jonas... tas ir būdavo vaikščioja, vaik-
ščioja, magsto... magsto... žiūrėk ir išma-
tė... šiandien...
ONA... (iš pradžių lyg jojo neklausydama) Ką
sakai, Jurguti? Ar Jonas namieje?
JURGUTIS... Juodžius Jonas šiandien švin-
tant iškelio ir Suvalkus — vakar ir
pas juos buvęs saltyšius. Liko tik šeimi-
ninkė su vaikais — apsiašaroję visi, vai-
kai apsisargę visi, gyvuliai palaidi,
kiaulės, žiūri, kniūsa daržą; piemenio visai
nematyti, da aš geras, kad būvu...
ONA... Ar tau nieko daugiau nesakė? kada
grįš, delko pas mus neužėjo?!

JURGUTIS... O kam čia jojo reikia... Gana
jau aš nuo jojo prisiklausiau apie kny-
gas... Šitokio man daikto.

ONA... Tai tau visai nieko nesakė?
JURGUTIS... Ką tu ten su bobomis žmogus
susišnekesi... Šia koki ryšulį gaspadinė pa-
davė: "Šia, sako, mūs Jonas išvažiudo-
mas šį ryšulį jūs Onai paliko... Štai ir
parnešiau... (Onos veidas nusiviečia) no-
rėjau pažiūrėti, kas čion yra (krapšto
pundelį), bet manau sau, tuščias darbas,
kas gi jame gali daugiau būti jeigu ne
knogos...

ONA... (linksma) tai nuo Jono... aš sakiau,
kad jis toks geras... jis mane neužmiršo...
nagi pažiūrėsiu, kas čion yra... Bėgk, Jur-
guti į virtuvę... gausi pietų...

JURGUTIS (skersiai žiūri) aš noriu pažiūrėt,
ar ten tik ne knogos...
ONA... (ima vieną knygą, kitą...) o, kaip man
dabar jos bus reikalingos... brangiausias
turtas (spaudžia prie širdies) su jomis
kalbėsiaus, kaip su artimiausiu draugu,
jos man palengvins atsisakymo kančią...

JURGUTIS... Na, ar aš nesakiau, kad kny-
gos... (mostelėjęs ranka, ineina).

Scena IV.

ONA... (likusi viena) štai ir laikas! (susun-
ka džiaugsmingai — atplėšia palengva...
išvymioja ir su abiem rankom prisidėjęs
prie burnos karštai bučiuoja). Ką gi jis
rašo?!

Mylima mano Onutė!
Nenusimink ūmu mano išvažiavimu.
Netikėtai gavau paraginimą į kariuome-
nę. Šį rytą anksti išvažiavoju, taip, kad
nebuvo laiko nė su tavim atsisveikinti
(šluostosi ašaras). O gal ir geriau! Kam
bereikalingai užduoti didesnę širdies skau-
dėjimą, kuri ir taip yra kardu perverta.
Nusiraminkime! Dievas duos, sugrįšiu, ir
tu pasiliksi mano amžinai. Jeigu-gi žu-
čiau šioj karėje, tegul mano krauju ap-
laistyta Lietuvos žemelė išduoda naują
Lietuvai kareivių, kuriuose matysi toliau
vedamąjį mano numylėtą darbą... pasi-
šventima tėvynei. Be to, mylima Onutė,
kaipo mylinti taipogi savo tėvyne, paau-
kok jai savo skausmus, nes "tarp skau-
smų į garbę" akip rašo tavo numylėtas
poetas. Ant galo siūniu tau savo kny-
gas, jos tave ramins nuiludimo valando-
se. Būk sveika ir turėk viltį į geresnę
ateitį!... Tavas mylintis Jonas Juodžius...

ONA... (nuleidžia rankas)... ir taip visa mano
viltis žuvo! Jis išvažiavo... jis negrįš... jis
žus... O likimas, mano nelaimingas liki-
mas! Tai tėvas pirmiau vis užgandavo
man širdį, sakydamas, kad už Jono ma-

nes nelesišs, bet turėjau viltį tėvas duo-
sis perkaltėti, ir aną kartą kaip ir pra-
sitarė, kad gal ir tiktų jis man už vyrą...
bet štai vėl antras smūgis! smūgis bai-
sus... užgesinantis paskutinę mano vilties
kibirkstėlę... jis pašauktas karėn... jis
žus... O, da Dievuje viltis!... (atsistoja ir
pakelia akis į kryžių) žmonės jau mane
visi apleido... (staiga vėl nusimena... nu-
leidus akis...) Aš kreipius prie Tėvės,
kada kiti mane apleido... o kokia aš nedo-
ra... delko aš pirmiau taip retai jį at-
simindavau... (staiga pašoka, susima ran-
kas ir puola ant kryžių) O, Dieve, su
gražink man Joną... (Ineina tuo tarpu
saltyšius... Ona atsistoja... susimaišo... už-
sisukus slugo ašaras)...

Scena V.

SALTYŠIUS... Tegul bus, pagarbintas... Na,
o ką tu čia dabar, rūtėlė, darai?... Ar vė-
ki, ar tik man taip rodos?!

ONA... Sveiki dėdė... sėsk... (nori išeiti). Aš
tuojau ateisiu.

SALTYŠIUS... Nebėgk, dukrelė, aš tik trumpai...
turiu eit toliau...
ONA... O! kokią jūs mums nelaimę vakar pra-
nešė!... Geriau būčiau mirus, negu tai
girdėjęs...

SALTYŠIUS... (krapšto pykę) Ar jus čia
kur neturit ugnies!... eisiu į virtuvę, rasiu
žariją...

ONA... Palaukit, aš duosiu degtukų... (ieško...
neranda greit)... taip mano galva susi-
maišius...

ALTYŠIUS... (J šali) O kasžin nuo ko?... ar
tik ne Juodžius Jonas sumaišė?!

ONA... Šia radau (krūda dėžutę) da tur-
būt yra keli...

SALTYŠIUS... (dėga pykę... krupšto ir pra-
deda šnekt)... Aš mat vėl su reikalais...
Nusibodo jau man toji tarnystė... Kiti
man pavydi... jis, sako, saltyšius... davė,
sako, degtinės kaimui, tai ir išrinko... Te-
gul dabar kiti duos! Kvailas buvau, kad
apsimaniau... Vaiko žmogų, kaip šunį, o
naudos iš to jokios... o da vis bijokis... tai
vaito, tai viršininkų tai žmonės neintik-
si... Et jau, gana su tokia tarnyste!... Kad
nė pykę nedėga... Tai mat, Onutė, aš su
reikalu, bet pasirodo visai bereikalo... Tai
jau tėvas išvažiavo... aš tik ir atėjau, kad
suzinoti ir pranešti viršininkui... taip jie
skubina...

ONA... Tai jūs sakot, dėduk, kad tėtis su-
grįš... o Juodžius Jonas...
SALTYŠIUS... Sugrįš! Jie taip sugrįš, kaip
ant mano delno plaukai užaugs... Dang
jau iš karės grįžta!

ONA... O Dieve, ką aš dabar viena pradėsiu
(pradeda verkti)...

SALTYŠIUS... Tai tau — tuojau ir dūdos!
O gal ir angriš... Jų-gi ana iš karės ja-
ponų su rusais mas parapijos visi paimti
vyrai grįžo... tai-gi ne aš taip jau labai
gyvūnosi, nei ką...

ONA... O koks jūs, dėdė, be širdies! (meiliau)
papasakokit nors, kaip čion tas vis-
kas atsitiko?... Taip ūmai atsitiko! Da
tėvas vakar užsibarė ant mamos, kaip ma-
ma pradėjo skūsties, kad jai labai nera-
mu, lyg koks negeras prijautimas širdį
spaudžia...

SALTYŠIUS... Kitąsyk, vaikel, kitąsyk... tu-
ri užbėgt da į galinius... jie manes laukia,
sakė nuvež mane į miestą... Nežinau da,
ką man viršininkas pasakys... O kur mo-
tina?

ONA... Vakara kaip persigando... tai nė šiandien
neatsigriebiau! per visą naktį kle-
jojo iš karšio... tik švintant užmigo truputį.

SALTYŠIUS... (ima kepurę).
ONA... Tai jau ir einat...
SALTYŠIUS... Su tėvu gal sueisiu mieste...
ONA... Dėdė, ar grįš tėvas?!

SALTYŠIUS... Turėtų grįžti...
ONA... O Jonas?...
SALTYŠIUS... Su Diev... tik neverk, gaila
skaičių veidelių!...

Scena VI.

ONA... Koks tas saltyšius be širdies, tik jam
saltyšiu būt ir žmonės gaudinti! (Vaikščio-
ja gailiai užsimąstęs)... Visko nusto-
jau... nė tėvo, nė brolio... motina mirstan-
ti... Jonas karėje... O, kaip galingi pasku-
tiniai Jono žodžiai! "Aukauk- tėvynei
skausmus, kad mes liejame kraują"... O
ne, aš neverksiu... pakol gislose mano
kraujas neužsals, pakol širdis tvaksės... aš
aukasiau tėvynei savo skausmą...

MARYTĖ... (pradarins duris...) Ona, mama
šaukia...
ONA... Mama, kad nors tu pasveiktum... (greit
bėga).

(Uzdanga nusileidžia).

(Toliau bus)

DEŠIMTS METŲ SMUKLĖJE.

PENKIŲ AKTŲ DRAMA.

Paveikslai iš lietuvių gyvenimo Amerikoje.

Vertė JONAS SIRVINTAS.

(Ineina Gintautas ir kiti Tautai).

GINTAUTAS: Jau metai suėjo nuo mano ap-
silankymo Pajury. Nektartą prisiminiau
sau Pajurio aplinkybės ir jo gyventojų
santykius. Žingeidus kokias pasekmes pa-
gimdys ši smuklė. Ar dar ją vis užlaiko
Simonas Stotkus!

KUN. TAUČIUS: Taip; ir jeigu, tamsta, tu-
rite tyrinėtojo akį, tai tuoj pastebėsite,
kad liaudis skubiai brenda vargan. Tie-
sa yra šiandien daugiau pilnujų blaivin-
kų — tamsta juos galite pažinti iš auk-
sinių ženklų prie krūtinės — bet liau-
dis jau suvis prasigėrė ir ištivko. Vel-
tui mano pamokslai, meldimai, grasi-
mai, žmonės geria ir smenga vargo bedug-
nėn. Visuomenė pati sau kenkia, o smuk-
lininkas iš džiaugsmo trina rankas.

GINTAUTAS: Tai tik laikinai, gerbiamas kle-
bone! Tartum audra prašvilps ir vėl
oras išsiblaivys. Nekreipkite, klebone, į
tai atydus; kiekvienam prakiliame dar-
be yra užtikrinai priešų. Žinau aš ir ki-
tus kraštus, kuriuose ir tas pats būdavo.
Žmonės susipras ir apstos!

KUN. TAUČIUS: Teisybė, jau keli pasiteisė.
Iš aršausių girtuoklių tapo pavyzdiniais
žmonėmis ir, kaip pamatau, net ašaros
veržiasi iš džiaugsmo. Ne vienas palai-
dūnas sūnus sugrįžo, ne viena prapuo-
lusi avėlė atsirado. Tuomet ateina man
galvon linksma mintis, kad jeigu kada Vi-
sagalis baus mane už mano nuodėmes,
tai šių asmenų vėles už mane užtars!

GINTAUTAS: Klebonas turi tiesą. Yra tai
darbas grynai krikščioniškas ir vertas
Kristaus tarno. Gaila tik, kad ne visi ku-
nigai darbuojasi šiam atveju. Bet tuo
kartu atsiveikinsiu ir užėisiu į viešbutį
pasivalgyti. Mane labai interesuoja vi-
sos aplinkybės, o ypatingai tamstos pra-
keikimas, mestas metai atgal.

KUN. TAUČIUS: Tame svarba. Šis praei-
kimas nekartą ir mane patį privertė a-
pmąstyti, kokio būdu pastarasis išsipildys.
Viską vėliau pamatysime. Su Diev, tam-
sta! (kūnigas T. ineina).

GINTAUTAS (beeinas smuklėn, kaip ineina
iš kairės Pranas): Pažiūrėsim kaip se-
kasi viešbutį.

PRANAS (Pamatęs Gintautą nusistebi):
"Kalba apie vilką, o vilkas čia". Labą
dieną, tamsta! Tik apie tamstą dabar
galvoju. Metai atgal šioje pačioje vie-
šutėje pasislėpiau už tvartų nuo kunigo
klebono ir sutikau pas viešbutį tamstą.
Taip ir dabar — einu, sutinku kleboną,
slepiuos už tvarto ir prieš viešbutį vėl
sutikau tamstą. Ar tai būtų sapnas ar
užkėrijimas?

GINTAUTAS: Tai nei sapnas, nei užkėri-
mas, tiktai be saiko gerimas.

PRANAS: Dar ne, bet tuojau einu pas Stot-
kų vieną išsinešti iš linksmybės!

GINTAUTAS: Iš linksmybės? Iš kokios?
PRANAS: Nes sučiupau tą latrą Vyšnių
taip, kad net kaulai sutraškėjo.

GINTAUTAS: Už ką taip smarkiai?
PRANAS: Už ką? Tuom kartu veltui, kitu
kartu gaus magaryčionis, jeigu dar kar-
tą mėgint užkabinti mūsų Kaziutį.

GINTAUTAS: Kuomet tai atsitiko?
PRANAS: Tai jau bus metai atgal, bet dar
nenustojau iš to džiaugtis.

GINTAUTAS: Tai aš jį pamenu. Kur jis
dabar yra?

PRANAS: Dar jisai čia trinasi svetimuose
kampuose ir girkšnuoja ką geriausio su-
tverta padoriems žmonėms. Laikau visu-
met jį akyse ir, kaip aš Pranas Linkmu-
tis, tai dar kartą norėčiau jį išmankštinti.

GINTAUTAS: Ar tu turi dar vis tas pačias
pažiūras dėl alkolio vartojimo ką ir se-
niau?

PRANAS: Tiesą sakant, man nepatinka, kad
Kaziukas tiek išgeria, nes jisai negali tiek
pakelti ką aš. Kaslink manes, tai aš jau-
čienosi geriau, kuomet išsimetu keturis,
penkis stiklelius kasdien. Ant galo, kad
žmogus ir norėtų nūstoti, tai negalima.
Laikais Stotkus "fundija", dažnai sve-
čiai, o Stotkus liepia gerti, nes iš to turi
pelną. Tokiose aplinkybėse nėra kas be-
dara. Reikia gert, kad duoda (dainuoja):
reikia gert, reikia gert, reikia, reikia re-
ikia gert, reikia gert, gert!

GINTAUTAS: Bet išreiški nusiminimą, kad
Kazimieras per daug geria. Ar nesibijai
pats apie save? Ar nematai kuom tai ga-
li užsibaigti?

PRANAS: Užsibaigti? Taigi ir bijau, kad
neužsibaigtų. Bet, kalbant rimtai, reikia
pripažinti, kad kartais apie tai užsimastau.
GINTAUTAS: Kam ieškai progos? Kodel
nevengti?

PRANAS: Kaip vengti, kad visuomet stato
po nosia uždėk, arba kaip lenkti progas,
kad kas valandėlė reikia praeiti pro šalį
— tai į krasą, tai į krautuvę, tai ant galo
į mėsinę. Kartais važinuoju su ma-
joru Skirna į Taksus; ten ahyšaliai gat-
vių visos eilės smuklių, tartum žiurkėms
slastų. Ir žmogus nenoromis turi ineiti.
Vienas kitą traukia, vienas kitą stumia.

GINTAUTAS: Smuklininkai tiktai glosto iš
džiaugsmo savo išputusius pilvus, kad ne-
išmanėliai žmonės veika pas juos savo
krūvinu prakaistu uždirbtus centus.

PRANAS: Matote, tamsta, kad tai labai ska-
nu! Pavyzdin, kada išpyliau Vyšniai kai-
lį, tai Stotkus man "užfundijo" tokio tau-
tiško krupnykėlio, kad ką tu tiksi. Gai-
lavau, kad neturiu gerkles masto ilgumo
— taip nurėžė. Reikia gert! (dainuoja):
Tiktai su saiku.

GINTAUTAS: Bet, brolau, tu pamiršti kenk-
smingumą, gerdamas reguliariškai nors ir
su saiku. Gėrimas, nuosaikiu vadinamas,
yra pradžia visokios girtuoklystės. Toks
gėrimas mūsų visuomenę labai išsipla-
tėjęs ir iš jo priežasties kyla mūsų tarpe

(Seka ant 6-to pusl.)

JAUNUČIAI KAREIVIAI.

(Vaizdelis iš karės)

Daugybė mažų vaikų Lietu-
voj ir Lenkijoj veržiasi į ka-
rę. Nežaišti jie eina, bet
kaip tikri suaugę kareiviai
stengiasi kovoti su priešu, kan-
triai pakeldami visas karės
sunkenybes. Pilviškojo stotyje,
Kauo-Varbalio geležinkelio,
visų atyda atkreipia į savę
jaunas berniukas apsilvėjęs
didele miline, ir apsiginkla-
vęs kaip tikras kareivis. Vai-
kui ant pažiruos galima duoti
10-12 metų. Šautuvą, kurį jis
stipriai laiko rankose daug už
jį augstesnis. Aplink mažą
kareivį susirinko pulkas žmo-
nių, tarp kurių nemažai ofi-
cierių ir šiaip jau kareivių.

"Kas tu per vienas?" kla-
sia vienas oficerius.

"Liuosnoris iš pulko" iš-
dydžiai atsako mažas didvy-
ris, išsitiesdamas kareiviškai
prieš viršininką.

"Is kur tu, kiek tau me-
tu?" klausinėja toliaus.

"Is Vilniaus, mano motina
elgetauja, tėvas gi senai jau
mirė. Metai tai man jau ei-
na keturiolikti".

"Keturiolikti?" stebiasi
žmonės, kodel-gi tu toks ma-
žututis, menkutis?

"Ir mano tėtušis buvo ne-
diškis".

"Kaip tu čia pakliuvai?
Juk tavo pulko čia nėra!"

"Mano pulkas priešų buvo
sumuštas ties Varšava. Lai-
ke mūšio tapau sužeistas ran-
kon ir gana ilgai gulėjau Vil-
niaus ligoninėje. Pasveikęs
priebyvau čionai, nes noriu ir
vėl keliauti karės laukan".

aikšna berniukštis.

"Visai kaip kareivis, girdi-
si patėmijimai iš publikos.

Jaunas kareivis truputį su-
sisarmatino.

"Ar tu matei kaip tavo pul-
kų sumušė?" klausinėja to-
liaus vaiką.

"Ne, nematėu, tiktai atsi-
mėnu, kad buvau sužeistas ir
kokie tai žmonės mane išve-
žė iš karės lauko; aš maniau,
kad ir visą pulką išmušė".

Žmonės šypsoi, klausyda-
mi vaiko pasakojimų.

"Šautuvą ar gali išlaikyti
rankose?" vėl klausia vaiko.

"Kodel ne, visi kareiviai
juk moka šauti".

visas vargas ir žmogūdytės. Jeigu nebūtų gėrimų, nereikėtų mums nei pavargėliams namų, nei kalėjimų. Girtuokliui Kazikas tiek išgeria, nes jisai gali tiek trūksta tikrai progos — jisai pasirengęs įvykdyti kiekvieną žmogūdytę, jei tik jam pasisektų. Vieną kartą, kuomet Romos stoikas norėjo išreikšti savo būriausią panieką vienam niekui, kuris įžeidė jo seserį, nepavedino jo nei žmogūdyti, nei laisvą, nei niekui, tikrai visą būriausią panieką išreikšė žodžiu — girtuokliu.

PRANAS: Tamsta mane priverti truputį apsimąstyti. Išties, norėčiau žinoti kuom tamsta esi? Taip kalbi, tartum pamokslininkas! Spėj, kad kuomet nors aš pavirsiu girtuokliu.

GINTAUTAS: Linkiu truputį būti atsargesnui, kaip tau pačiam taip ir tavo darbdaviams. Ant girtuoklio negalima visukuo pasitikėti.

PRANAS: Gal tamsta ir turi tiesą? Gal pats išbandei?

GINTAUTAS: Taip, aš kitados taip pat gėriau, kaip ir visi! Tik tai tartum stebuklu persitikrinau, kad būriausią elgius ir nustojau gėris. Dabar man net gėda prisipažinti, kad ir aš kuomet madkiau tuos nuodus.

PRANAS: Visgi taip antsyk negalima nustoti. Ant galo kas vienam kenkia, kitam gali būti naudinga. Aš jau nuo mažens truputį girksnoju, bet niekas negali pasakyti, kad mane matęs kur patvoryj gulin. Atmenu, vieną kartą Jurksų dėdė skundė turis pilvo sopėjimą, močiutė jam davė vieną stiklę degtinės su metelėmis. Dėdė, stiklę išgėręs, davė man išlaistyti ir nuo to karto pilvui suskandėjus, vien tuomi ir gydausi. Ir esu sveikas iki šiai dienai. Kartais nosį labai nusuka, net ir akyse pažaliuoja, bet nėra kas daryti, reikia gerti. Prieš mus žmonės gėrė ir po mūsų gers. Bet reikia skubėti, šiom kartu neužėisui, nes žinau, kad, tamsta, „neufundysit“. (Slaptai intykrinčiai): Jeigu kuomet tamstą užkabintų tas latras Vyšnia, tai meldžiu manim pasitikėti, aš jam gerai išvėsiu kailį. Su Diev! (išeina po dešinei).

GINTAUTAS: Žmonės vengia patarimų iki kol patys neišbando. „Po laikui kiekvienas protingas“. Reikia pasižiūrėti kokia permaina randasi viešbuty. (ineina į vidų).

UŽDANGA.

(Toliau bus.)

AM. LIET. KAT. SPAUDOS DRAUGIJOS PO ŠV. POVILLO AP. GLOBA ĮSTATAI.

A. TIKSLAS.

1. Am L. K. Spaudos Draugijos tikslas yra platinti tarp Amerikos lietuvių apšvietimą tautiškai-katalikiškoje dvasioje.

2. A. L. K. Spaudos Draugija pavedama šv. Povilo ap. globai. Diena 30 birželio skaitysis metinė Draugijos šventė. Ta Draugijos šventė galės būti nukeliama į artimiausią nedėdienį.

B. VEIKIMAS.

3. Kad pažymėtąjį tikslą pasiektų, A. L. K. Spaudos Draugija

a) leis knygas tikybinių, tautiškų, visuomeniško ir moksliško turinio krikščioniškai-katalikiškoje pasaulėžvalgoje;

b) rems ir platins lietuvių katalikų laikraščių;

c) stengsis sutraukti visus Amerikos lietuvių katalikų laikraščius ir tam tikrą sąjungą, kurios tikslas būtų suvienytomis pajėgomis, vengiant bereikalingų nesuipratimų, nustatius bendrą taktiką visuose svarbesniuose reikaluose, — vykinti augstus katalikiškos spaudos uždavinius;

d) inkurs prie Draugijos Katalikų Spaudos Biūro, kurs rūpintis platinimu gerų katalikiškų laikraščių ir gerų katalikiškų knygų;

e) padės lietuvių kolonijoms įsteigti ir vesti knygynėlius;

f) stengs visur po lietuvių kolonijas katalikiškos spaudos bendras agentūras,

g) organizuos po kolonijas vietines katalikų spaudos kuopas,

h) rūpintis užinteresuoti katalikiškos spaudos reikalais kuoplačiausiu visuomene, intraukdamą į savo veikimą kuodaugiasia narių, kaip atskirų žmonių, taip lygiai ir įvairių katalikiškų organizacijų;

i) rūpintis užinteresuoti spaudos apaštalamu vaikais, lankančius mokyklas, ypač gi vaikų draugijas;

j) metinę draugijos šventę stengsis sunaudoti kuodidžiausiam katalikiškos spaudos išplatiniui;

k) padės susiorganizuoti prie Draugijos lietuviams katalikams žurnalistams ir lietuviams katalikams zeceriams.

C. DR. JOS NARIAI IR JŲ MOKESNIAI.

4. A. L. K. Spaudos Draugijos nariu gali būti kiekvienas lietuvis katalikas, praktikuojantis savo religiją, be skirtumo lyties ir luo-

mo, kiekvienas, kurs tik myli Dievą, Bažnyčią ir Tėvyne.

Pasarga. Draugijos nariais gali būti ne tik atskiri žmonės, bet taip pat lietuvių katalikų kuopos ir draugijos.

5. Draugijos nariai yra ketveriopos rūšies: a) metinieji, b) dalininkai (šerinininkai), c) amžninieji ir d) garbės nariai.

6. Metinieji Draugijos nariai mokės kasmet po \$1.00. Už tą vieną dolerį kiekvienas metinis narys gaus Draugijos leidžiamą knygą 2-jų dolerių vertės (pagal parduodamą kainą).

7. Amžninieji nariai įmokės vienu sykiu ir neatsimintinai \$25.00. Jie gaus kasmet knygų už 2.00 dol. pagal parduodamą kainą.

8. Nariai dalininkai (šerinininkai) įmokės \$50.00. Už tuos pinigų nuosimėjų vietoje gaus knygų už \$2.00 kasmet — pagal parduodamą kainą.

Pasarga I. Nariai dalininkai galės savo dalis atsiimti, tik apie tai turės pranešti Draugijos valdybai 3 mėnesiais iš anksto.

Pasarga II. Norintieji galės ir daugiau šėrų įnešti. Kiekvienas dalininkas turės tik vieną balsą, nežiūrnt to, kaip daug jis indės savo šėrų.

9. Garbės nariai įmoka neatsimintinai \$100.00. Jie taip pat kasmet gaus knygų už 2 dolerius.

10. Nariai dalininkai, amžninieji ir garbės nariai turės kiekvienas sprendžiamąjį balsą visuose Draugijos suvažiavimuose ir galės juose dalyvauti be kuopų įgaliojimo. Metinieji gi nariai galės siųsti nuo 10 narių vieną delegatą su sprendžiamojo balso teise. Metinieji nariai — ne delegatai suvažiavime galės turėti tik patariamąjį balsą.

11. I L. K. Spaudos Draugiją gali dėti ir kitos katalikiškos organizacijos, kaip idėjinės, taip ir pašalpinės, — ar tai įsirašydamos į amžnūsios Kat. Sp. Draugijos narius, ar į narius dalininkus (šerinininkus), ar pagaliaus paimdamos savo draugijai organu bent vieną iš katalikiškų laikraščių, prigulinių prie katalikiškų laikraščių sąjungos.

12. Draugijos nariai — kunigai kas met atlaikys po 1 mišias šventas už visus gyvus ir mirusius draugijos narius.

Pasarga. Kuopos turės pranešti Centro Valdybai mirusiųjų narių vardus ir pavardes, kad jie galėtų būti paskelbti laikraščiuose ir kad nariai galėtų už juos pasimelsti.

D. DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAI.

13. Kas met birželio mėnesį, daromi visuotiniai Spaudos Draugijos suvažiavimai, kurie ir yra viršiausioji instancija Draugijos reikalų vedime.

14. Suvažiavimuose gali dalyvauti su sprendžiamojo balso teise visi nariai dalininkai, amžninieji ir garbės nariai, atstovai nuo draugijos kuopų, ir kitų draugijų, prigulinių prie Spaudos Draugijos, atstovai katalikiškų laikraščių redakcijų (nuo kiekvieno po 1), atstovai nuo katalikiškų bendrovių, leidžiančių katalikiškus laikraščius ir knygas, — pagaliaus metinieji nariai su patariamąjo balso teise.

Pasarga I. Laikraščių atstovai sudaro prie Draugijos savo sekciją; savo posėdžius jie daro tuo pačiu laiku ir toje pačioje vietoje, kaip ir visa Draugija, tačiau skyrium nuo jos; gali tačiau dalyvauti su sprendžiamuoju balsu ir visuose suvažiavimo posėdžiuose.

Pasarga II. Katalikiškų laikraščių sąjunga savo veikimui išdėrbs tam tikrus įstatus.

E. DRAUGIJOS VALDYBA.

15. Draugijos reikalus veda valdyba, susidedanti iš pirmininko, vice-pirmininko, protokolų raštininko ir jo padėjėjo, finansų raštininko ir jo padėjėjo, kasininko ir dviejų kassos globėjų.

Pasarga. Greta valdybos dar išrenkama Literatiška komisija, susidedanti iš trijų narių.

16. Valdyba ir Literatiška komisija yra renkamos Draugijos suvažiavimuose vieniems metams.

17. Be valdybos dar išrenkama Revizijos komisija, susidedanti iš 3 narių, kurių priedermė yra prieš metinį suvažiavimą peržiūrėti Draugijos knygas ir kasą ir pranešti apie tai, ką rašė, Draugijos suvažiavimui.

F. KUOPOS IR JŲ VEIKIMAS.

18. Katalikų Spaudos Draugijos nariai, nors ir metinieji, gali sudaryti kuopą, kuri veiks savarankiai, tačiau prisilaikydama Draugijos įstatų.

19. Kuopos rūpintis Katalikiškos Spaudos išplatiniui savo apylenkėje. Tuo tikslu jos:

a) kurs savo kolonijoje katalikiškos spaudos agentūras;

b) rūpintis surasti apskirų vaikų, kurie parduotų ant gatvių ir po namus katalikiškus laikraščius;

c) kur nėra dar katalikiško knygynėlio, ten pasirūpins jį įkurti; kur toksai jau yra — rems jį kiek pasigalėdamas;

d) jeigu veikimui ant vietos bus reikalingi pinigai, tai nariai — be anų mokesnių, siunčiamų į Centrą, — paskirs sau mėnesinius mokesnius kuopos reikalams;

e) darys kuopos susirinkimus taip dažnai, kaip to bus reikalinga (pagalvaujama, kad kuodaugiasia) — bet nerečiau, kaip 1 kartą mėnesyje; savo susirinkimuose svarstys savo kuopos reikalus, ypač gi reikalą kuodidžiausio išplatiniui katalikiškos spaudos savo apylenkėje.

f) rūpintis kuogeriausiai prisiruošti prieš metinės draugijos šventės, kad ta diena būtų tinkamai suuodota katalikiškos spaudos išplatiniui toje apylenkėje.

g) pasirūpins, kad tos vietos viešos įstaigos, bizieriai — laikytų katalikiškus laikraščius;

h) pasirūpins, kad tie žmonės, ar įstaigos, kurios negali užsimokėti už katalikiškus laikraščius, kad gautų jų už dyką (nors jau perskaitytus); tuo tikslu kuopa susineš su Spaudos Biūru, kurs bus įsteigtas prie Centro Valdybos.

20. Kuopos rinkė 1 metams savo kuopos valdybą — nemažiau, kaip iš 3 žmonių: pirmininko, sekretoriaus ir kasininko. Kuopai išaugs, valdybą galima bus rinkti pagal reikalą ir daugiau, kaip tris žmones.

Sveikatos Skyrius

Dr. A. L. Graičūnas

LEKCIJA XIII.

Kaip pasidaro garsas — balsas.

Garsas yra tai skambėjimas, kurį asmuo padaro kada jis kalba, gieda, dainuoja ar rauda. Balsas yra padaromas tam tikroje garso dėžėje, kurią galima apčiuopti pasmakryje. Šitoje dėžėje yra dvi balsinai stygi (virvutės — plėvelės), kurios yra pratiestos skersai, tokio būdu, kad kada oras eina iš plaučių per tą balso dėžę, tai tos balsinės stygos virba, dreba, taip greit, kad išsina garsas. Gali pats persitikrinti, kaip tas pasidaro, Paimk peilį ir uždėjęs ant krašto stalo, prispauk vieną ranką tvirtai už kriaunų, o kita ranka suduok su pirštu į peilio viršūnę. Peilis išduos balsą, taip pat pasidaro ir garso dėžėje.

Malonus balsas. Randasi žmonių, kurių balsas skamba labai maloniai. Kiekvienas gėrėjasi beklaušdamas jį kalbant. Kiti asmenys turi kietą, risti, garų balsą. Kada žmogus yra užsirusišęs ir piktas, tai jo balsas gali būti kietas ir rupus. Mes privalome visada susilaikyti savo ūpą ir niekad nekaltėti kietai ir rūšiai. Jei mes taip įprasime, tai mūsų balsas pasidarys labai nešvelnus ir nemalonus.

Mes privalom vartoti savo balsą dažniau linksniai dainavimui ir juokui, neg barimuisi. Mes dainuojam, kada jaučiame laimingais ir linksmais ir kada tokiam padėjime būdami, tai paliekame dar laimingesniais. Juokas yra daug geriausias, neg kokie nors vaistai. Juokas prigelbsti suvirškinti maistą ir

pataiso balsą. Tačiau labai garsus juokas yra lygiai nemalonus, kaip ir labai garsus kalbėjimas.

Gerai išauklėti žmonės nėra rėksniai. *Gyventi balsai.* Ar kada nors neįsimeniate skirtingumo balsų tarp gyvūnų? Kiekvienas gyvūnas daro garus visai nepanašus kitos rūšies gyvūnui. Paimk patelį ir rankas ir susirašyk paeiliui sekanties: Šuo loja; katė kniaukia; arklys žvengia; karvė bamba; varna krankia; varlė kriaukia; bitės — žūžia; žąsis — ir tt.

Didesnieji gyvuliai padaro balsus lygiai taip pat kaip mes darome su balso stygomis. Bet bitės išduoda balsą savo sparnais, kurie virba taip tankiai, kad išduoda balsą žvimbantį — birbantį. Kaip atskirsi pagal balso musę nuo bitės? gulbe nuo žąsis? varnų nuo juodvarnio ir tt.?

Balsas ir Kalba. Ar žinai, kad gali kalbėti neisduodamas garso, tai yra nepasinaudodamas stygne dėžele? Tą mes darome, kada kalbame pašnybdomis. Balsas yra tik garsesnis, kada kalbi garsiau. Kada kalbi natūrališkai, tai galima girdėti tik skersai paprasto kambario; bet kada kalbi pašnybdomis, tai galima girdėti tik iš arti.

Kaip kalba pasidaro. Kada kalbi, sakai (tari) žodžius savo liežuviu, dantimis, lūpomis ir tt. Iškart raide, kuri reikalauja liežuvio ir dantų veikmės; kita raide, kuri tik vien lūpų reikalauja; o dar kita, kuri tik vienų dantų reikalauja.

Žmogus tik vienintelis sutvėrimas ant žemės, kuris gali kalbėti. Šuo turi balsą, bet negali kalbėti. Kalba yra tai stebuklingas daiktas ir labai didelės svarbos kiekvienam žmogui.

Jūs jau iš pirmųjų lekcijų sužinojote, kad bernaičiai ir mergaitės privalo tik čyštus ir švairius daiktus vartoti, ypač jei kokį daiktą mes indekame burnon; kaip-tai: maistą. Mes taip pat jau žinom, kad tabakas neprivalo būti vartojamas, ypač nededamas burnon jo graužti. Čion aš noriu dar pasakyti, kad bernaičiai ir mergaitės privalo būti labai atsargūs su išsitarimu žodžio. Niekad neileisk iš burnos nešvarų — nemalonių ar neteisėgų žodžių. Piktas žodis, keršto žodis, melo žodis ar prakeikimo žodis yra tai baisiai blogas daiktas. Jei bernaitis ar mergaitė nori būti laimingi ir kitus padaryti laimingais, tai jie privalo saugoti savo liežuvį taip, kad jis niekad neįteigino žodžio iš burnos neįleistų. Ingyk paprotį manstyti vien tik apie gerą ir teisingą daiktą ir jei taip pasistengsi, tai balsas pasidarys malonus ir gražiai skambantis.

BLAIVYBĖS DIRVA.

NAUJUS METUS PRADEDANT.

Ką privalome veikti.

Kiekvienas žmogus, užsimąs vertelystę, mėnesį praleidęs daro apyskaitą iš savo užsiėmimo. Randasi nemažai ir tokių, kurie daro trumpą kiekvienos savaitės sutrauką.

Tai gi apie metinę apyskaitą jau nėra nei ką kalbėti. Metinį apskaitliavimą daro beveik kiekvienas žmogus. Ilgesni ar trumpesni laiką jis paslėvendžia perkatinėjimui visų atsitikimų, darbų nuveiktų ir nenuveiktų praeitais metais.

Džiaugiasi, jei ką randa gero nuveikta, apgailestauja visus nepasekmingus ir blogus darbus įvykusius, ir ant toliaus tų visų nemalonių prizada saugotis.

O mes, Blaivininkai, ar darėme bent kokią apyskaitą? Kokius praeitus metus turėjome? Ką gero mes juose nuveikėme? Ar daug kuom turime pasidžiaugti? Ir kaip privalome veikti šiais metais?

Praeiti metai tiesa, daugelis pasakysite buvo toki pat metai, kaip ir daugelis kitų, kurie mažai kuom skiriasi. Tačiau tikrai sakant, nėra dviejų dienų, dviejų savaitų, dviejų mėnesių visai vienodų, taip juo labiau negali būti dviejų metų. Praeiti metai turi savo skirtingą ypatybę, kurios nei vieni kiti neturi. Juose L. R. K. P. B. Susivienijimas Amerikoje galėli pasigirti tuo. Jis praplaitno savo ribas, tai yra patraukė prie savės didesnį skaičių sąnarių. Susivienijo su Blaivininkų Sąjunga, idant geriau galėtų plėtotis ir pasekmingiau veikti. Nes pirma esant dviem, mažne vienokio tiklo, organizacijom sunku buvo ir vienai ir kitai gyvuoti ir veikti.

Tie nuveikimai nėra tai menkos vertės. Beto Susivienijimas savo įstatus nemažai patobulino, formaliską sąryšį geriau sutvirtino, taip, jog dabar galima tikrai ištarti, kad Blaivininkai Amerikoje gyvnuo ir gyvuos.

Kaip žmogaus gyvenimo pradžia yra nelengva, taip panašiai ir pirmos dienos, pirmi metai, draugijų nėra aiškūs. Tik tai tuomet yra lengvesni ir aiškesni, jeigu yra kam iš pat pradžių gerai auklėti ir tobulinti. Bet L. R. K. P. B. S. A. galime ištarti, jau pergyveno savo sunkiausias dienas. Dabar mums belieka tikrai tą organizaciją platinti kuolabiausiai, idant ji pasiektų kiekvieną lietuvišką koloniją. Tai gi ant klausimo, kaip privalome veikti šiais metais, trumpai noriu atsakyti sekančiai:

Šiais 1915 metais kiekvieno mūsų priedermė privalo būti stengties pritraukti į šią organizaciją kuodaugiasia gerų veiklių sąnarių. Visų suprantame, kad pasekmingumas draugijos bei organizacijos nepriguli visuomet nuo didelio skaičiaus sąnarių; bet nuo jų veikimo, nuo jų ištikimumo ir lojaliskumo draugijos bei organizacijos svarbiausiais principais bei įstatymais. Užtaigi, norėdami kitus pritraukti ir juos pertikinti, kokią naudą ši organizacija neša žmonijai, visų pirmiausia patys privalome kuoteisngiausiais pildyti tą, ką esame prisizadėję, tai yra, visiškai nedraugauti su svaiginančiuoju skystimėliu. Nėra man reikalo čionai pakartoti įstatų ir nutarimų praeitojo Seimo, nes jie kiekvienam yra gerai žinomi, arba kiekvienas norėdamas lengvai juos gali susirasti. Čion noriu pasakyti tiek, kad mes geru pavyzdiniu būdu gyvnuo, o ne kumščia, ir veikti.

pertikintume girtuoklėlius. Prie to mes priešime tikrai pildydami įstatus Susiv. bei Seimų nutarimus. Taigi, būkimė Blaivininkais visuose mūsų apsiėjimuose tikrais, o ne kokiais šiandieniais Blaivininkais.

Šiais metais, taip pat privalome dažniau parengti pasakaitas ir prakalbas apie blėdingumą alkoholio ir abelnai apie užlaikymą sveikatos — hygiei. Tuomet geriau galėsimė pasiekti mūsų brolius ir seseris, kuriuos ištikro yra labai sunku prikalbinti ateiti į blaivininkų parengtus vakarus. Išpildymui panašų vakarų programos, tai yra, prirngimui pasakaitos arba prakalbos, be abejoj būtų gerai atrasti specialistai, kurie yra gerai pasipažinę su alkoholio blėdingumu ir hygieną. Kaip pavyzdžiui Chicagoje yra net keletas tokių, kurie tą darbą gali puikiai atlikti. Bet, argi tik vienoje Chicagoje tokių vyrų randasi? Rasime jų ir kituose miestuose tik daugelis jų nėra dar išsirdėję toje dirvoje. Geriausia, kuopos norinčios (pagal praeito seimo nutarimą privalo) surengti vakarėlius lai kreipiasi prie tuose distriktuose paskirtų kalbėtojų, o tie visados maloniai patarnaus.

Laikas mums jau tikrai pabusti iš tingėjimo miego ir pradėti veikti kaip mūsų kaimynai kad veikia. Mūsų taautos „Blaivybės Dirva“ ar tik ne labiausiai yra apleista. Tai gi, gerb. Blaivininkai, pabuskime bent šiais metais ir pradėkime išteisybės dirbti senai jau pradėtą, bet labai reikalingą ir šventą darbą.

„Bl. Dirvos“ Redak.

SMUKLIŲ NUODĖMĖS. „Connecticut Citizen“ rašo: „Smuklių nuodėmių daugybė. Smuklės išdirba kazir-

ninkus labai tankiai. Nusiuo-čia daugybė vyrų į kalėjimus, suteikia jiems apšiai svaigulų, kurių gėrimas sumašo jiems smegenis taip, jog papildo žmogūdytę arba palci-stuvystę. Smuklė padarė tūkstančius vyrų žmogūdytės, laurė, nekad nebūtų buvę tokiais, jei ne smuklės raugalas. Smuklė sunaikina tūkstančius namų, apsvaigindama galvas jų valdomų.

Kitas skyrius skundų yra dabar daromi priešais smukles. Nupuolimas tūkstančių mergaičių tiesiai yra priskaitomas smuklėms. Užpakaliniai smuklių kambariai, (kurie randasi 445 tikrai trijose Chicago gatvėse) suteikia prasikaltimų 14,000 merginų į kiekvieną dydį. Šimts keturias valandas; tas yra patikrinta taip vadinamos organizacijos „Chicago South Side Club“. Kiekvienas miesto sargas, kiekvienas investigatorius, arba tyrinėtojas tų baisyčių ydų šio miesto gerai žino, jog bent pusė Chicago smuklių turi taip vadinamą „šeimynos užėigą“, kurios pildo pragaro darbą.

Catholic Abstainer — Katalikas Abstinencas taip vadinamas amerikiečių laikraštis štai ką sako: „Pasikalbėjimas apie Piliąją Blaivybę“. Negalima per daug kalbėti apie temperanciją. Negalime per daug pamokslų sakyti apie pilnąją Blaivybę, arba abstinenciją. Kur tikrai pakreipiame akis, visur matome svaigulų riaušias daromas. Matome šeimynas suardomas; matome jaunimą, kuris būtų didi ateities viltis, velkamą į pragaištį tuomi pikčiausiu papročiu pamylyjimo; matome vaikučius, kentančius skurdą, nes tėvui ir motinai „svaigulų gurkšniai“ yra daug malonesni, negu savųjų mažutėlių sielos; matome kalėjimus ir Valstijų penitenciarijas reikalingomis vien delto, kad žmonės per svaigulų intekmę papildu prasikaltimus; reikia mums užlaikyti prieiglaudas, nes yra Valstijos priedermė apvežėti nusilpnėjusius ir nualusius senius vyrus ir moteris, kurie pragrėję savo jaunų dienų kaktos prakaitą; mūsų pamišėlių prieiglaudoose randasi didžiausis skaičius tų, kurie papuolė ten del baises gėrimo svaigulų.

Catholic Sun.

KUN. P. SAURUSAIČIO PRAKALBOS CHICAGOJE.

Chicagoje blaivininkų kuopos, susitarusios, atskivietė gerb. kun. Saurusaitį, kad pakalbėtų apie blaivumą. Kun. Saurusaitis kalbėjo 6 vietose 24-28 sausio — visur su didžiausiu pasisekimu. Salės — žmonių kinstė-prikimstos žmonės klausėsi su didžiausia atyda, nes kiekvienam aišku buvo, kad čia kalba tikras klausimo žinovas (kun. Saurusaitis beveik visą savo amžių ir pajėgas yra pašventęs alkoholizmo klausimo tirinėjimui ir blaivybės apaštalamumui). Be to kun. Saurusaitis kalba aiški, gryna, sąmojinga ir žmonėms labai suprantama.

Chicagoje lietuviai daug pasinaudojo toms prakalbomis. Jų tarpan buvo įnešta daug susipratimo; blaivybės kuopos, beabejonės, žymiai padidės ir sustiprės. Už visą tai priguli kun. Saurusaitis nuoširdi padėka nuo visų Chicago lietuvių, ypač gi nuo blaivininkų.

Klausytojas.

įsivystymui teisių — tai katalikų einama natūraliu evoliucijos keliu. Priešingai — kairesnį gaivalai — tai lyg žemės drebėjimai, ugnikalnių išsiveržimai, kurie daug blėdies pridaro. Kam nežinoma, kad "L. Žinių" bei "L. Ūkininko" radikalų pirmojo vietot statoma laisvamanybės skiepijimas bei paėmimas į savo rankas vadelių viso viešojo lietuvių gyvenimo — jie lyg tie ugnikalniai ant katalikų privertimo šneikto bei neapkantos skystimus — taigi jie ne naujos aušros garsintojai bei naujų kelių skynėjai, bet visumenės klaidintojai.

Su pagarba

K. Lasdailis.

Red. prierašas: Ir taip ir ne taip. Kairieji gaivalai, ant kiek jie kelia tuščių brūdėjimų, šukavimą — nieko svarbaus nenuveikia. Ant kiek jie šmeizia ir grąina kitų naudingus darbus — pridaro nemaža ir blėdies. Dar blogiau, jeigu jie kelia kruvinas reoliucijas. Tuomet, jų veikimas — tai ištikrųjų ugnikalnių išsiveržimas. Tačiau, mes rašydami, apie Lietuvos pirmiejius ir katalikus, turėjome omenyje tik atsinešimą vienu ir kitu prie rusų biurokratijos. Mes norėjome nurodyti taktikos skirtumą. Šinip ar taip, reikia pripažinti, kad bent karės pradžioje pirmiejių spaudoje buvo daugiau dragesnių balsų, žadinančių politiską lietuvių sąmonę. Katalikai (bent spaudoje) visą laiką bevelio rūpintis vien kultūros darbais. Ilgainiui ir jie, matyti, pasidarė dragesni, nes daug jau gauname "Viešnybės" ir "Vilties" numerius su tušiomis skiltimis. Tai, gi, matyti, rusų cenzūra ir juose nužūti daug sau pavojingų minčių. Mes anaipol ne mažiname nuopelnų katalikų visuomenės ir nei nemanome peikti jų taktikos (atsargumo ir rimto darbo taktiką — tai nėra "čebatų laižy" pirmiejių taktikos. Tis mas); mes anaipol neaugstį pirmiejių taktikos. Tik mes manome, kad jeigu mūsų idejiniai priešininkai nuveikia ką nors gero ir naudingo, mes tai galime pripažinti.

Kad šiandien reikalinga yra žadinti politiską lietuvių sąmonę — visi tai suprantame. Kad pirmieji savo spaudoje karės pradžioje tai stengėsi daryti — tai faktas. Ne gi peiksi jų delto. Švietimo darbas — tai pamatinis ir naudingiausias darbas. Bet šioje gadynėje reikia dar ir kitokio darbo (žinoma ne ginklų žvanginimo).

(Seka nuo 5 pusl.).

parėmė. Kazinkas rodosi labai nudžiugęs, kad juos sugavo. Nelabai jiems puikiai sekėsi karės laukuose. Apdriškę, iš čeverių pirštai kyšo, nuvargę. Už diržų užkišti revolveriai jų pačių išdirbystės: peiliuku nutašyti medžio žmoutukai.

"Is kur jus paėmėte šiuos ginklus? klausia jų oficeris. "Aš padariau", girusi Jonukas. Zandaras tuo tarpu apieško jų kišenių ir suranda ten nemažai kariškos amunicijos. Iš vieno kišenius ištraukia maišelį su kose ir druska iš kito parako pundelį, iš trečio mašinėlės del uždegimo ir kokio tai skystimo butelį.

"Tu rūkai?" klausia zandaras. "Ne." "Tai kam gi tau reikalinga ši mašinėlė?" "Kaip gi be jos ugnį lauke užsikursi, deginkai drėgsta". "O kas gi čia butely?" "Benzina mašinėlėi", sako Kaziuksas.

"Na, gerai, vaikai sako zandaras, o dabar eime vagonan.

Mažus kareivius nuveda. Nėrinios ar juos nugadeno pas tėjus ar jie vėl kur spruko į karės laukus. Ir tokių jaunųjų kareivių pilna dabar karės laukuose.

S. L. R. K. A. REIKALAI

NAUJI NARIAI SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KAT. AMERIKOJE.

Prisirašę 4ame berteinyje 1914.

I 1-mą Skyrių.

1 kp. Emilija Gildžiūtė, Katrė Milunauskienė, Magdė Šenušienė, Karolis Tamulis, Marė Zavičienė, Juozas Ratišauskas, Katrė Ratišauskienė, Ona Zavičiūtė, Petronė Zavičiūtė, Leonardas Pikiūnas, Stanislovas Dydušienė.

2 kp. Antanina Petraukaitė, Antanas Gerdaukas, Petras Lučinskas, Martinas Janavičius, Jonas Čižauskas, Veronika Čižauskienė, Edwardas Dydušius, kun. Alexandra Janušas, Juozas Valeikas, Petras Šlietka, Juozas Girdauskas.

3 kp. Felicija Kudulitė, Katrina Morkiūtė.

4 kp. Marijona Vileikienė, Jieva Mertavičienė, Jieva Maknavičienė, Juozas Maknavičius.

7 kp. Ona Vaivadienė.

11 kp. Ursulė Raževičiūtė, Marė Juokubaitienė.

12 kp. Kun. J. Valaitis, Marcelė Tamušauskienė, Juozas Jokubauskas, Vincas Gudikas, Alžbieta Matulevičienė.

13 kp. Dr. Jonas Sklaudauskas, Marė Jogminienė, Ona Mikniūtė.

15 kp. Viktoras Balanda.

16 kp. Ona Grigalienė.

17 kp. Antanas Zataveckas, Marė Montvilienė.

21 kp. Liudvika Staukaitė.

23 kp. Vincas Šidlauskas.

24 kp. Eliena Serevičienė, Eliena Buidokienė, Ona Matusevičienė, Katrė Giedraitienė, Antanina Ramašauskienė.

27 kp. Magdė Pranckevičienė, Anielė Kalpokienė.

28 kp. Marė Savaliauskaitė.

29 kp. Morta Razevičienė, Alzė Motkevičienė.

30 kp. Karolina Gurskiūtė.

31 kp. Pranas Paserbekis, Juozas Milauskas, Pijūšas Liutvaitis, Katrė Liutvaitienė, Katrė Vencitė.

35 kp. Kazimieras Čiekauskas, Ona Nardelienė.

36 kp. Kun. J. Dobužinskas.

39 kp. Pranciškus Keras, Juozas Raulinaitis.

40 kp. Kazimieras Derenčius, Juzė Rutkauskienė, Rožė Peraklienė.

41 kp. Ona Didikiūtė, Adolfas Merkeliūnas.

43 kp. Viktoras Veliškas, Kostantas Kisičius.

47 kp. Rožė Šalaševičienė, Simonas Naviekas, Marcijona Naviekienė.

50 kp. Antanas Mielynis.

51 kp. Kazimieras Stalioņa, Ona Bartušienė.

54 kp. Juozas Lenskis.

55 kp. Petras Pieteras, Pijūšas Augustaitis.

56 kp. J. Survilas, Stanislovas Pranskaitis, A. Judzevičius.

60 kp. Aleksandra Gineitis, Marė Pranckevičiūtė.

61 kp. Simonas Juras, Bladas Giltis, Antanas Žiungaila, Petras Žiungaila, Marė Kemanavičiūtė.

77 kp. Alfonsas Vaičiūlis, Aliena Mantvilienė, Antanas Motuiza, Jonas Drižis.

71 kp. Jurgis Gaudinskas, Antanas Bakis, Motiejus Veršauskas, Pranas Sinkevičius, Jonas Žemaitis, Petras Rudaitis, Jonas Andrius, Viktoras Bažis, Jonas Juozapavičius, Pranas Bivainis, Petras Vaičas, Juozas Noreika, Antanas Miškūnas, Motiejus Vilkas.

75 kp. Petras Merkevičius, Petras Zapolskis, Antanas Mažeika, Juzefa Petkavičiūtė.

76 kp. Adomas Salasevičius, Antosė Šalaševičienė, Ona Blisnevičienė, Vladas Norkūnas, Morta Stankevičienė.

85 kp. Rozalija Geaitė, Julė Šatkaitė, Liudvika Tolavičienė, Juozas Žemaitis, Juzefa Geidaitė, Agota Žemaitienė.

87 kp. Alexandra Levonienė, Ursulė Jokubauskiūtė, Vladas Marcinkevičius Juozas Genbutas.

88 kp. Anielė Akucevičienė.

90 kp. Kun. Kostantas Strimaitis.

91 kp. Jonas Služevičius.

93 kp. Marcijona Balseienė, Ona Kliovaitė, Mikas Songaila, Antanina Ališauskiūtė, Stasys Zausaitis, Antanas Ūsas, Ona Jocaite, Anastazija Gembotaitė, Liudvika Nogrokaitė, Kostanciija Ulbaitė, Petras Balys, Kazimieras Pareigis, Barbora Ragaite.

94 kp. Marcijona Bičkienė, Antanas Vainauskas.

97 kp. Antanina Radžukienė.

98 kp. Antanas Ruseckas, Ursulė Vaskevičienė, Tamošius Ruseckas, Vladas Borysas, Juozas Ruseckas.

100 kp. Stanislovas Cibulskis.

101 kp. Antanas Grišius, Rozalija Žebraukaitė, Agota Zubaitė, Ona Daugirdienė, Marcelė Dovidaitė, Domicelė Eračaitė, Jonas Vilimas.

103 kp. Antanas Norkevičius, Jonas Gudinas, Adomas Gerikas.

106 kp. Barbora Montvidaitė, Mikalina Šakaliūtė, Marė Zinskaitė.

107 kp. Stasė Samulienė.

110 kp. Anastazija Tamašiusienė, Juzefa Kunglevičienė, Paulina Pinigaitė, Marcijona Gedaičiūtė, Adelė Burbaitė, Ona Rakevičiūtė, Petronė Kazlauskaitė, Grasė Šapaliūtė, Antanas Davidonis.

115 kp. Antanas Samuolis, Pranė Balsaitė, Agnieška Karpavičiūtė.

116 kp. Liudvika Kelneriūtė.

118 kp. Pranas Bucevičius.

119 kp. Jokubas Jaukūnas, Martynas Bučas, Liudvikas Mažeika.

127 kp. Marcelė Jakutienė.

128 kp. Motiejus Vereickas, Katrina Barušienė, Antanas Cidenavičius, Antanas Aliukonis, Vincentas Misius.

129 kp. Kazimieras Pazera.

130 kp. Ona Stabingienė.

131 kp. Ona Paškunaitė, Jonas Kazlauskas, Liudvika Tamašauskiūtė, Klemensas Aleksiūšas, Petras Liesis, Petras Jurgelis.

134 kp. Ona Rimkiūtė, Emilija Januškaitė, Barbora Margiūtė.

135 kp. Jurgis Jokubaitis, Julijona Kronikienė, Pranas Krišis, Augusta Janavičiūtė, Antanas Karolis, Ona Zalieraitienė.

142 kp. Adomas Popozodiskis, Justina Stamiuniūtė, Viktoras Amšojus, Petronė Kuznickiūtė.

146 kp. Alzė Ambrazaitienė, Ona Kackauckienė, Juozas Šokis, Juozas Linsitas.

148 kp. Laurinas Kisičius, Ursulė Pakšaitė.

150 kp. Jonas Bajorunas, Ona Liepinaitienė.

151 kp. Andrius Vindelskis, Jonas Tamašius, Juozas Ratauskas, Antanas Jakalionis, Jonas Krostavakis, Andrius Jasaitis, Steponas Dodožovskis, Povilas Rapšis, Adolfas Šilinskas, Jonas Gailius, Petras Povilaitis.

152 kp. Agota Stratkauskaitė, Feliksas J. Janušas, Andrius Bezgela.

153 kp. Ona Notaučiūtė, Vincas Baranauskas.

154 kp. Antanas Balciukienė, Ignas Naviekas, Jonas Sakinis, Antanas Vaišvila, Juozafina Valiūšienė, Antanas Rudaitis, Jonas Petruška, Lucija Jurgelionienė, Ignacas Dauginas.

I 2-ą Skyrių.

4 kp. Jieva Maknavičienė, Juozas Maknavičius.

6 kp. Juozas Keblika, Jieva Kaspanavičienė, Ona Karaliūnienė.

7 kp. Kazimieras Atmanavičius, Pranė Amanavičiūtė.

12 kp. Jonas Jačionius.

30 kp. Anastazija Begnavičienė.

62 kp. Magdė Rugienė.

63 kp. Ipolitas Sanonis, Kazimieras Akonis.

85 kp. Johana Šandvilienė.

93 kp. Kostantas Ulba.

101 kp. Katrė Paulaičiūtė, Antanas Priebis, Ursulė Šinaukariūtė, Karolina Griškaitė, Cukarije Ruzgaitė, Magd. Augustanavičiūtė.

110 kp. Antanas Baronas.

118 kp. Antanas Valinkonis.

154 kp. Kazimieras Serafinas, Antanas Jurgelionis, Paulina Kijelienė, Ona Stešitė, Petras Grušauskas, Vincas Sovis, Julė

Janauskaitė, Pranas V. Jieva, Karolina Kalaitė.

152 kp. Vincas Mikulčius.

I 3-ią Skyrių.

1 kp. Alzė Žmuidinienė, Antanas Dydušis, Benie Burba.

6 kp. Antanas Marčukonis, Aleksandras Karalus, Pranas Simolūnas, Juozas Balyta, Juozas Butanavičius, Rožė Metelionienė, Juzė Urbanavičienė.

7 kp. Vaeļovas Pipas, Marcelė Balkunienė.

9 kp. Ona Judaitė.

30 kp. Kostantas Žusinas, Jonas Kvietkauskas, Barbora Jaksevičienė, Ignas Noreika, Pranas Klonis, Antanas Mileika, Ona Lenkevičienė, Juozas Tamašaitis, Kazys Rasliskas, Bronis Cigilis, Vincas Žvirblis.

39 kp. Jonas Kranuskas, Veronika Stankienė.

40 kp. Liudvikas Rutkauskas.

42 kp. Vincas Daubanas.

46 kp. Jurgis Mazauskis, Viktorė Mazauskienė.

57 kp. Jonas Soročka.

63 kp. Jonas Kidolis.

86 kp. Juozas Danielius.

90 kp. Vincas Ankudavičius, Jonas Mikalioņis, Juozas Saigalnis, Juozas Marcinkevičius, Marcelė Jokubaitienė, Juozas Jokubaitis.

94 kp. Antanas Micevičius, Jonas Urbanas.

101 kp. Ona Kinalaitė, Aleksandra Aleksandravičienė, Paulina Balčiūskaitė.

102 kp. Stanislovas Jankaitis, Ona Tumaitienė.

110 kp. Juozas Bartkevičius.

118 kp. Juozas Raibikis, Stasė Čerbauskienė.

153 kp. Pranas Natautas, Viktorė Naštienė, Alek. Čerbauskas.

I 4-ą Skyrių.

2 kp. Pranas Kolesinskas.

30 kp. Severinas Savilis.

42 kp. Edwardas Joffe.

I 5-ą Skyrių.

1 kp. Adolfas Markelionis.

30 kp. Jonas Soročka, Tamošius Žiurevičius.

35 kp. Pijus Zavičkas, Juozas Paskauskas, Karolis Serdžikauskas, Kazys Girnius.

38 kp. Kun. S. J. Čepanionis, Petras Čiurželis.

79 kp. Pranas Cekonas.

85 kp. Juzefa Raibienė.

88 kp. Kun. J. Kazėnas.

90 kp. Motiejus kamanaukas, Petras Zajenkauskas, Alena Kubilienė.

101 kp. Kun. Fabijonas Kemėsis, Antanina Plesniūtė, Jonas Astrauskas.

Nauji nariai vaikų skyriaus.

1 kp. Emilė Vaeckauskiūtė, Silvestras Zavičkas, Jonas Pavilionis.

2 kp. Augė Stanevičiūtė, Adolfas Stenevičius Zenonas Rudbalis.

8 kp. Antanas Sinkevičius.

11 kp. Aliena Mirtulevičiūtė, Jonas Mirtulevičius.

13 kp. Edwardas Kaubrys.

17 Pranas Norkūnas, Domicelė Radzevičiūtė, Pranas Radzevičius.

24 kp. Jurgis Matusevičius, Antanina Matusevičiūtė.

28 kp. Feliksas Pakaišius, Florina Geraltauskiūtė, Tefilė Aleknavičiūtė.

30 kp. Alena Ramanauskaitė, Juozas Sivokas, Magdė Sivokiūtė, Adelė Žakauskaitė.

36 kp. Regina Kralikauskaitė.

39 kp. Stanislova Saunariūtė.

40 kp. Edwardas Orina, Alzė Rutkauskaitė.

47 kp. Magdė Areikauskaitė.

57 kp. Alzė Šikeniūtė, Kostantas Mazionukas.

60 kp. Gracė Pranckevičiūtė.

74 kp. Augė Makniūtė.

114 kp. Ona Kamarauskiūtė.

117 kp. Edwardas Deltuva.

124 kp. Aleksandra Kondrota, Stanislova Kondrotiūtė.

152 kp. Jonas Bobina, Ona Bobiniūtė, Vincas Strimas.

153 kp. Stanislovas Čerbauskas, Petras Natautas, Vladzė Nataučienė, Viktorė Nataučienė, Alzė Nataučienė.

135 kp. Alena Vaičiūšienė, Marė Pranckevičiūtė.

Janauskaitė, Pranas V. Jieva, Karolina Kalaitė.

152 kp. Vincas Mikulčius.

I 3-ią Skyrių.

1 kp. Alzė Žmuidinienė, Antanas Dydušis, Benie Burba.

6 kp. Antanas Marčukonis, Aleksandras Karalus, Pranas Simolūnas, Juozas Balyta, Juozas Butanavičius, Rožė Metelionienė, Juzė Urbanavičienė.

7 kp. Vaeļovas Pipas, Marcelė Balkunienė.

9 kp. Ona Judaitė.

30 kp. Kostantas Žusinas, Jonas Kvietkauskas, Barbora Jaksevičienė, Ignas Noreika, Pranas Klonis, Antanas Mileika, Ona Lenkevičienė, Juozas Tamašaitis, Kazys Rasliskas, Bronis Cigilis, Vincas Žvirblis.

39 kp. Jonas Kranuskas, Veronika Stankienė.

40 kp. Liudvikas Rutkauskas.

42 kp. Vincas Daubanas.

46 kp. Jurgis Mazauskis, Viktorė Mazauskienė.

57 kp. Jonas Soročka.

63 kp. Jonas Kidolis.

86 kp. Juozas Danielius.

90 kp. Vincas Ankudavičius, Jonas Mikalioņis, Juozas Saigalnis, Juozas Marcinkevičius, Marcelė Jokubaitienė, Juozas Jokubaitis.

94 kp. Antanas Micevičius, Jonas Urbanas.

101 kp. Ona Kinalaitė, Aleksandra Aleksandravičienė, Paulina Balčiūskaitė.

102 kp. Stanislovas Jankaitis, Ona Tumaitienė.

110 kp. Juozas Bartkevičius.

118 kp. Juozas Raibikis, Stasė Čerbauskienė.

153 kp. Pranas Natautas, Viktorė Naštienė, Alek. Čerbauskas.

I 4-ą Skyrių.

2 kp. Pranas Kolesinskas.

30 kp. Severinas Savilis.

42 kp. Edwardas Joffe.

I 5-ą Skyrių.

1 kp. Adolfas Markelionis.

30 kp. Jonas Soročka, Tamošius Žiurevičius.

35 kp. Pijus Zavičkas, Juozas Paskauskas, Karolis Serdžikauskas, Kazys Girnius.

38 kp. Kun. S. J. Čepanionis, Petras Čiurželis.

RAULO SU KAZIU PAŠNEKOS.

— Kazy, linksma naujiena: prie socialistų sąjungos jau turime apie 3 tūkstančius narių!

— Nematau tame jokio linksnumo. Juo daugiau prie minėtos sąjungos narių, juo blogiau. Ant galo kas iš tų 3 tūkstančių, kad jie yra ne-sveiko proto žmonės. Su tokiais nieko gero nenuveiks. Prieg tam, jau nuo kelių metų pastebėta, kad minėta jų organizacija nei kiek nesididina. Vis apie tris tūkstančius sukasi ir dažnai ne-beaugstyn kyla, bet žemyn krinta.

— Tas niekis. Kiekvienas iš narių galės prie sąjungos pri-rašyti po vieną nari, o tada bus šeši tūkstančiai, paskui tie šeši vėl po vieną nari, tada bus dvylika, o tie vėl po vieną ir tt. Ką tu ant to pagie-dosi?

— Zinai, Raulai, man prisimena pasaka apie vieną žmogelį, kuris turėjo vieną vištą. Jis manė, kad toji višta padės dešimt kiaušinių ir iš-perės dešimt viščiukų; paskui, kada viščiukai užaugs, padės po dešimt kiaušinių, iš kurių išperės po dešimt viščiukų, o tie vėl ir tt. Manė anas žmo-gelis, kad jau galės tapti mi-lionieriumi iš to viščių augi-mo. Bet višta paėmė ir nusi-po ir visos anojos svajonės iš-nyko. Taip ir jūs žiūrėkite, kad jūsų sąjunga nenugaistų, apie stebuklingą jos augimą besvajojant.

— Nei nešnekiek apie tai. Visuomet atsiras tokių, kurie patikės socialistų prižadams ir prigulės prie jų sąjungos.

— Gal ir tiesa turį: lengva-pročių buvo ir bus. Bet kad visi būtų lengvapročiai ir prigulėtų prie socialistų są-jungos, visvien tai negalimas dalykas. Į prižadus nevisi ti-ki, o ypač tokiuos, kurie nei moksliski, nei šiaip jau svei-ko proto pamatų neturi. Bū-tų žingeidų žinoti, kodėl tu priguli prie socialistų sąjun-gos?

— Matai, Kazy, aš tą len-gvai galiu išaiškinti. Aš tau pirma minėjau, kad atvažia-vęs iš Lietuvos buvau prira-šytas prie sąjungos. Nors mane prikalbėjo prigulėti, bet iš sykio Raulu dar nepavir-tau. Buvau prisirašęs ir prie-keleto katalikiškų draugijų. Bet ar galima ten laisvę my-linėm žmogui prigulėti? Vi-sai ne. Nei metų neįbuvau, kaip visos katalikiškos drau-

gijos mane prašalino, išvarė. Delko? Mat, joms nepatiko, kad aš kitam bonka galvą pramušiau, kad aš svetimo vy-ro pačią paverčiau ir su ja bu-vau apsigyvenęs. Kas jiems galvoj, kad aš taip darau? Bet ne. Sako, kad negerai ir ne-gražiai elgiuosiu, kad tokių na-rių savo tarpe nenorį turėti.

Katalikų pavartytas prisira-šiau pri laisvos pašalpinės draugijos ir dabar manes nie-kuas nebara, nedraudžia, ne-sididina. Nepatiko kas man — daviau per veidą ir atliktas kriukis; gyvenau su svetima motere — nei pusės žodelio niekas nepasako. Ir kas kam galvoj, ką aš darau? Dabar aš esu laisvas, netaip, kaip jūs katalikai, suvaržyti išpa-žintimis, dorumis, metavonė-mis ir tt. Aš to viso nepripa-žįstu, esu laisvų pažiūrų, užtai gi nei nenoriu, kad mane ko-kią draugija ar kas kitas kon-troliuotų.

— Matau, Raulai, kad tau toks laisvas gyvenimas patin-ka. Bet kad toks tavo gyve-nimas patiktų visiems kitiems, apie tai dikčiai abejoju. Tu su Dievu ir žmonių įstatymais visai nebesiskaitai, o gyveni, kaip tavo netvarkus protas, tavo geiduliai rodo. Geidulių rodomas kelias yra šuntakiu. Kodėl gi tu nenori eiti tiesos ir padarumo keliu.

— Nebūk keistas, Kazy. Ta-me ir dalykas, kad aš esu ant tiesos kelio, kuris veda prie socializmo. Ant galo aš pats persikirinau, kad esu nekal-čiausias sutvėrimėlis.

— Kaip tai? — Nuėjau sykį į bažnyčią pasiklausti ką kunigas sako. Prisipažinsiu, kad tas kunigo pamokslas man labai patiko. Labai jau išbarė kitus už jų nedorą gyvenimą, o man nei per nago juodimą neteko.

Nesuprantu, Raulai. Juk ku-nigas visus lygiai mokina!

— Taigi, kad ne. Turiu pa-aiškinti, kad prigulėdamas prie socialistų kuopos turin daug draugų. Taigi, kaip tik kunigas pradės barti už gir-tuoklaviavimą, aš tuoj manau: „Aha, čia pipirų tenka drau-gui Jurgiui“. Pradės sarma-tyti už paleistuvaviavimą, aš tuoj mąstau apie draugą Bal-trų; pradės peikti melagus — mąstau apie melagi drau-gą Joną ir tt. O aš pats sto-viu niekuo neklindomas ir šir-dyje juokiuos, kaip mano draugai gauna pipirų. Jei jau kunigas neatrado pas mane

nei jokios kaltybės, tai ir rei-škia, kad aš esu nekalčiausias! — Duosiu tau, Raulai, ga-lutiną patarimą: ne tiek žiū-rėk, ką tavo draugai daro, bet žiūrėk į savo darbus, jei nori viską matyti atbulai. Tu juo-dais ir klaidingais matai tik kitus, o į savo gyvenimą nenori ar negali pažūrėti tikromis akimis. Dabok savo pasielgi-mus!

Dūda.

(Pradžia ant 7-to pusl.)

rašais. Konferencijoj gali dalyvauti kiekvienas S. L. R. K. A. narys. Sprendžiamą balsą turės tik atstovai.

Konferencijos rengėjai:
A. J. Staknevičius,
V. Jurkaitis.

TEISIŲ SKYRIUS.

Adv. A. A. Šlakis

Norėdami gauti teisišką pa-tarimą, malonėkite aiškiai ir pū-nai, iki mažiausios smulkmenos, parašyti reikalą, ir ką norite ži-noti, ir pasiūskite laišką, šiuo antraščių:

Advokatas A. A. Šlakis.
„Draugo“ Teisių skyrius, 1800
W. 46th st., Chicago, Illinois.

LaSalle Street Trust and
Savings Bank Reikalais,
Chicago, Ill.

Panėdely, sausio 18 d., 1915, Circuit Court teisėjas Windes išdavė galutinį nusprendimą, kad LaSalle Street Trust and Savings Bank neįstengs pilnai išmokėti skolinkams. Nusprendimas paduoda var-dus, visų akcionierių (stock-holders) šios bankos, ir sutei-čia „Receiveriui“ teisę par-duoti visą nuosavybę šios ban-kos. idant perversti viską į pinigų, kurie bus sunaudoti apmokėjimui bankos skolų. Kadangi skolos viršina tur-tą minėtos bankos, tai skolini-kai negaus pilną apmokėjimą.

Taigi Circuit Court nu-sprendimas reikalauja, kad visi skolinkai šios bankos paduotų ant rašto „Receiveriui“ savo reikalavimus gauti savo dalį ne vėliau kaip 1 d. balandžio, 1915 m. Tie skoli-ninkai, kurie nepaduos savo pareikalavimo iki minėto di-eu, tai jie bus prašalinti ir negalės paskui reikalauti ko-kią nors dalį, kada bus abel-nas paskirstymas.

Taigi paduodu viršminė-tą žinutę lietuviams, idant tie, kurie turėjo kiek nors pinigų LaSalles Street Trust and Savings Bank galėtų nueiti ir paduoti „Receiveriui“ savo reikalavimą ant rašto į laiką ir tokio būdu galėtų gauti nors iš savo padėtų pinigų.

Adv. A. A. Šlakis.

Kontraktas turi būt ant rašto.

Chicago, Ill. Sausio 19, 1915. (Į Teisių patarimų skyrių). Žmogus dirbo Pullman „Car Shops“ ir buvo sužeistas spa-liai 15 d., 1910 m. Pasirgęs ji-sai sugrįžo į darbą ant priža-dėjimo, kad jam darbas bus ant visados. Dabar tą žmogų atleido nuo darbo. Žaizda ir dabar matoma. Ar galima paduoti į teismą kompaniją už skriaudą?

K. P. A. v

Atsakymas:

Toks prižadėjimas turi būt padarytas formoje kontrakto ant rašto. Kadangi Tamsta neturite kontraktą tai dabar nieko negalite padaryti.

A. Š.

KATALIKŲ DRAUGIJOS!
IMKITE ORGANŲ KATA-LIKIŠKĄ LAIKRAŠTĮ!

MŪSŲ JAUNIMAS.

PORA MINČIŲ VYČIAMS.

„Vyčių“ organizacija, aciu Dievui, auga. Kaip praneša Centro Valdyba, paskutiniiais laikais ėmė nemaža steigties naujų kuopų. Žiūrint į visą tą judėjimą ir laukiant iš jo didelės naudos mūsų tautai ir Katalikų Bažnyčiai — vienas ypač dalykas turėtų visiems erūpėti — tai „Vyčių“ dvasios auginimas ir stiprinimas (anot hymno žodžių: sustiprink jau-ną Vyčių dvasią). Taip! Vy-čių dvasia, nors labai graži ir praklini, bet dar labai jaunu-tė ir ją reikia stiprinti ir au-ginti.

Kokia gi ta Vyčių dvasia? Iš ko ji susideda? Kokios da-lys ją sudaro? Vyčiai paveldėjo iš bočių prabočių visa, kas buvo tautoje praklinu ir augsta: meilė gimtinės ša-lies, kalbos ir papročių, troš-kimą pasiūvesti tautos labui — Vyčiai eina kartu su gyve-nimu: visuotinus žmonių lai-mėjimus moksle ir kultūroje, Vyčiai per apšvietimą norėtų pasavinti savo tėvynei. Vy-čiai — būsimieji santykių tai-sytojai ir skriaudų lygintojai; tačiau greta to visa Vyčiai la-biau už viską numylėjo, savo tautos religiją — katalikišką tikėjimą ir visa širdimi pri-tapo prie Katalikų Bažnyčios.

Vytis ir Vytė ir savo laimę ir tobulumą, ir sielos ramybę, ir išganyką mato tik vienybėje su Kristumi ir Jo įsteigtają Katalikų Bažnyčią — ir savo tėvynės ateitį temato tik vie-nybėje su Dievu ir Bažnyčia. Vyčiai nepripažįsta neprislu-galios doros, nes per daug aiškiai mato jos vaisius. Vy-čiai supranta, kad tikrai tiky-binė dora, kultūrinanti iš gi-lumos žmonių sielas, — gali būti pamatu ir visos tautos kultūros.

Vyčiai — tai tikrai pažan-gus mūsų jaunimas, tačiau jų pažanga — Kristaus dvasio-jė.

Štai truputį žodžiais išpa-sakotas Vyčių dvasios turinys:

Iš pat pradžių savo pasiro-dymo — ji daugeliui mūsų tau-tos veikėjų nepatiko. Kodėl? Ar todėl, kad jie būtų įžiūrė-ję joje kokias dėmes? Ne! Ai-škų, jog čia viskas dora ir praklinu.

Nepatiko gi todėl, kad Vy-čių jaunutė dvasia apreiškė kovą jų ilgų metų darbui ir jų dvasiai. Jie taip giliai bu-vo įsisvajoję apie atkrikščio-nintą ateities Lietuvą, paver-tusią Bažnyčią į teatrą ir mokyklą (žinoma, be kry-žiaus ir be religijos išgulydymo), kad dabar, kuomet išgir-do jaunuosius grįžtant prie se-nųjų brangių tikėjimo ir do-rų pamatų — nenuostabu, kad nustebo ir įsirdo. To pa-sekmė — koliojimaisi ir šmei-žimai po laikraščius ir agtaci-ją prieš Vyčius gyvu žodžiu.

Nepaisykime to visa ir eiki-me savo keliu.

Tečiau būkime atsargūs.

Atsargumo verčia mus lai-kyties patsai gyvenimas.

Atsirado mūsų idėjinį prie-šų, tarpe tokių žmonių, kurie permainingai visiška savo taktika link Vyčių. Matyda-mi, kad niekinimu ir šmeižimu nieko nepadarys, jie ėmė pa-tys gretinties prie jų ir mē-gina net stoti į Vyčių eiles.

Kaip mes turime ir tai žiū-rėti! Atsargumas ir dar sy-kį atsargumas — priėmimo naujų narių. Kol neturėjo-me galutinai išdirbtų įstatų — primdavome narius labai lengvai ir netvarkiai. Užsi-mokėjai 25 centus ir esi na-rys. Niekas nežūrė nei kas tu toks, nei ko tu čia eini. Del to ir įsispraudė į mūsų kuopas vienu-kitur tokių narių, kurie savo širdies gilumoje mūsų idėjų nekenčia.

Taip toliau būti negali. Mes paduotume keletą pa-

tarimų, kaip ateityje reikėtų apsaugoti nuo vilkų avies kailiję.

1) Visos kuopos turėtų kuo-greičiausiai parsigabenti iš Centro Valdybos tiek egzem-plior. konstitucijų, kiek kuopa-turi narių (gal biškį net dau-giau) ir per pirmąjį susirin-kimą perskaityti visiems įsta-tus. Tą susirinkimą reikėtų laikyti ypatingai iškilmingai. Visi kuopos nariai ir ji turi at-silankyti. Perskaityti su atyda konstituciją visi nariai turėtų sustoję, vedant kuopos dvasi-ka vadovui, arba jos pirmi-ninkui — atkalbėti Vyčių pri-žadą, kurs yra išspausdintas konstitucijos pabaigoje. Po to kiekvienas narys turi pasira-šyti ant tam tikros aplikaci-jos blankos (tų blankų reikia pareikalauti iš Centro Valdy-bos drauge su konstitucijomis, tiek, kiek yra narių — arba ir kiek daugiau);

2) priimant toliau naujus narius, reikia būtinai reika-lauti bent dyvejų narių paliū-dijimo, kad kandidatas tikėji-mo doros ir tautybės žvilgsniu — tinka į Vyčių dr-giją. Liū-dytojai turi ir gi būti labai atsargūs. Ne užtenka to, kad jis šiaip taip vėlykine atlieka. Juk ir daugelis bedievių del-ivarių priežastį ją atlieka. Reikia žiūrėti, kad kandida-tas pildytų, kaip reikiant, vi-sas tikybės priedermes, kad savo nuomonėmis ir palinki-mais būtų solidariškas su ka-talikišku visuomene.

3) Žmonės žinomi, kaip me-nkos doros, alkohikai, skriaudikai, kad ir girtusi esą tikintieji katalikai — neturėtų būti priimami į Vyčius.

4) Žmonės, jau pasižymėju-sieji savo veikimu kitose prieš katalikiškose srovėse neturėtų būti priimami į Vyčių skaičių patol, pakol jų naujos nuomo-nės, solidariškos su kataliki-ka visuomene bus jau pilnai paaiškėjusios. Daugelis mums prikašios siaurumą, stoką to-lerancijos. Bet mes to nepai-sykime. Mes niekam nedrau-džiam tvirti organizacijos nei-aiškiais pamatais (dažniau-siai virstančiais priešūkybi-niais); bet mes turime apsau-goti savo pamatų aiškumą ir Vyčių dvasios grynumą ir skaistumą. Verčiau tegul bus mūsų mažiau, bet tegul vi-šų mūsų bus viena širdis ir viena dvasia. O kam mūsų dvasia nepatinka, lai nesiper-ša į mūsų organizaciją.

D. V.

VYČIAMS PRANEŠIMAS.

Pastaruoju laiku, kaip ma-tyt, buvo įsteigta daug naujų kuopų, nes gavome daug lai-škų su prašymu duoti bei pri-siūsti numerius kuopoms. Taigi del sutvarkymo laiko-tiems, kurie nori dirbti „Vy-čių“ dirvoje, tvėrdami nau-jas kuopas, kaip lygiai ir su-mažinimui bereikalingų atsa-kymų Centro Valdybai, pra-nešiu, jog numeris kuopos bus duotas tuomet, kuomet Centro kasa gaus pirmą duoklę, o tuomet finansų raštininkė ir-šys į knygą ir duos numerį kuopai. Kuopos nors būtų ir stiprios, bet nepriklausančios prie Centro, negali vadinties Vyčiais, o kad ir vartos min- tą vardą, tai savinas tai, kuom neesti. Vyčiai tai vie-na organizacija visur; narys prisirašęs prie Vyčių yra na-rius ir gali prigulėti, kur jisai tik nuvažiuos, prie kiekvienos kuopos be įstojimo.

Visos kuopos naujos ir se-nos reikalaukit naujų konsti-tucijų ir aplikacijų blankų. Konstitucijos yra pritaikintos kaip visai organizacijai (cen-trui) taip-pat ir kuopoms — vienodai vesti tvarką ir už-silaikymą, taigi kuopoms ne-bus reikalo spausdinti atski-rų konstitucijų, del padengi-

mo iškaščių už konstitucijas mokės po 5c. Aplikacijas bus galima gauti už dyką, tik pa-reiklaukite pas katrą nors raštininką, arba pirmininką.

Ženklielai Vyčių galima gau-ti, nes jau gatavi ir užpaten-tyti Washington, taip kad be Vyčių komisijos niekas ne-gali jų daryti, kaip lygiai ir nešioti gali tik Vyčiai. Zenk-lielai labai gražūs. Kainuo-ja po 45c.

Visų Vyčių meldžiame tva-kyties kaip galint skubiai prie Centro, nes nei nepasijusime, kaip kongresas prisartiins, kuriame kiekviena kuopa no-rės dalyvauti ir savo veikimo raportą išduoti! taigi kuopos ir Vyčiai lenktynėsna!

Su pagarba

M. A. Norkūnas, pirm.

Atsišaukimas ir pranešimas „Vyčiams“.

Kdopos, kurios dar nėra ap-simokėjusios savo pereinū me-tų pusmetinės duoklės, malon-ėkit kuogreičiausia apsimo-kėti ir prisiūsti pinigus į Cen-trą. Skolingos kuopos nepri-siusdamos savo duoklių šiam mėnesyje bus išbrauktos. Tai-gi meldžiū pasiskubinti, nes tai yra paskutinė proga.

Su tikra pagarba.

Ona M. Kasėtaite,
Cent. Fin. Rašt.

„Liet. Vyčių“ kuopų atyda.

Kiekvieno Vyčio ir Vytės narių priedermė žinoti ir pildyti „Lietuvos Vyčių“ konstitu-ciją. Asmuo, nežinodamas tik-slo ir įstatų organizacijos ne-gali būti geru, darbščiu ir gar-bingu jos nariu. Taigi gerb. „L. Vyčių“ kuopų valdybos teiksitis pareikalauti iš Cen-

tro savo nariam naujų su pa-taisomis konstitucijų. Konsti-tucijos yra daliai atspausdin-tos ir kainuoja tik 5c. už eg-zempliorį, kurias galima gauti pas Centro pirmininką M. A. Norkūną, 166 Melrose, St., Montello, Mass. Draugai ir draugės, būkime gyvais ir ak-tyviais šios garbingos orga-nizacijos nariais, ne apmiru-siais.

„L. V.“ Centro Vald.

ATITAISYMAS.

„Draugo“ 5 num., gerb. ko-respondentas Keistutis savo korespondencijoje iš Philadel-phijos, Pa. apie „Lietuvos Vyčius“ klaidingai parašė kuopos numerį. „Lietuvos Vyčių“ kuopa Philadelphia-jėje yra ne 2-ji, bet 3-ji. 2-ji „L. Vyčių“ kuopa yra Lewis-tone, Me. Prie progos sveiki-nu naujai susitvėrusią „Lie-tuvos Vyčių“ kuopą Richmon-de. Tikiuosi, kad neilgru-kus pareikalausite iš Centro savo kuopai numerio ir na-riams aplikacijų.

Su pagarba

A. M. Račkus.

„L. V.“ Cent. rašt.

Kur kreipties įvairiais „Vy-čių“ organizacijos reikalais?

Daugelis norinčių sužinoti šį tą apie „Vyčių“ kuopų steigimą, ar gauti „Vyčių“ konstituciją kreipiasi į „Drau-go“ redakciją. Šiuomi prane-šame, visiems, kam tai rūpi, kad tais reikalais geriausiai yra kreipties į „Vyčių“ Cen-tro Valdybą, kurios narių ad-resai yra skelbiamr kiekviena-me „Draugo“ numeryje.

„Draugo“ redakcija.

MOTERŲ DIRVA.

MOTERYS, ATBUSKIME!

Visos tikrai apsišvietusios moterys reikalauja didesnių teisių. Kai-kur joms pasise-kė šis tas išgauti savo būvio pagerinimui. Ir lietuviškos moterys retkarčiais savo balsą pakeliame, bet veikti ligiūl neišdirstame. Gana mums mažiausio vyro pašiepimo ir mes tuoj rankas nuleidžiame. Taip be naudos bėga metai, palikdami neapripintus reika-lus, o mes vis kažko laukia-me, vien rūpinamės ir dirba-m kitiems, save užmiršda-mos. Tą mūsų silpnybę su-krovė krūvos skaudžių apli-kybių, kurios privertė aplieis-ti tėvynę, ieškoti laimės sve-tur, atsidanginti į šią laisvą šalį — Ameriką. Čia ištiesi-vadome kitų prirenktą mums tinkamesnį gyvenimą. Čia darbas mūsų jėgoms tinka-mesnis. Čia mūs pinigai mūs-rankose. Čia laisva dirva mūsų veikimui. Daug čia mes galėtume gero sau ir visuo-menės padaryti. Bet delko nedarome? Delto, kad trūksta mums apsišvietimo, trūksta vadovų — todėl ir ši lais-va šalis grasina mūsų tauti-kiems jausmams pavojumi. Be mokslo, be pažinimo šalies rei-kaų, negalime tinkamai atlik-ti savo pareigų. Negali mo-tinos tinkamai išauginti vai-kių, jų gyvenimą prirengti, jų širdysna tėvynės meilę in-diegti, su žmogaus reikalais ir tikslais supažindinti. Ir nenuo-stabu, kad daugelis žmonių gyvena neprotaudami, kokiu tikslu gyvena; jie dieną po dienos lydi — vyrų girtuok-liaudami ir kitokias silpnības darydami, tačiau skaito save protingesniais, kad jiems, girdi, tinka viskas daryti.

Bet žmogaus sveikas pro-tas ir mūsų katalikų tikėjimas įsaką, jog žmogus, kuriam Dievas davė turtą, pareika-laus ir atskaitų. Mes čia ant žemės vieni kitiems skolingi patarmavimu, privalone daly-ties gautomis dovanomis, o nelai kraščiuose, liepia mums gal

didžiulius jomis prieš kitus ir pragaistingai jas apversti. Vi-si mes turime Dievo uždėtas priedermes, net lygias gau-toms dovanoms. Taip Die-vo surėdyta, kad kiekvienas suprantantis savo pašaukimą neturi kuomi didžiulius. Nors būtų mokyčiausias, protingia-sias, turtingiausias ir galin-giausias — turi atsargiai at-sižiūrėti, kad turėdams dau-giau dovanų, nepasiegtų pra-ščiau už siauraprotį. Tokiuo būdu Dievas, skirdamas žmo-gui dalį, nei vieno nenuskria-nė. Bet, nelaimei, žmogūje įsigalėjo žvėriškumo jausmai: tvirtesni slėgia silpnesnius ir juos skriaudžia. Taip ant že-mės užvėrė kova. Kova už savo būvį, kova už žmogaus teises. Tą kovą sukėlė vyrai, turėdami didesnes jėgas. Mo-terys ilgai vergavo vyrai, tai-kėsi tik prie jo norų, o savo pareigų nesuprasdavo. Vy-rai nuslopino moterų protavi-mą, priklinius jausmus ir to-kiu būdu užtikrino viešpata-vimą saumeilei ir nuožmu-mui, kuris surengė dabartinę pragarišką kovą. O pastaro-ji išpylė upelius žmonių krau-gi, patvenkė juos lavonais. Moterys karės lauke tik tiek gali pasakyti vyrams už jų viešpatavimą: ko verti jūsų užginimai moterims mokslo, teisių politikoje, argumentai, kad moterys negina tėvynės, nes jos kovoti negali? Jūs nuvedėte mus ant pragariško kovos lauko, kur žudosi mūsų sūnūs, delei kurių gyvybės sa-vo gyvybę statėme, savo krau-giu lydi maitinome. Jūs priverči-te mus ramiai žiūrėti į tas žu-dynes ir praigasti mūsų pasi-aukavimą; į tuos dūmus ir ka-muolius ugnies, nešančius su savimi gražiausius miestus, sodžius, mūsų pastoges, pas-kutini duonos kąsnį!

Argi mūs, sesers, širdys ne-pervėrė skausmas, klausant Aido moterų balso iš karės? Tos žinios iš karės, skaitomos ties gautomis dovanomis, o nelai kraščiuose, liepia mums gal

voti. Ne, sesers, negana tik su skausmu į tai žiūrėti ir laukti geresnių laikų. Jau su laukime dvidešimto amžiaus, o ką jis mums prieš akis pastatė? Matėme tai ankščiau, o be to ir kasdieniniame savo gyvenime dažnai panašių nelaimių pergyvename. Laikas mums atbusti ir apkainuoti savo gyvenimą; tvirties darbo ir vienybės. Protestuoti prieš skriaudas ir karę. Darbuokimės išgavimui lygių teisių su vyrais, kad ir mes įgalėję politikoje galėtume apginti šalis nuo tokios pragariškos karės, į kokią dabar įtraukė vyrija. Neiti už vyro geriančio alkolį ir rūkančio, nes jis yra skriaudikas ir savęs ir visuomenės, neiti už vyro, kuris į moterį žiūri, kaip į mažos vertės sutvėrimą. Tik su suprantančiu ir gerbiančiu žmonių teises užmegs gyvenimą, — tik su tokiu galima išauginti tinkamai visuomenę ir iš savo pasiaukavimo sulaukti džiaugsmo ateityje. Gei stina kad nei viena mūsų seserų nepasidavė ir išnaudotojų rankas. Todėl suskubkime, sesers, spiesties į sąjungą, šviesties, lavinti savo būdą, protą, savo reikalus pažinti. Be to geresniam patogumui moterims susizioti ir savo reikalus aprūpinti, pageidaujama, kaip galima greičiau, išleisti moterims savą laikraštį. Taigi, kurioms ir kuriems rūpi geresnė visuomenės ateitis ir visuomenės labas, padėkite mums prie to prieiti. Lauksime prielankių balsų ir darbų.

A. Bridžiukė.

Kun. Saurusaitis prakalbos.
24 d. sausio šv. Jurgio parapi-

CHICAGOJE.

"Stock-Yardai" vėl po priežiūra. Gyvulių skerdyklose iš naujo susketa tarp raguotųjų "nasrų ir nagų" liga. Valdžios prieky mu iš stock-yard'ų nevalia gyvulių niekur išgabenti.

Džiovos parodoje. Intaisytoje Mark White Square svetainėje Džiovos parodoje lietuviams buvo pavaista dvi dieni. Pirmą dieną lankėsi parodoje Armuoro viešosios mokyklos mokiniai, skaičiuje apie 1200. Į vaikus prikalbėjo d-ras Jonikaitis ir Zimontas. Vakare parodoje lankėsi suaugusieji žmonės, kalbėjo d-ras Juška ir Drangelis. Vakaro vedėju buvo Petraitis. Be kalbų buvo dar dainų, muzikos. Geriausiai bene atliko savo dalį žinomas chigagiečiams dainininkas F. Jakutis.

Antrą dieną po pietų parodą lankė šv. Jurgio parapijos mokiniai, skaičiuje 300. Kalbėjo d-ras Drangelis ir Graičūnas, vedėju buvo d-ras Zimontas. Su vaikais apsilankė parodoje seseris vienuolės, kurios su atyda aiškina vaikuiams kiekvieno paveikslą reikšmę. Antros dienos vakaras buvo pavaistas suaugusiems žmonėms. Siuo vakaru žmonės labai skaitlingai apsilankė, daugiau 1000. Kalbėjo d-ras Kulis ir Zimontas. Vakaro vedė adv. F. Bračiulis.

Džiovos paroda padarė ir visus didelį įspūdį, ypač rūpestingų dalyku sutvarkimu ir mūsų gydytojų nuseklomis kalbomis. Nemaža žmonių išsinešė iš parodos gerų patarimų apie tą baisiąją ligą ir aplamai apie visas ligas.

Apsilankę.

Kun. Saurusaitis prakalbos.
24 d. sausio šv. Jurgio parapi-

jes svetainėje kalbėjo apie blaivybę amerikiečiams gerai žinomas "Blaiybės platintojas kun. Saurusaitis. Žmonių buvo susirinkę daug ir visi buvo patenkinti iš prakalbų. Dauguma aišmanavo, kad nėra progos dažniau užginti tokias prakalbas — galėtų ir girtuokliai nustoti deje. Vakaro vedėju buvo J. Kaupas.

8-tis.

"Chicago Tuberculosis Institute". 28 d. sausio metiniame posėdyje organizacijos "Chicago Tuberculosis Institute", jos pirmininkas d-ras T. B. Sachs pranešė, kad už kelių vasarių bus atidaryta Chicagoje Miesto Džiovos sanatorija sergančioms džiova moterims. Toje sanatorijoje bus intaisyta erdvūs kambariai moterims ir vaikams.

Teatras. 24 d. sausio šv. Jurgio parapijos svetainėje "Lietuvių" Jaunimo Ratelio" spėkoms buvo pastatyta scenoje drama "Mirtis Vainikas" lietuvių kalbon išversta Jaunučio. Vaidinimas galima pavadinti nusisekusiu, artistai gerai mokėjo savo roles ir vaidino neblogiausiai. Kai kurie iš artistų matyt gerai supranta apie vaidinimą. Žmonių buvo nedaugiausiai.

Bedarbiams proga surasti darbą. Chicagoje žadama neužilgo pradėti statyti didelę Union stotį, kuri būsiant, vienu iš didžiausių namų Chicagoje. Pastatymas to milžiniško namo kainuos apie 65.000.000 dol. (1- ir vis darbas užims kelius metus laiko. Spėjame, kad prie šios stoties statymo reikės apie 20.000 darbininkų.

Newarko N. J. Dirbu vargonus visų konstrukcijų Pertaisau senus.

Kiekvieną vargonų darbą reikalauja atlikti kuo pažiningiausiai ir pilnai garantuojame. Dirbtuvė dirbta to amato specialistai. Reikale meldžiu kreipties aukščiau minėtu adresu.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

LIETUVIŲ R. KAT. FEDERACIJOS VALDYBA.

Pirm. — kun. J. Misius, Ellsworth, Pa.
Vice-pirm. M. Kadzievskis, 2118 W. 20th st., Chicago, Ill.

Sekr. — J. Kaupas, 3337 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Sekr. pag. — U. Jokubauskaitė, 2118 W. 55th st., Chicago, Ill.

Idin. J. Elias, 4600 So. Wood st., Chicago, Ill.

Ido glob. P. Mažeika, 3315 Auburn av., Chicago, Ill.

Kun. Pr. Augustaitis, Girardville, Pa.

Sav. Liet. R. Kat. Am.

valdybos nariai:

Prezidentas: K. J. Krutinas, 59 Ten Eyck st., Brooklyn, N. Y.
Vice-prezidentas: J. Riktoraitis, 91 Congress ave., Waterbury, Conn.

Sekretorius: J. S. Vasilionas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasos Globėjai: Pranas Burba, 454-58 Main st., Edwardsville King-ston, Pa.

Knygnas: Kun. J. Inčura, P. O. Freeland, Pa.

Draugijos Vadovas: Kun. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Kasos Globėjai.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st., Wilkes Barre, Pa.

V. Lukoševičius, P. O. Minersville, Pa.

Svento Juozapo Draugijos, Sheboygan, Wis., valdybos nariai:
Pirmininkas: Danguolis Pranas, 214 S. River st.

Pagalbininkas, Skeris Antanas, 908 Indiana ave.

1. Sekretorius Stankus Antanas, 1414 New York ave.

2. Sekretorius Rutkauskas Juozas, Kasos globėjai:

Marculaitis Antanas, 1839 S. 14th st.

Kučauskas Andrius, 1823 1/2 Indiana ave.

Maršalka, Karosas Juozas, 914 Clara ave.

Kasininkas Baltis Juozas 918 Dillingham ave.

Lietuvių Rymo—Katalikų Pilyų Rytvinių Amerikoje Susivienijimo Centro Valdybos nariai:

Pirmininkas: Kun. J. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Draugijos vadovas: Kun. P. Saurusaitis, 46 Congress ave., Waterbury, Conn.

Vice-pirmininkas: P. A. Petrauskis, 563 N. River st., Waterbury, Conn.

Centro Sekretorius: J. V. Kovas, 21 Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasininkas: Kun. V. A. Karkauskas, 46 Congress ave., Waterbury, Conn.

Kasos Globėjai: J. A. Aleksa, 659 W. Saratoga st., Baltimore, Md.

J. Antanavičius, 49 Congress ave., Waterbury, Conn.

TAUTOS IZDO VALDYBA.

Pirm. Kun. P. Kemėsis, 1800 W. 46th st., Chicago, Ill.

Vice-pirm. M. Kadzievskis, 2118 W. 20th st., Chicago, Ill.

Sekret. J. Kaupas, 3337 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Idin. B. Veišnoras, 1514 Carson st., S. S. Pittsburgh, Pa.

Ido glob.: kun. J. Misius, Ellsworth, Pa.

TAUTOS FONDO VALDYBA.

Pirmininkas Dr. A. K. Rutkauskas, 2302 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Rastininkas Adv. A. A. Šlaika, 3255 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Idininkas B. Vaisnoras, 1514 Carson st., S. S. Pittsburgh, Pa.

Ido Globėjai: Kun. F. Kemėsis, 717 W. 18th st., Chicago, Ill.

Jonas Jaročevičius, 1048 Washington st., Norwood, Mass.

A. L. V. S. knygyne galima gauti visas reikalingas vargonininkams knygas ir gaidas vargonams bažnyčiose, ir taipgi svetainės dainas.

A. RADZEVICZ

Organ Builder, 104 Warwick st. Newark, N. J.

Vargonų dirbtuvė Antano Radzevičiaus 104 Warwick st.,

Kasininkas.

REIKALAI.

TAUTOS FONDO

ATSKAITA IŠ STOVIO TAUTOS FONDO IZDO NUO GRUODŽIO 23, 1914 IKI SAUSIO 27, 1915.

Grudžio 23 Balansas	\$ 5,698.57
26 Viet. T. F. Komitetas Waterbury, Conn.	155.10
Kun. Petkus nuo Brooklyn, N. Y. Lietuvių	73.00
26 Parapija Apveizdos Dievo, Chicago, Ill.	164.80
31 Kun. J. Vasilionas nuo Lietuvių Montreal, Can.	132.89
Nuo Liet. Sidney Mines, Nova Scotia, Can.	17.35
Kun. P. Vaitonis nuo Lietuvių Dorrisville, Ill.	17.10
J. P. Makoveckas nuo Liet. Thompsonville, Conn.	43.40
Draugystė šv. Kazimiero, Sheboygan, Wis.	15.00
Kun. A. Jurgutis, nuo Lietuvių Export, Pa.	20.25
Kun. K. Vasilionas, nuo Liet. Amherst, Mass.	32.00
Kun. K. Vasilionas, nuo Liet. Northampton Mass.	4.50
A. Ciginskas nuo Liet. Worcester, Mass.	65.63
Dr-stė šv. Juozapo Sheboygan, Wis.	25.00
Sausio 21, Mikolas Petčiulis nuo Liet. West, Fitchburg, Mass.	29.75
26 J. Jankevičius nuo Pittston, Pa. Giedorių	40.00
27 Kun. P. Gudaitis nuo Lietuvių Tamaqua, Pa.	48.60
P. Balčiūnas nuo Liet. Brockton (Montello) Mass.	14.33
Kun. J. Krasnickas nuo Liet. Cambridge, Mass.	15.50
J. S. Ramanauskas nuo Liet. Waterbury, Conn.	17.40
Jurgis Antanaitis -1.00, Helena Šaučiūtė \$1.00.	2.00
Dr-stė Leib. Gvardija D. L. K. Alligro Chicago, Ill.	10.00
V. Mickevičius nuo Lietuvių So. Boston, Mass.	419.50
S. Pranis nuo Liet. Newark, N. J.	254.02
V. S. Stankevičius nuo Liet. Waterbury, Conn.	34.65
John Michellis nuo Liet. Youngstown, Ohio.	287.30
Dr-stė Šv. Antano Waukegan, Ill.	10.00
A. F. Bridickas iš Shenandoah, Pa.	5.00
Balčiūnas nuo Liet. Brockton (Montello) Mass.	75.00
Kun. J. Kuras nuo Liet. Soranton, Pa.	135.95
J. Barštas nuo Liet. Grand Rapids, Mich.	225.35
D. Klimas nuo Liet. St. Joseph, Mo.	42.15
St. Baltiejus nuo Liet. Aurora, Ill.	62.20
S. P. Tananevičius nuo L. Sv. Cecilijos Beno, Chicago.	20.10
Dramatiška Draugija šv. Cecilijos Chicago, Ill.	23.85

Iš viso \$8,237.34.
Išsiųsta 4608 Rubliai Vilniaus Lietuvių šelp. nukentėjusiems nuo karės Draugijai, vardu p. Kymonto kasininko 2,000.00

Aukų Tautos Fondo Izde Sausio 27-ta, 1915. 6,237.24.

Atskaityta už išpardotus ženklelius lygi Sausio 27, 1915.

Grudžio 23, 1914 balansas	\$407.69
26 Nuo kun. J. Petkaus Brooklyn, N. Y.	19.10
Nuo kun. J. Petkaus Knygelės	7.90
Nuo A. Ciniko, Worcester, Mass.	30.80
Nuo kun. P. Vaitonis, Harrisburg, Ill.	5.00
Nuo kun. J. J. Kaulakio, Philadelphia, Pa.	7.50
Sausio 27, 1915 Nuo D. Klimas, St. Joseph, Mo.	2.00
A. Zapolskis, Batavia, Ill.	5.00
Iš viso įplaukė už Tautos Fondo ženklelius	484.99.

Iš viso Sausio 27, 1915 Tautos Fondo Izde randasi \$6,722.23.
Paminėta suma randasi sudėta Polithania State Banke varde Tautos Fondo (Lithuanian National Fund).

B. Vaisnoras

Kasininkas.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

J. Franckevičiai. Tamtos laikų su iškarpa iš angliško laikraščio gavome. Labai gaila, kad negalime jos panaudoti štai dėlko: Prie iškarpos nėra nei dienos nei vietos kur tas visas atsitiko, o be to žinutė neturi vertės.

Juozapui Cikanauškui. Tamtos laikų su iškarpa iš angliško laikraščio gavome. Labai gaila, kad negalime jos panaudoti štai dėlko: Prie iškarpos nėra nei dienos nei vietos kur tas visas atsitiko, o be to žinutė neturi vertės.

SKELBIMAI.

NEREIKALINGAS.

Valgis, kuris negali kuno būti suvirškintas, yra nereikalingas, nes jisai nesuteikia jokio maisto. Jeigu toksai nesuvirškintas valgis lieka žarnose, tai jisai yra blogesnis negu nereikalingas — jisai yra labai pavojingas, jisai yra nuodingas. Daugelyje atsitikimų žmonės nemato to pavojaus. Toki atsitikimai privalo būti suvystyti taisomi Trinerio Amerikonišku Kartaus Vyno Elixiru, kuris veikiai išvalys vidurius ir sustiprins juos taip, kad jie galėtų atlikti savo darbą be jokios pagalbos. Jisai padidina apetitą, pagelbsti virškinimui, sustiprina kūną. Rinkitės maistingus valgius, ir kaip tik tai koksai nors singuliaritimas pasitaikys, vartokite Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Kaina \$1.00. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Palengvinimui skaudėjimų raumenyse ar sąnariuose Triner's Liniment turėtų būti patarimas. Kaina 25 arba 50c., per pačią 35 arba 60c.

VALDYK ŪKĖ ARKANSAS IR LOUISIANOS.

Imokant truputį iš kalno gali įsigyti keturioliktą akrų ūkį skandinavams. Danguis svetainėje paliko turtingais ant Arkansas ir Louisianos žemių. Jūs galite padaryti tą patį. Laivę įsigyti slavokai, čekai, lenkai, lietuviai ir kiti tautų žmonės ant tų žemių apsigyvendami kolonijomis. Pilnų informacijų klaus, rašydami nuo L. M. Allen, P. O. Box, Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago.

A. RADZEVICZ

Organ Builder, 104 Warwick st. Newark, N. J.

Vargonų dirbtuvė Antano Radzevičiaus 104 Warwick st.,

Kasininkas.

\$5.50 Tiktai. Laikrodėlis 14 Karat Golden Filled \$5.50 Tiktai.

15 Dovanų prie laikrodėlio visai DYKAI.

Perkant laikrodėlį stačiai iš fabrikos Jūs atsaupytis sau nemažiau kaip \$19.00, nes pas koją pardavėja už tokį pat laikrodėlį užmokėtumet mažiau kaip \$25.00, o mūsų specializaciją fabrikos prekė to laikrodėlio yra tikrai \$5.50 ir apat to kas dabar užsiskakys pas mus laikrodėlį, tai augčiau patalpins 15 puikiausių dalykų kojos aplaiks prie laikrodėlio visai dykai, kaip tai: 1) lenciugelis su Brelokų, 3) Britva, 4) Diržas galandimui britvos, 5) puodelis ir penzolis skutimui, 7) Fontaninė Plunkana, 8) Peilukas, 9) Žiedas, 10) Veidrodėlis, 11) Sukos, 12) Spilktutė kaklaryšimui, 13-14) Sagūčiai manketama, 15) 32 Kalibro revolveris (Modelis).

Taigi jei norit pirkti tą puikų 25 dolerinį laikrodėlį už \$5.50 ir gauti tuos 15 dalykų prie laikrodėlio visai dykai tai iškirpti tą apgarsinimą ir atsigauti vykti su 25 c. morko-mis rankpinigty, kad būtumet peritiktinė, jog istikrujų norit turėti mūsų laikrodėlį, o mes tuojau išsiųsim Jums laikrodėlį ir 15 dovanų prie laikrodėlio visai dykai.

Kada primant siuntini peritiktinait, jog tas laikrodėlis yra tikrai 14 K. gold filled, gvarantuotas ant 20 metų, su garsiausiu pasaulyje mechanizmu, o tie 15 dovanų yra taipgi kuogeriausios rūšies, tai užmokėsit likusius \$5.25 ir keleta centų už persiuntimą, jeigu gi nepatiktų, tai sugrąžysim jū 25 c. Turime priminti, jog perkant laikrodėlį nuo mus nei kiek nerisikuoję, kadangi mūsų laikrodėlis yra gvarantuoti ant 20 metų ir jeigu laikrodėlis pasigadintų, tai mes pataisyim ar išmainysim ant kito visai dykai, prisintus tik 25 centus ant persiuntimo.

At Kanados užsakant visi pinigai turi būti prisiųsti iš kalso.

ATYDA: Tankiai žmonės mums skundžiasi ant įvairių kity firmų, už tai jog negavo to ką mielino, ir be abejones buvo patys sau kalti nemokant atskirti blogo apgarsinimo nuo gerojo. Iš tos prielasties mes esam priversti prašyti jog mūsų firma yra krikščioniška, neturi nieko bendro su kitomis firmomis ir duoda visą tą ką garšina; apie mūsų teisingumą ir sąžiningumą kojos gali peritiktinai užsiskakant vyrišką ar moterišką laikrodėlį (jei dovanomis) ir adresuojant stačiai tikrai pas:

NATIONAL COMMERCIAL COMPANY, 90 W. BROADWAY, DEPT. TO 12. NEW YORK, N. Y.

KNYGYNĖ RANDAS SIOS GAIDOS.

1. Liet. Bak. didelis glemynas

2. Naujalis

3. Liet. Bak. mases glem.

4. Naujalis

5. Giesmės Panelė Svecniau

6. J. Naujalis

7. Lopinė daina J. Naujalis

8. Barkarolė daina J. Naujalis

9. Skambantios Stygos M. Petruskio

10. Ganta Gražl M. Petruskio

11. Dvi daini S. Simkusa

12. Kur Bakužė Samanota

13. Kalendariai Varg. 1914 m.

14. Barkarolė daina J. Naujalis

15. Kalėdinė Giesmė P. Ciufo

16. Kreipties šiomi adresu:

JOHN HODELL

17. Kreipties šiomi adresu:

VISIEMS INDOMU PRIE PROGOS.

Liet. Kat. šv. Kazimiero Brolių ir

Seserų Draugijos balius su programu,

nedėlio 7 d. vasario (Feb.), 1915 m.

Dury's atsidarys 3-iją valandą,

programas prasidės lygiai 5 val. vakare,

nelaukiant nei minutės. Įėjimas 25

centai porai.

Kviečiame visus atsilankyti į

parengtą balių ir programą, kuris yra

surengtas su įžymiomis prakalbomis.

Kalbėtojai bus kaip vyrai taip ir

moterys. Jie yra išsimyję asmenys,

kurie parodys kas reikia dabar daryti

ir prie ko laikas stoti ir kas pradėti

veikti. Beto bus deklamacijos ir

dainos. Po programi bus balius. 10

nuomintis pelno bus skiriamas Tautos

Fondui.

Kviečiame visus kuoskaitlingiausiai

atsilankyti, o mes stengsimės sveičius

patenkinti.

Su pagarba

Rengimo KOMITETAS.

Pasarga: Privaziuoti galima Mil-

waukee ave., karais iki Noble ir

Emma gatvių. Svetainė randasi ant

Emma gatvės, pusė blako į vakarus

nuo Noble gatv.

Vargonininkas, J. Nomeika paieš-

ko vietos vargonininko tuojau. Vedy,

orkestrą ir chorą ant 4 ir 8 balsų, esų

atsakantis vargonininkas, meldžiu

kreipties adresu:

"Karė — kainos sumuštos — Karė" Viskas už \$5.95

MOSŲ NUOSTOLIS, TAI MOSŲ LAIMĖJIMAS. PINIGAI NEREI-
KALAUJAMI. MOKAMA DAIKTUS ATSIEMUS, JEIGU JIE PATIKS.
Perdaug turim gerų tavarų. Išduodam tikrai gerus dalykus su-
žinodami žmonių su mūsų tavarais. Bet tik per apribotą laiką mes duosi-
me šitą dailiai išrašytą auksuotą laikrodėlį, moterišką arba vyrišką, su
gerais viduriais ir ant gerų akmenų už \$5.95, ir visus skutimosi prietai-
sus iš 4 dalykų, o taipgi lenciugėlis, žiedas, fontaninė plunksna, dešė Ha-
vanos cigary ir ant 7-nių šuvių nikeliuotą revolvėrį — DYKAI PILNAI
GVARANTUOTA. Kitur tie daiktai parduoda po \$25.00. SPECIALIS
PASILIJIMAS: Pakol tavarų yra. Atsiųskit šitą apgarsinimą ir savo
adresą, o mes nusiųsime visus 10 daiktų pasiūlyjimui ir išbandymui.
Jeigu jie patiks, užmokėsite agentui \$5.95 ir ekspreso lėšas. Užsakyk šian-
dien, o sutaupti pinigų.

EXCELSIOR WATCH CO.

DEPT. 991, CHICAGO, ILL.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION

(JURTA 1867 M.)
PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Primam Depozitus pradant nuo VLENO DOLERIO ir dau-
giau, už kuriuos mokam 3 nuosimčius ant metų, kurį pride-
dam kas pusę metų.

Atdaras Subatos Vakaraus nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; iškolektuoja
randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkinius;
skolina pinigus ant įtaisyčių savasčių (properčių).

Ką tik išspausdinta nauja poezijos knyga

"AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poetų
DR. KUN. M. GUSTAIČIO

Knyga spausdinta ant gražios popieros, malonu pažiūreti,
bet dar maloniau skaityti

KAINA TIK 10 CENTU

Reikalaujami adresuoite:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakenė

Gydo visokias ligas

Specialistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9-12 prieš piet; 4:30-7:30 vakare,
Nedėliomis 9-12 prieš piet.

3255 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

JAU EINA NAUJAS LAIKRAŠTIS

Seniai amerikiečių lietuvių laukiamas

"TIKYBA IR DORA"

Jis rašo apie naujus amerikiečiams dalykus, aiškina
tikėjimo klausimus, atsako į visokius užsąpydinėjimus ant
Katalikų Bažnyčios.

Paduoda gražių doros apysakų — trumpai sakant
rupinasi žmogaus dvasios lavinimu.

Laikraštis eina du kartus į mėnesį

Kaina 75 c. metams

Kas atsiųs savo adresą, gaus vieną numerį dykai.

Redakcijos adresas:

1644 Wabansia Ave. Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienalyne yra: prirangiamoji mokykla, aštuonių sky-
rių pradinė mokykla ir aštuonių mokykla (High School).
Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites moki-
nimo ir išauklejimo. Seminarijoje prie regulieriškojo
mokslo, arba ir atskirai, yra mokinama: muzika, paīy-
mas, šiuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale mokytoja kreipties prie Motinos Perdėtinės
šio antraš.

**Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.**

Phone Drover 4247
DR. J. JONIKAITIS
Gydo Vyrų, Moterų ir Vaikų Ligas.
Resid. 4613 S. Ashland Ave.
Valandos: 9-12 iš ryto
1-3 po pietų
6-9 vakare

Tel. Drover 7042
Dr. G. Z. Vezel (Vezelis)
Lietuviškas Dentistas
4712 So. Ashland Ave.
Arti 4705 gatvės

Telephone Drover 1924
O. JONIKIENE
Geriausia Akušerka
3344 So. Halsted St., CHICAGO
(kampas 34tos)

Tel. Drover 5052
DR. K. DRANGELIS
LIETUVIS DENTISTAS
VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryto, nuo 1
iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.
Nedėliomis ir Serečioms pagal sutartį.
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu
\$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūrom
Suvienytųjų Valstijų val-
džios. Moka 3 nuosimčius
nuo sudėtų pinigų. Galima
susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
išdėtininkas.
Mandagus patarnavimas

LIETUVIŠKA BANKA TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Primam pinigus į Banką uždejamui nuo
vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią
procentą ratomis ant metų. Siūdomie pinigai
Vias dailis svieto pinigai, greitai ir teisingai,
svietim pinigų mainome, perkame ir
parduodame. Parduodame šifertines ant visų
linijų ir krauj ir iš kraus, taipgi tikėtus ant
goležiučių po visą Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir de-
kumentus visose kalbose ir duoda visa lie-
tuviams visokiose atsitikimuose ir reikaluose
ypatiai ir per laisus. Tik kreipkitės
vienmėtu antraš.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvių Išdėrinėjas

visokių ženklu
draugystem. o y-
patingai: kordaru
guzikučių meta-
liavu, anameliotu
ir padengtu cellu-
loid'u, šarpu, ve-
liavu ir karunu.

Man pavestus dar-
bus atlieku artis-
tiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELO, MASS.

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas išmokęs angliškai kalbėti, skaityti ir
rašyti labai trumpame laike per šios mokyklos
atsakancią metodą. Dieninės ir vakarinės klasi-
os. Kurie gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir
Kanadoj, mokinam per laisus (Korespondencij) labai
puskėminga metoda. Dėl platesnių žinių
rašykite pas:

WATCHES BROS.

1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

KADA TU GIMEI?

Prisiųsk savo adresą ir kokiam
mėnesy tu gimęs ir 10c. dėl prisium-
timo, o gausi knygele, kuri pasakys
tavo visą gyvenimą, kokis tavo ta-
lentas, kuom ir kada turi užsimti,
su kokia ypata apsivesti, kaip au-
ginti kūdikius pagal jų mėnesio pla-
netą. Planetos dailė dėl vyrų ir
moterų. Nežmirk pažymėti mė-
nesį savo gimimo. Adresuok:

A. ŽVINGILAS,

P. O. BOX 3232, BOSTON, MASS.

Bell

System

Pasirengimas pasinaudoti proga, kada ji pri-
siartina yra didelis žingsnis prie vertelgystės
pasisekimo

Patenkinantis telefono patogumai, duoda svar-
biausį faktorių užbaigti prisirengimą vertelgys-
teje.

Privatinis Branch Exchange arba viena
ar daugiau svarbių linijų gali būti reikalingi.
Jei jus manote jog jūsų telefono patogumai
yra neužtenkantys pasišnekėk su mūsų Komer-
cijos Departmentu. Vartok

Telefono Kelia

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Verė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga
apysaka Pradėjus skaityti, sunku
yra atsisitraukti nuo knygos. Kiek-
vienas, norintis smagiai ir naudin-
gai praleisti laiką, lai skaito šią kny-
gą. Yra tai stora knyga, turinti 520
puslapių, o kainuoja
TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge
taip pigios knygos dar nebuvo
pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS
TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street,

Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momen-
te kaip tautai reikia, skaityk naują
išėjusią knygą:

Kokia Autonomija

LIETUVAI REIKALINGA?

Parašė **J. GABRYŠ**

KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojau šiuo adresu:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street

Chicago, Ill.

Jeį nori linksmai ir naudingai praleisti
laiką, tai skaityk naują išleistą knygą

Huckleberry Finnas

Parašyta garsaus Amerikos raštininko Mark Twain.
Lietuvių kalbon versta J. Kmito.

Yra tai didelė knyga turinti 284 puslapius ir atsiei-
na tik 75c. su prisiumtimu. Reikalauk tuojau.

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St.

Chicago, Ill.

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ
KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ZVAIGZDĖ"

"ZVAIGZDĖ", yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis
16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos
ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEINA TIK \$2.00

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGZDĖ"

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pa-
mėgdžiojimų, ir
visada reikalauk
tikro Richterio
Pain — Expeller
su inkaro žen-
lu, kaip ant pa-
veiklo.
25 ir 50 centų
apiekose ir tie-
siai iš
F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington
Street,
NEW YORK.

28 metų senas laikraštis
VIENTYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių ži-
nių iš Amerikos, Europos ir viso žvieto, o
prenumerata kaštuoja metams tik \$2.00;
pusel metų \$1.00. Užrubežiuse: metams
\$3.00; pusel metų \$1.50.

Rašykite adresu:

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jan 25 metai, kaip išeina kas U-

terninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata
kasztuoja metams: Amerikoje
\$2.50 metams, pusel metų \$1.25.
Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams,
\$1.75 pusel metų.

Rašykite šiadien, o gausite vieną
numerį pasiūlyjimui dykai, ad-
resuojant

W. D. BOCKOWSKI & CO.
Mahanoy City, Pa.

Ar Skaitai Kado Laikraštį "LIETUVA?"

Gali nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso žvieto, o prenumerata kaštuoja me-
tui tik \$2.00, pusel metų \$1.00.

Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

"Draugo" Knygyne gaunamos šios Naujai Išleistos Knygos

Gerbiamieji, ar norit pasiskaityti naudingų ir užimančių vei-
kalėlių? Ar norit arčiau susipažinti su autonimijos klausimu, koki
ji yra kituose kraštuose ir koki mums reikalinga? Skaitykit J.
Gabrio "Koki autonomija Lietuvai reikalinga?" Dailiai atspaus-
ta ant gero poperio. Kainoja tik 10 centų.

Tiesos Žodis Socialistams. Parašė kunigas. Knygos populiaris-
kumo ženklas yra jos išsiplatinimas tarp žmonių. Viršminėta kny-
gutė pati už save kalba, kadangi bėgyje dvejų metų susilaukė jau
trečios laidos su paveiklais. Kaina 10 centų.

Aureolė. Oratorija. Parašė M. Gustaitis su priedu apie Oratorijų
kilmę ir išsiplėtojimą. Knyga, kaip išvaizda, taip ir eilių gražumu,
ras vietą kiekvienoje poeziją mylinčioje širdyje. Kaina 10 centų.

Pilnosios Blaivybės Katekizmas. Pagal J. M. Cullen sutaisė
kun. P. Saurasaitis. Ypač šiais laikais pradėjus lietuviams kreip-
ti didesnę domą į taip svarbų klausimą "Blaivybė ar alkoholizmas?"
Minėta knyga kaip tik laiku ir atsirado, paaiškindama daug indo-
mių faktų apie alkoholį ir nurodyma naudą blaivybės. Pusi. 159.
Kaina 40 centų.

Lietuvos Vyčių Dovanėlė. Parašė kun. Dr. M. Gustaitis. Puš-
kus veikalelis ir tikra dovanėlė netik "Vyčiams", bet ir visam
lietuvių jaunimui. Knygutė skirias į dvi dail: Pirmoje dalyje kal-
bama "Apie Lavinimas būdus", antroje "apie tėvynės meilę" pa-
baigoje yra "Vyčių" Himnas. Autorius taip švelniu malonių tonu
prabilsta į jaunimą, taip jautriai paličia šios stygą, kad kiek-
vienas jaunikaitis bei mergaitė privalo įsigyti "Vyčių" Dovanė-
lę". Kaina 10 centų.

Blogi Kūdikų Papročiai. Pagal B. W. Knight'ą ir W. Robin-
son'ą, sutaisė Dr. A. L. Graičūnas. Su dviem paveiklais. Knyga
naudinga perskaityti ypač tėvams ir vaikų globėjams. Kaina 20 c.

Reikalaujami viršminėtų knygų kreipkitės:

"DRAUGAS" PUB. CO.

1800 W. 46th Str.,

CHICAGO, ILL.